

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3883 ΦΕΚ Α'167/24.9.2010

Με τις [τελευταίες αλλαγές](#)
από το Νόμο 4714/2020

Υπηρεσιακή εξέλιξη και ιεραρχία των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων - Θέματα διοίκησης των Ενόπλων Δυνάμεων, Στρατολογίας και συναφείς διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τις ανάγκες ερμηνείας του παρόντος νόμου:

α. Ένοπλες Δυνάμεις (ΕΔ) είναι ο Στρατός Ξηράς (ΣΞ), το Πολεμικό Ναυτικό (ΠΝ) και η Πολεμική Αεροπορία (ΠΑ).

β. Αξιωματικοί των ΕΔ είναι οι Αξιωματικοί του ΣΞ, του ΠΝ, της ΠΑ και των Κοινών Σωμάτων (ΚΣ).

γ. Γενικά Επιτελεία (ΓΕ) είναι το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ), το Γενικό Επιτελείο Στρατού (ΓΕΣ), το Γενικό Επιτελείο Ναυτικού (ΓΕΝ) και το Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας (ΓΕΑ).

δ. Οι βαθμοί των Αξιωματικών και η μεταξύ τους αντιστοιχία μεταξύ των Κλάδων των ΕΔ είναι κατά ιεραρχική σειρά εξέλιξης οι ακόλουθοι:

ΣΞ	ΠΝ	ΠΑ
Κατώτεροι Αξιωματικοί		
Ανθυπολοχαγός	Σημαιοφόρος	Ανθυποσμηναγός
Υπολοχαγός	Ανθυποπλοίαρχος	Υποσμηναγός
Λοχαγός	Υποπλοίαρχος	Σμηναγός
Ανώτεροι Αξιωματικοί		
Ταγματάρχης	Πλωτάρχης	Επισμηναγός
Αντισυνταγματάρχης	Αντιπλοίαρχος	Αντιμήναρχος
Συνταγματάρχης	Πλοίαρχος	Σμήναρχος
Ανώτατοι Αξιωματικοί		
Ταξίαρχος	Αρχιπλοίαρχος	Ταξίαρχος

Υποστράτηγος	Υποναύαρχος	Υποππέραρχος
Αντιστράτηγος	Αντιναύαρχος	Αντιππέραρχος
Στρατηγός	Ναύαρχος	Πτέραρχος

ε. Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΣΕΙ), εκτός της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων (ΣΣΕ), της Σχολής Ναυτικών Δοκίμων (ΣΝΔ) και της Σχολής Ικάρων (ΣΙ), νοούνται και η Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ) και η Σχολή Αξιωματικών Νοσηλευτικής (ΣΑΝ).

στ. Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ) είναι η Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών (ΣΜΥ), η Σχολή Μονίμων Υπαξιωματικών Ναυτικού (ΣΜΥΝ), η Σχολή Τεχνικών Υπαξιωματικών Αεροπορίας (ΣΤΥΑ), η Σχολή Ιπταμένων Ραδιοναυτίλων (ΣΙΡ) και η Σχολή Υπαξιωματικών Διοικητικών (ΣΥΔ).

ζ. Καταληκτικός βαθμός είναι ο ανώτατος βαθμός στον οποίο είναι δυνατή η εν ενεργεία προαγωγή του Αξιωματικού υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου.

η. Μόνιμοι εξ Εφέδρων είναι οι αποστρατευθέντες μόνιμοι Αξιωματικοί που έχουν ανακληθεί από την εφεδρεία στην ενέργεια.

θ. Έφεδροι εξ Εφέδρων και Έφεδροι εξ Απονομής είναι οι Αξιωματικοί του άρθρου 53 του α.ν. 833/1937 (ΦΕΚ 351 Α/7.9.1937), καθώς και αυτοί που περιγράφονται στο άρθρο 39 του παρόντος νόμου, στους οποίους για ειδικούς λόγους έχει απονεμηθεί βαθμός Αξιωματικού και υπηρετούν ως τέτοιοι στις ΕΔ.

ι. Κατατασσόμενοι με διαγωνισμό είναι οι Αξιωματικοί που έχουν επιτύχει σε διαγωνισμό που έχει διενεργηθεί από τα ΓΕ σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, στους οποίους απονέμεται βαθμός Αξιωματικού.

ια. Εθελοντές Μακράς Θητείας (ΕΜΘ) είναι οι στρατιωτικοί των νόμων 1848/1989 (ΦΕΚ 112 Α/5.1989) και 1513/1985 (ΦΕΚ 12 Α/8.2.1985).

ιβ. Τοποθέτηση είναι η αρχική ένταξη του στελέχους των ΕΔ σε οργανική θέση αμέσως μετά την ονομασία του ή την κατάταξη του μετά από διαγωνισμό, η ανάληψη υπηρεσίας στις μονάδες ή υπηρεσίες μετά την εξάλειψη των λόγων για τους οποίους βρισκόταν εκτός οργανικής δύναμης, καθώς και η ανάληψη υπηρεσίας σε μονάδες ή υπηρεσίες μετά την ανάκληση του στην ενέργεια από την εφεδρεία.

ιγ. Μετάθεση είναι η μετακίνηση του στελέχους των ΕΔ από τη θέση στην οποία υπηρετεί σε θέση διαφορετικής μονάδας ή υπηρεσίας προς κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών.

ιδ. Απόσπαση είναι η προσωρινή απομάκρυνση στελέχους των ΕΔ από τη θέση στην οποία υπηρετεί και η συνακόλουθη διάθεση του σε διαφορετική θέση προς κάλυψη επείγουσών υπηρεσιακών αναγκών.

ιε. Τόπος Προτίμησης στελεχών των ΕΔ θεωρείται ο δήμος της επιλογής τους, εφόσον ο τόπος αυτός αποτελεί έδρα στρατιωτικής υπηρεσίας των ΕΔ και περιλαμβάνεται μεταξύ των κατωτέρω περιοριστικά αναφερόμενων:

(1) Του τόπου γέννησης ή πολιτογράφησης ή εγγραφής στα δημοτολόγια των ίδιων ή των συζύγων τους.

(2) Του τόπου στον οποίο υπηρετούν οι ίδιοι ή οι σύζυγοί τους.

(3) Του τόπου στον οποίο έχουν ιδιόκτητη κατοικία οι ίδιοι ή οι σύζυγοί τους ή διαμένουν οι γονείς τους ή οι γονείς των συζύγων τους και

(4) Του τόπου επιθυμίας επιχειρησιακής αξιοποίησης τους. Ιστ. Ως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ) νοούνται τα ιδρύματα ανώτατης Εκπαίδευσης πανεπιστημιακού τομέα που αναφέρονται στην υποπερίπτωση αα) της παραγράφου 1α του άρθρου 2 του ν.3549/2007 (ΦΕΚ 69/Α720.3.2007).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ

Άρθρο 2

Προέλευση

Το Σώμα των Αξιωματικών των ΕΔ αποτελούν:

α. Οι απόφοιτοι ΑΣΕΙ.

β. Σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις και τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου:

(1) Οι προερχόμενοι από Ανθυπασπιστές αποφοίτους ΑΣΣΥ.

(2) Οι Μόνιμοι εξ Εφέδρων.

(3) Οι Έφεδροι εξ Εφέδρων και κατ' Απονομή και οι αντίστοιχοι μονιμοποιούμενοι.

(4) Οι κατατασσόμενοι με διαγωνισμό.

(5) Οι προερχόμενοι από μονιμοποιηθέντες εθελοντές του ν.δ. 445/1974 (ΦΕΚ 160 Α΄/ 10.6.1974) και του ν.705/1977 (ΦΕΚ 279 Α΄/26.9.1977).

6) Οι προερχόμενοι από Ανθυπασπιστές και μόνιμους Υπαξιωματικούς, που μετατάσσονται στο Σώμα, ως απόφοιτοι ΑΣΣΥ και πτυχιούχοι ΑΕΙ.

7) Οι προερχόμενοι από Ανθυπασπιστές που έχουν μεταταγεί στο Σώμα των Μόνιμων Υπαξιωματικών κατ' εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 9.

(8) Μονιμοποιηθέντες Εθελοντές Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.) της περίπτωσης ια΄ του άρθρου 1.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

Άρθρο 3

Διακρίσεις - Ειδικότητες

1. Οι Αξιωματικοί του ΣΞ διακρίνονται σε:

α. Όπλων:

- (1) Πεζικού
- (2) Ιππικού–Τεθωρακισμένων
- (3) Πυροβολικού
- (4) Μηχανικού
- (5) Διαβιβάσεων – Ηλεκτρονικού Πολέμου
- (6) Αεροπορίας Στρατού

β. Σωμάτων:

- (1) Τεχνικού
- (2) Εφοδιασμού – Μεταφορών
- (3) Υλικού Πολέμου, με τις γενικές ειδικότητες: (α) Υλικού Πολέμου (β) Πυροτεχνουργών
- (4) Έρευνας–Πληροφορικής
- (5) Υγειονομικού, με τις γενικές ειδικότητες:
  - (α) Ιατρού (β) Οδοντίατρο (γ) Κτηνιάτρο (δ) Φαρμακοποιού (ε) Ψυχολόγου (στ) Νοσηλευτικής (ζ)Λοιπών Ειδικοτήτων, με τις γενικές ειδικότητες:
    - (1) Διαχειριστών Υγειονομικού(2) Διοικητικών Υγειονομικού
- (6) Οικονομικού
- (7) Γεωγραφικού, με τις γενικές ειδικότητες: (α) Γεωγραφικού (β) Αρχιτεχνιτών Τυπογράφων
- (8) .....
- (9) Στρατιωτικών Γραμματέων, με τις γενικές ειδικότητες: (α) Στρατιωτικών Γραμματέων (β) Διερμηνέων
- (10) Ταχυδρομικού
- (11) Μουσικού
- (12) Φροντιστών,με τις γενικές ειδικότητες που υπάγονται στα αντίστοιχα Όπλα:
  - (α) Πεζικού (β) Ιππικού – Τεθωρακισμένων (γ) Πυροβολικού (δ) Μηχανικού (ε) Διαβιβάσεων – Ηλεκτρονικού Πολέμου (στ) Τεχνικού

(13) Αρχιτεχνιτών Όπλων, με τις γενικές ειδικότητες που υπάγονται στα αντίστοιχα Όπλα:

(α) Πεζικού (β) Ιππικού–Τεθωρακισμένων (γ) Πυροβολικού (δ) Μηχανικού (ε) Διαβιβάσεων – Ηλεκτρονικού Πολέμου (στ) Αεροπορίας Στρατού (14) Αρχιτεχνιτών Σωμάτων, με τις γενικές ειδικότητες που υπάγονται στα αντίστοιχα Σώματα: (α) Τεχνικού (β) Εφοδιασμού και Μεταφορών (γ) Υλικού Πολέμου (δ) Αρχιτεχνίτη Έρευνας – Πληροφορικής (ε) Υγειονομικού και Κτηνιατρικού Υλικού.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 28 ΝΟΜΟΣ 4494/2017](#) με ισχύ την 2/11/2017

2. Οι Αξιωματικοί του ΠΝ διακρίνονται σε:

α. Μαχίμους

β. Μηχανικούς

γ. Σωμάτων:

(1) Οικονομικού

(2) Υγειονομικού, με τις γενικές ειδικότητες:

(α) Ιατρού

(β) Οδοντιάτρου

(γ) Κτηνιάτρου

(δ) Φαρμακοποιού

(ε) Ψυχολόγου

(στ) Νοσηλευτικής

(3) Ειδικοτήτων.

3. Οι Αξιωματικοί της ΠΑ διακρίνονται σε:

α. Ιπτάμενους

β. Μηχανικούς (Αεροσκαφών, Τηλεπικοινωνιών – Ηλεκτρονικών και Αεροπορικών Εγκαταστάσεων)

γ. Αεράμυνας

δ. Σωμάτων: (1) Οικονομικών (2) Υγειονομικών, με τις γενικές ειδικότητες: (α) Ιατρού (β) Οδοντιάτρου (γ) Κτηνιάτρου (δ) Φαρμακοποιού (ε) Ψυχολόγου (στ) Νοσηλευτικής (3) Εφοδιαστών (4) Διοικητικών (5) Μετεωρολόγων (6) Έρευνας–Πληροφορικής (7) Ραδιοναυτίλων (8) Τεχνικής Υποστήριξης (Μηχανικών, Οπλουργών, Αεράμυνας, Ηλεκτρολόγων, Τηλεπικοινωνιών - Ηλεκτρονικών, Συντηρητών Αεροπορικών Εγκαταστάσεων, Εφοδιαστών,

Έρευνας -Πληροφορικής)(9) Υπηρεσιών Υποστήριξης (Διοικητικών, Πληροφοριών, Μετεωρολόγων, Οικονομικών, Άμυνας Αεροδρομίων)(10) Μουσικών.

Όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.1 Άρθρο 55 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

4. Οι Αξιωματικοί των ΚΣ διακρίνονται σε:

α. Στρατολογικού - Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων (ΣΣΝΣ)

α1. Οικονομικών Επιθεωρητών (ΟΕ)

β. Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων (ΣΔΓ)

γ. Στρατιωτικών Ιερέων

δ. Διοικητικούς Στρατολογικού.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.4 Άρθρο 22 ΝΟΜΟΣ 4494/2017](#) με ισχύ την 2/11/2017

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

Άρθρο 4

Γενικά

1. Τα στελέχη των ΕΔ τοποθετούνται, μετατίθενται και αποσπώνται με πλήρως αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από γνώμη του αρμόδιου κατά Κλάδο Συμβουλίου Μεταθέσεων. Η αρμοδιότητα τοποθέτησης, μετάθεσης και απόσπασης στελεχών των ΕΔ δύναται να μεταβιβαστεί, Γενικά ή κατά κατηγορία στελεχών, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

2. Κατά τη διενέργεια των μεταβολών αυτών του προσωπικού των ΕΔ λαμβάνονται υπόψη τα Κριτήρια των επόμενων άρθρων.

3. Κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας των στελεχών των ΕΔ η διοίκηση υποχρεούται να τους παρέχει τη δυνατότητα να υπηρετήσουν για χρονικό διάστημα συνολικά πέντε (5) ετών σε θέσεις στις οποίες η συντάξιμη υπηρεσία προσμετράται στο διπλάσιο ή στο τριπλάσιο σύμφωνα με την εκάστοτε υφιστάμενη νομοθεσία.

Άρθρο 5

Τακτικές και Έκτακτες μεταθέσεις

1. Οι μεταθέσεις διακρίνονται σε τακτικές και έκτακτες:

α. Για τις τακτικές μεταθέσεις των στελεχών των ΕΔ λαμβάνονται υπόψη τα παρακάτω αναφερόμενα κατά σειρά σπουδαιότητας κριτήρια:

(1) Υπηρεσιακά κριτήρια, τα οποία συνδέονται με τις εκάστοτε υφιστάμενες υπηρεσιακές ανάγκες, καθώς και με την εμπειρία και την υπηρεσιακή απόδοση του στελέχους και συγκεκριμένα:

(α) Την αύξηση της μαχητικής ικανότητας των ΕΔ.

(β) Την κάλυψη των υπηρεσιακών αναγκών.

(γ) Την απόκτηση των απαιτούμενων προσόντων για την υπηρεσιακή εξέλιξη κάθε στελέχους.

(δ) Τα στοιχεία του ατομικού φακέλου και την αρχαιότητα.

(ε) Την απόκτηση, όπου απαιτείται, εμπειρίας και γνώσεων.

(2) Κοινωνικά κριτήρια, δηλαδή την προτίμηση των στελεχών με βάση και:

α) Την οικογενειακή τους κατάσταση. Οι πολύτεκνοι, οι γονείς τριών (3) τέκνων ή γονείς ενός τουλάχιστον τέκνου με ανάτο ή δυσίατο νόσημα, γονείς μονογονεϊκών οικογενειών, καθώς και πάσχοντες από ανάτο ή δυσίατα νοσήματα μετατίθενται μόνο κατόπιν πρότερης σχετικής αναφοράς τους. Για τον προσδιορισμό του εν λόγω κριτηρίου, ως μέλη της οικογένειας θεωρούνται ο σύζυγος και τα άγαμα παιδιά ηλικίας μέχρι δεκαοκτώ (18) ετών ή μέχρι είκοσι πέντε (25) ετών εάν φοιτούν σε σχολές τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, της φοίτησης βεβαιούμενης με πιστοποιητικό της οικείας Σχολής, καθώς και τα ανάτο για εργασία, λόγω αναπηρίας, άγαμα παιδιά ανεξάρτητα από ηλικία. Η ανικανότητα για εργασία πιστοποιείται από την Ανωτάτη κατά κλάδο Υγειονομική Επιτροπή, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου. Τα προαναφερόμενα στελέχη υπηρετούν, υποχρεωτικά, στον τόπο της προτίμησής τους, μετά από σχετική αναφορά τους. Η παράγραφος 3 εφαρμόζεται αναλόγως.

(β) Λόγους υγείας του ιδίου ή μέλους της οικογένειάς του.

(γ) Αιτήματα συνυπηρέτησης (με συζύγους στρατιωτικούς, αστυνομικούς, συνοριακούς φύλακες, ειδικούς φρουρούς, λιμενικούς, πυροσβεστικούς υπαλλήλους, δικαστικούς λειτουργούς και υπαλλήλους του Δημοσίου ή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα).

(δ) Τον τόπο προτίμησής τους, όπως αυτός καθορίζεται στο άρθρο 6.

(ε) Την ηλικία και τις σπουδές των τέκνων. (στ) Τη διάθεση στέγης. (3) Αντικειμενικά κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από το πλέγμα των παραγόντων που συνυπολογιζόμενοι επηρεάζουν τις συνθήκες διαβίωσης του προσωπικού και συνοψίζονται στους εξής:

(α) Απόσταση από τη μεθόριο. (β) Πληθυσμός της περιοχής. (γ) Απόσταση από έδρα Δήμου. (δ) Τουριστικός χαρακτήρας της περιοχής. (ε) Μέσα μεταφοράς, σε συνάρτηση και με τις καιρικές συνθήκες. (στ) Κλιματολογικές συνθήκες. β. Έκτακτες μεταθέσεις μπορούν να ενεργούνται οποτεδήποτε και ανεξάρτητα από τα αντικειμενικά κριτήρια και το χρόνο παραμονής στην ίδια περιοχή μετάθεσης, στις παρακάτω περιοριστικά αναφερόμενες περιπτώσεις:

(1) Για αποδεδειγμένους και ειδικά αιτιολογημένους υπηρεσιακούς ή προσωπικούς λόγους.

(2) Σε περίπτωση διάπραξης σοβαρού πειθαρχικού παραπτώματος, το οποίο δημιουργεί γενικότερο πρόβλημα πειθαρχίας ή ηθικής τάξεως, με απόφαση του Αρχηγού του οικείου Κλάδου, στην οποία πρέπει να γίνεται ειδική μνεία για την αναγκαιότητα ή μη της μετάθεσης του κρινόμενου.

(3) Σε περίπτωση παραπομπής σε δίκη για κακούργημα με αμετάκλητο δικαστικό βούλευμα ή αμετάκλητης καταδίκης για κακούργημα.

(4) Όταν καταργείται ή μετεγκαθίσταται στρατόπεδο, καθώς και όταν καταργείται μονάδα ή Υπηρεσία των ΕΔ.

(5) Για σοβαρό συμβάν, που αφορά το ίδιο το στέλεχος ή μέλος της οικογένειάς του.

(6) Σε περίπτωση θανάτου συζύγου ή τέκνου ή πάθησης αυτών ή του στελέχους των ΕΔ από ανίατο ή δυσίατο νόσημα, ύστερα από γνωμοδότηση της Ανώτατης κατά κλάδο Υγειονομικής Επιτροπής.

(7) Ύστερα από αίτηση αμοιβαίας μετάθεσης, υπό την προϋπόθεση ότι αιτιολογημένα δεν διαταράσσεται η πλήρωση υπηρεσιακών αναγκών.

(8) Για λόγους συνυπηρέτησης με σύζυγο στρατιωτικό, δημόσιο υπάλληλο, αστυνομικό ή συντορικό φύλακα, ειδικό φρουρό, λιμενικό, πυροσβεστικό υπάλληλο ή δικαστικό λειτουργό.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

2. Στον τόπο της προτίμησής τους υπηρετούν, υποχρεωτικά, ύστερα από αναφορά τους, στελέχη που πάσχουν από σακχαρώδη διαβήτη ή τελούν σε χηρεία και έχουν ένα (1) τουλάχιστον ανήλικο τέκνο, καθώς και στελέχη που έχουν σύζυγο ή επιμελούνται τέκνο ή έχουν οριστεί με δικαστική απόφαση ως ανάδοχοι γονείς ανηλίκου, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η αναδοχή, ή με δικαστική απόφαση τους έχει ανατεθεί η επιμέλεια ατόμου, είτε με αναπηρία είτε με σακχαρώδη διαβήτη. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, το ποσοστό αναπηρίας απαιτείται να είναι εξήντα επτά τοις εκατό (67%) τουλάχιστον, ενώ για το σακχαρώδη διαβήτη απαιτείται να είναι πενήντα τοις εκατό (50%) τουλάχιστον.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

3. Η ανωτέρω παράγραφος 2 δεν τυγχάνει εφαρμογής σε περιπτώσεις που το Συμβούλιο Μεταθέσεων του άρθρου 8 αποφασίσει με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του ότι συντρέχουν προς τούτο σοβαροί υπηρεσιακοί λόγοι.

4. Για τις τακτικές μεταθέσεις ανωτάτων Αξιωματικών λαμβάνονται υπόψιν αποκλειστικά τα υπηρεσιακά Κριτήρια των περιπτώσεων (α) και (β) της παραγράφου 1α(1) του παρόντος άρθρου.

5. Για τις τακτικές μεταθέσεις των στελεχών των ΕΔ εντός της ίδιας φρουράς δεν λαμβάνονται υπόψη τα Κριτήρια που αναφέρονται στις περιπτώσεις (2) και (3) του εδαφίου α` της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

6. Στρατιωτικός με σύζυγο που είναι στρατιωτικός και υπηρετεί στο εξωτερικό, δύναται να υποβάλει αναφορά μετάθεσης του, για συνυπηρέτηση σε υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, που βρίσκεται στο εξωτερικό στην ίδια πόλη με την αρχή που υπηρετεί ο ή η σύζυγος ή στην ίδια την αρχή ή σε αρχή που εδρεύει στην ίδια πόλη, μόνο σε θέσεις πέραν των προβλεπόμενων και για χρονικό διάστημα μέχρι τρία (3) έτη. Η μετάθεση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατόπιν εισήγησης του Αρχηγού του οικείου Κλάδου. Οι μετατιθέμενοι στρατιωτικοί δεν λαμβάνουν επιμίσθιο ή επίδομα υπηρεσίας αλλοδαπής, αλλά μόνο τις αποδοχές εσωτερικού. Ο χρόνος της μετάθεσης λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας.

7. Το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 6 εφαρμόζονται και για το στρατιωτικό προσωπικό, το οποίο, με βάση τις διατάξεις της απόφασης του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 1 του άρθρου 8 υπερβαίνει το όριο συνολικής διάρκειας παραμονής του στην Κύπρο.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 23 ΝΟΜΟΣ 4494/2017](#) με ισχύ την 2/11/2017

Άρθρο 6 **Τόπος Προτίμησης**

1. Όλα τα στελέχη των ΕΔ υποβάλλουν δήλωση του τόπου προτίμησης τους. Αλλαγή του τόπου προτίμησης επιτρέπεται μόνο για λόγους οποιασδήποτε μεταβολής των στοιχείων της περίπτωσης ιε` του άρθρου 1. Η αλλαγή του τόπου προτίμησης λαμβάνεται υπόψη για τις τακτικές μεταθέσεις του αμέσως επόμενου της δήλωσης ημερολογιακού έτους.

2. Η δήλωση του τόπου προτίμησης υποβάλλεται ιεραρχικά, συνοδευόμενη από υπεύθυνη δήλωση ότι τα αναφερόμενα σε αυτήν στοιχεία είναι ακριβή και ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα.

3. Μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος δικαιολογείται μόνο μια αλλαγή τόπου προτίμησης.

Άρθρο 7 **Αποσπάσεις**

1. Απόσπαση στελεχών των ΕΔ επιτρέπεται μόνο για την αντιμετώπιση σοβαρών και επείγουσών υπηρεσιακών αναγκών προσωρινού χαρακτήρα με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από γνώμη των οικείων κατά κλάδο Συμβουλίων Μεταθέσεων. Η σχετική αρμοδιότητα του Υπουργού μπορεί να μεταβιβαστεί με απόφαση του συνολικά ή για κατηγορίες στελεχών.

2. Απόσπαση για προσωπικούς λόγους είναι δυνατή κατ' εξαίρεση και εφόσον οι ανάγκες της υπηρεσίας το επιτρέπουν.

3. Η διάρκεια των ανωτέρω αποσπάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες.
4. Η απόσπαση παύει αυτοδικαίως όταν λήξει το χρονικό όριο της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, οπότε και τα στελέχη των ΕΔ με τη λήξη της απόσπασης επανέρχονται υποχρεωτικά στη θέση τους χωρίς άλλη διατύπωση.
5. Η απόσπαση μπορεί να παύει οποτεδήποτε πριν από τη λήξη του χρονικού ορίου της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου για λόγους αναγόμενους στην υπηρεσία.
6. Ειδικές διατάξεις διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 8

Συγκρότηση Συμβουλίων Μεταθέσεων - Προσφυγές

1. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας καθορίζεται η συγκρότηση των κατά Κλάδο Συμβουλίων Μεταθέσεων και η λειτουργία τους. Με την απόφαση αυτή εξειδικεύονται τα κατά Κλάδο Κριτήρια τοποθετήσεων και μεταθέσεων ανάλογα με τις συνθήκες λειτουργίας και τις ειδικότερες ανάγκες της υπηρεσίας και η δυνατότητα προσωρινής αναστολής τους, οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του παρόντος νόμου, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.
2. Η απόφαση της τοποθέτησης, μετάθεσης ή απόσπασης κοινοποιείται στους ενδιαφερόμενους αμελλητί. Αυτοί έχουν δικαίωμα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής κατά της απόφασης εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της, προς το διοικητικό όργανο που την εξέδωσε, το οποίο υποχρεούται να απαντήσει αιτιολογημένα εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία της υποβολής της. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας και ενόσω εκκρεμεί η ασκηθείσα προσφυγή αναστέλλεται η εκτέλεση της απόφασης. Μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας υποβολής προσφυγής ή την απάντηση επί των προσφυγών που τυχόν υποβληθούν, οι πίνακες του προς τοποθέτηση, μετάθεση ή απόσπαση προσωπικού κυρώνονται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.
3. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν τυγχάνουν εφαρμογής για τους ανώτατους Αξιωματικούς, λόγω της κρισιμότητας των καθηκόντων που αντιστοιχούν στο βαθμό τους.

Άρθρο 9

Μετατάξεις

1. Μόνιμοι Υπαξιωματικοί και Ανθυπασπιστές που προέρχονται από ΑΣΣΥ, έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε (5) έτη πραγματικής υπηρεσίας από την ονομασία τους ως Υπαξιωματικών και είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ ή κάτοχοι ισότιμου αναγνωρισμένου τίτλου σπουδών αλλοδαπής μπορούν να μετατάσσονται στο Σώμα των Αξιωματικών με ειδικότητα Αξιωματικού, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 3, κατά τις ισχύουσες διατάξεις προς κάλυψη κενών οργανικών θέσεων Ανθυπολοχαγού και αντιστοίχων με απόφαση του οικείου κατά Κλάδο Ανωτάτου Συμβουλίου, ως πληρούντες τα Κριτήρια του άρθρου 12.

2. ΕΜΘ που έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε (5) έτη πραγματικής υπηρεσίας και Επαγγελματίες Οπλίτες (ΕΠ.ΟΠ.) που έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον δώδεκα (12) έτη πραγματικής υπηρεσίας από την κατάταξή τους ως ΕΠ.ΟΠ. και έχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πανεπιστημιακού ή τεχνολογικού τομέα ή ισότιμο αναγνωρισμένο τίτλο σπουδών αλλοδαπής, μπορούν να μετατάσσονται στο Σώμα Μονίμων Υπαξιωματικών, με ειδικότητα που προσιδιάζει στον τίτλο σπουδών τους, προς κάλυψη κενών οργανικών θέσεων του βαθμού τον οποίο φέρουν, με απόφαση του οικείου κατά κλάδο Ανωτάτου Συμβουλίου, εφόσον πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 12.

Για τους μετατασσόμενους ΕΜΘ και ΕΠ.ΟΠ. δεν ισχύουν τα όρια ηλικίας που καθορίζονται στην περίπτωση α΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 39 του ν.δ. 445/1974 (Α΄ 160).

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.1 Άρθρο 5 ΝΟΜΟΣ 4650/2019](#) με ισχύ την 17/12/2019

Άρθρο 10

Διαδικασία μετατάξεων

1. Με απόφαση του Ανώτατου κατά Κλάδο Συμβουλίου, που εκδίδεται μέχρι 31 Μαΐου εκάστου έτους, καθορίζονται σύμφωνα με τις υφιστάμενες υπηρεσιακές ανάγκες οι θέσεις και οι ειδικότητες που μπορούν να καλυφθούν με μετάταξη. Οι θέσεις αυτές προκηρύσσονται και δημοσιεύονται με μέριμνα του οικείου ΓΕ. Το ειδικότερο περιεχόμενο της εκάστοτε προκήρυξης, όπως οι θέσεις, οι ειδικότητες, τα προσόντα των μετατασσομένων, η διαδικασία, τα Κριτήρια επιλογής και κάθε άλλη λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κατόπιν πρότασης του οικείου Κλάδου.

2. Οι επιθυμούντες να μεταταγούν υποβάλλουν μέχρι 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους σχετική αίτηση προς τη Μονάδα ή Υπηρεσία όπου υπηρετούν. Οι εν λόγω αιτήσεις αξιολογούνται από το οικείο κατά Κλάδο Ανώτατο Συμβούλιο.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.1 Άρθρο 6 ΝΟΜΟΣ 4494/2017](#) με ισχύ την 2/11/2017

3. Η αίτηση με το συνημμένο σε αυτήν επικυρωμένο αντίγραφο του πτυχίου του προηγούμενου άρθρου υποβάλλεται από τη Μονάδα ή Υπηρεσία στην οποία υπηρετεί ο ενδιαφερόμενος εντός δέκα (10) ημερών από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας προς την αρμόδια Διεύθυνση του οικείου Κλάδου των ΕΔ.

4. Οι αρμόδιες Διευθύνσεις των ανωτέρω Κλάδων:

α. Συγκεντρώνουν τα στοιχεία που απαιτείται να τεθούν υπόψιν του Ανωτάτου Συμβουλίου και τα διαβιβάζουν στη Γραμματεία του.

β. Πρωθούν προς έκδοση Προεδρικό Διάταγμα μετάταξης και ονομασίας των κριθέντων ως μετατασσομένων.

Άρθρο 11

Αρμοδιότητες Ανώτατου Συμβουλίου - Πίνακες

Το Ανώτατο Συμβούλιο του οικείου Κλάδου:

α. Προσδιορίζει τις θέσεις και τις ειδικότητες στις οποίες δύνανται να μεταταγουν οι ενδιαφερόμενοι αναλόγως του αντικειμένου του πτυχίου τους.

β. Καταρτίζει πίνακες υποψηφίων για κάθε ειδικότητα, στις οποίες περιλαμβάνονται όλοι οι υποψήφιοι των οποίων το υποβληθέν πτυχίο προσιδιάζει στις αντίστοιχες ειδικότητες κατ' απόλυτη σειρά αρχαιότητας.

γ. Αξιολογεί και επιλέγει με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση από τους πίνακες της ειδικότητας, προσδιορίζει τη σειρά κατάταξης, η οποία προκύπτει με βάση τα καθοριζόμενα στο άρθρο 12 κριτήρια, και τερματίζει την κρίση με την πλήρωση της τελευταίας των κενών οργανικών θέσεων της ειδικότητας.

δ. Καταρτίζει πίνακα:

(1) Μετατασσόμενων, όπου περιλαμβάνονται όσοι επελέγησαν για την κάλυψη κενών οργανικών θέσεων ανά ειδικότητα.

(2) Μη μετατασσόμενων, στον οποίο περιλαμβάνονται όσοι το αντικείμενο του πτυχίου των οποίων δεν προσιδιάζει σε ειδικότητα Αξιωματικού ή Υπαξιωματικού, δεν πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 12 ή δεν κρίθηκαν λόγω κάλυψης των διαθέσιμων κενών θέσεων.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

Άρθρο 12 **Κριτήρια**

1. Για την αξιολόγηση της αίτησης μετάταξης λαμβάνονται υπόψιν τα εξής:

α. Το αντικείμενο και ο βαθμός του υποβληθέντος πτυχίου, το οποίο πρέπει να προσιδιάζει σε ειδικότητα της προς κάλυψη θέσης, όπως αυτές καθορίζονται στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου.

β. Η κατοχή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, αναλόγως του αντικειμένου τους.

γ. Τα ουσιαστικά προσόντα του ενδιαφερομένου της τελευταίας δεκαετίας, ο βαθμός των οποίων πρέπει να είναι τουλάχιστον «λίαν καλώς».

δ. Ο βαθμός αποφοίτησης του ενδιαφερομένου από τα προβλεπόμενα σχολεία της ειδικότητάς του, ο οποίος πρέπει να είναι τουλάχιστον «λίαν καλώς».

ε. Οι τυχόν πειθαρχικές ποινές που έχουν επιβληθεί στον ενδιαφερόμενο την τελευταία δεκαετία, αναλόγως του χρόνου επιβολής τους και της βαρύτητας της παράβασης, κατά την αιτιολογημένη κρίση του οικείου Συμβουλίου.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 40 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

2. Απορρίπτονται οι αιτήσεις εκείνων που έχουν καταδικαστεί αμετάκλητα για κακούργημα, κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, δωροδοκία ή δωροληψία, καταπίεση, απιστία περί την υπηρεσία,

παράβαση καθήκοντος, συκοφαντική δυσφήμιση καθ' υποτροπή, εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, καθώς και για τα αδικήματα των άρθρων 15 έως και 41, 46 έως και 48, 51, 69 έως 71, 82 έως και 85, 92 έως και 139, 140, 142 έως και 155 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του οικείου Γενικού Επιτελείου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εξειδικεύονται κατά Κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων τα κριτήρια των μετατάξεων, ανάλογα με τις συνθήκες λειτουργίας και τις ειδικότερες ανάγκες της υπηρεσίας, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

Άρθρο 13 **Προσφυγές - Κύρωση Πινάκων**

1. Η απόφαση του Ανωτάτου κατά Κλάδο Συμβουλίου κοινοποιείται στους ενδιαφερόμενους εντός δέκα (10) ημερών από το τέλος των εργασιών του. Αυτοί έχουν δικαίωμα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κατά της απόφασης εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της, ο οποίος υποχρεούται να απαντήσει εντός είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία της υποβολής της, κατόπιν πρότερης υποβολής αιτιολογημένης γνώμης του αρμόδιου κατά κλάδο Ανωτάτου Συμβουλίου. Η αρμοδιότητα του Υπουργού Εθνικής Άμυνας για την εξέταση και απάντηση της προσφυγής αυτής δύναται να μεταβιβαστεί, Γενικά ή κατά κατηγορία στελεχών, με απόφαση του.

2. Μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας υποβολής της παραπάνω προσφυγής ή την απάντηση επί της προσφυγής που τυχόν υποβληθεί, οι πίνακες μετατασσομένων συντάσσονται εις διπλούν και κυρώνονται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας. Η μετάταξη στο Σώμα των Αξιωματικών ή Υπαξιωματικών και ο καθορισμός ειδικότητας, οι Προαγωγές καθώς και η ένταξη των μετατασσομένων στη νέα επετηρίδα ενεργείται με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

3. Οι μεταταγέντες εγγράφονται στην επετηρίδα της νέας ειδικότητας τους μετά τους υπηρετούντες ομοιοβάθμους τους και εξομοιώνονται πλήρως με τους τελευταίους ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους, πλην αυτών της μετάταξης.

Άρθρο 13α **Ειδικές κατηγορίες μετατάξεων της Πολεμικής Αεροπορίας**

Όπως προστέθηκε με την [Παρ.3 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

1. Αξιωματικοί Ειδικότητων του Σώματος Τεχνικής Υποστήριξης, του Σώματος Ραδιοναυτίλων και του Σώματος Υπηρεσιών Υποστήριξης της ΠΑ μπορούν να αλλάξουν την κατεχόμενη ειδικότητα και να λάβουν την ειδικότητα Έρευνας-Πληροφορικής του Σώματος Τεχνικής Υποστήριξης. Με τη λήψη της νέας ειδικότητας οι Αξιωματικοί των Σωμάτων Ραδιοναυτίλων και Υπηρεσιών Υποστήριξης μετατάσσονται στο Σώμα Τεχνικής Υποστήριξης. Με προεδρικό

διάταγμα, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κατόπιν εισήγησης του Ανωτάτου Αεροπορικού Συμβουλίου, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, τα όργανα, η διαδικασία για την αλλαγή της ειδικότητας και τη μετάταξη στο Σώμα Τεχνικής Υποστήριξης, η αρχική στελέχωση της ειδικότητας Έρευνας Πληροφορικής του ως άνω Σώματος, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για τη στελέχωση της εν λόγω ειδικότητας.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.3 Άρθρο 6 ΝΟΜΟΣ 4494/2017](#) με ισχύ την 2/11/2017

2. Αξιωματικοί του Σώματος Ραδιοναυτίλων μπορούν να μετατάσσονται στο Σώμα Τεχνικής Υποστήριξης, εντασσόμενοι σε μία εκ των λοιπών ειδικοτήτων του Σώματος αυτού, καθώς και στο Σώμα Υπηρεσιών Υποστήριξης, εντασσόμενοι σε ειδικότητα του εν λόγω Σώματος. Με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κατόπιν εισήγησης του Ανωτάτου Αεροπορικού Συμβουλίου, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, τα όργανα, η διαδικασία και κάθε άλλο σχετικό θέμα για τη μετάταξη αυτή.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.4 Άρθρο 6 ΝΟΜΟΣ 4494/2017](#) με ισχύ την 2/11/2017

Άρθρο 13β

Ειδικότερες κατηγορίες μετατάξεων της Πολεμικής Αεροπορίας

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

1. Μόνιμοι αξιωματικοί του σώματος Τεχνικής Υποστήριξης της Πολεμικής Αεροπορίας με ειδικότητα Έρευνας Πληροφορικής (Ε-Π), που είναι απόφοιτοι Σχολής Τεχνικών Υπαξιωματικών Αεροπορίας (ΣΤΥΑ) και κάτοχοι βασικού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος στο γνωστικό αντικείμενο της πληροφορικής, μπορούν να μετατάσσονται για κάλυψη κενών θέσεων του Σώματος Έρευνας – Πληροφορικής της Πολεμικής Αεροπορίας με αίτησή τους. Για τη μετάταξη εκδίδεται προκήρυξη πλήρωσης των θέσεων από τη Διεύθυνση Πληροφορικής της Πολεμικής Αεροπορίας. Η αίτηση συνοδεύεται από αντίγραφο των τίτλων σπουδών, εάν αυτοί δεν έχουν καταχωριστεί στα ατομικά έγγραφα του αιτούντος, και κάθε άλλο σχετικό δικαιολογητικό, ιδίως ως προς την επιτελική εργασιακή εμπειρία και την υπηρεσία σε κέντρα μηχανογράφησης της Πολεμικής Αεροπορίας.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

2. Οι Αξιωματικοί της παραγράφου 1 μετατάσσονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας και του Διευθυντή της Διεύθυνσης Πληροφορικής της Πολεμικής Αεροπορίας.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

3. Με το ίδιο διάταγμα απονέμεται στον μετατασσόμενο ο βαθμός που φέρει ο Αξιωματικός που κατέχει την τελευταία θέση στην επετηρίδα του Σώματος Έρευνας Πληροφορικής και έχει αποφοιτήσει το ίδιο με αυτούς ημερολογιακό έτος από το οικείο Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΑΣΕΙ). Ο απονεμόμενος

βαθμός δεν μπορεί να είναι ανώτερος του επομένου που φέρει ο μετατασσόμενος ή αυτού για τον οποίο έχει κριθεί προακτέος εντός του τρέχοντος έτους.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

4. Οι μετατασσόμενοι, εφόσον απονεμηθεί σε αυτούς βαθμός ανώτερος από αυτόν που έφεραν, δεν έχουν δικαίωμα αναδρομικής καταβολής τυχόν διαφοράς στις μισθολογικές τους απολαβές. Έχουν τα ίδια οικονομικά δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους Αξιωματικούς του Σώματος Έρευνας – Πληροφορικής της Πολεμικής Αεροπορίας, διατηρούν τη μεταξύ τους σειρά αρχαιότητας, καθίστανται νεότεροι των ομοιοβάθμων τους Αξιωματικών στο Σώμα Έρευνας Πληροφορικής και φέρουν τυχόν παράσημα και διαμνημονεύσεις που τους έχουν απονεμηθεί.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ, ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΙΕΡΑΡΧΙΑ

Άρθρο 14

Σύστημα Αξιολόγησης

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.4 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

1. Τα ουσιαστικά προσόντα και τα κριτήρια προαγωγής των στελεχών των ΕΔ αξιολογούνται με σύστημα αξιολόγησης, το οποίο διέπεται από τις αρχές της αμεροληψίας και της αξιοκρατίας, με βάση την επαγγελματική ικανότητα των στελεχών και την αποδοτικότητά τους.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.4 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων, καθορίζονται τα ουσιαστικά προσόντα των στελεχών των ΕΔ, η κλίμακα διαβάθμισης των κριτηρίων αξιολόγησης και των κριτηρίων προαγωγής, οι προϋποθέσεις αξιολόγησης, το αντικείμενο και τα κριτήρια αξιολόγησης, ο χρόνος, η συχνότητα, ο τύπος, η διαδικασία και τα όργανα αξιολόγησης, τα δικαιώματα και οι εγγυήσεις υπέρ των στελεχών των ΕΔ σε σχέση με αυτήν, οι διαδικασίες υποβολής και εξέτασης των διοικητικών προσφυγών, η εξειδίκευση των προϋποθέσεων εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 35 και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Από την έναρξη ισχύος του ως άνω προεδρικού διατάγματος καταργείται κάθε άλλη ειδικά αναφερόμενη σε αυτό γενική ή ειδική διάταξη ουσιαστικού ή τυπικού νόμου που ρυθμίζει τα ίδια θέματα με διαφορετικό τρόπο.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.4 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

Άρθρο 15

Συμβούλια Κρίσεων

1. Αρμόδια Συμβούλια για τις κρίσεις των Αξιωματικών είναι:

- α. Το Συμβούλιο Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ).
- β. Τα Ανώτατα Συμβούλια Κρίσεων των Κλάδων των ΕΔ.
- γ. Τα Συμβούλια Προαγωγών Αξιωματικών (ΣΠΑ).

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.5 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

2. Τα παραπάνω Συμβούλια Κρίσεων αποτελούνται από ανώτατους Αξιωματικούς, που κατέχουν οργανικές θέσεις εσωτερικού.

3. Η συμμετοχή του Προέδρου, των μελών και του εισηγητή, εφόσον ο τελευταίος είναι αρχαιότερος του κρινόμενου, είναι υποχρεωτική. Σε περίπτωση αδυναμίας συμμετοχής κάποιου μέλους, ορίζεται να συμμετάσχει, στις περιπτώσεις που αυτό προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ένα από τα αναπληρωματικά μέλη, που καθορίζονται στη διαταγή συγκρότησης του Συμβουλίου.

4. Οι αποφάσεις των Συμβουλίων λαμβάνονται κατά πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Ο εισηγητής δεν συμμετέχει στο Συμβούλιο με ψήφο, πλην των περιπτώσεων που εισηγητής ορίζεται ο Αρχηγός του οικείου Κλάδου.

5. Το ΣΑΓΕ συγκαλείται για τη διενέργεια κρίσεων:

α. Των Αντιστράτηγων, Αντιναυάρχων, Αντιπτεράρχων, Υποναυάρχων, Υποπτεράρχων και των ανωτάτων Αξιωματικών των ΚΣ, για παραμονή ή αποστρατεία.

β. Των Υποστρατήγων, Υποναυάρχων, Υποπτεράρχων, Αρχιπλοιάρχων και Ταξιάρχων ΠΑ, για πλήρωση κενών θέσεων στους βαθμούς Αντιστράτηγου, Αντιναυάρχου, Αντιπτεράρχου, Υποναυάρχου και Υποπτεράρχου, αντίστοιχα.

γ. Των Ταξιάρχων Στρατολογίας - Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων, για πλήρωση κενής θέσης.

6. Το ΣΑΓΕ συγκροτείται από τον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ ως Πρόεδρο και τους Αρχηγούς των λοιπών ΓΕ ως μέλη. Η παρουσία του Προέδρου και των μελών είναι υποχρεωτική. Αναπλήρωση Αρχηγού Κλάδου στο ΣΑΓΕ επιτρέπεται μόνο μετά από απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥΣΕΑ).

7. Το ΣΑΓΕ κρίνει τους Αντιστράτηγους, Αντιναυάρχους, Αντιπτεράρχους, Υποναυάρχους, Υποπτεράρχους και τον Υποστράτηγο Στρατολογίας - Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων για παραμονή ή αποστρατεία και εισηγητής ορίζεται ο Αρχηγός του οικείου Κλάδου.

8. Το ΣΑΓΕ κρίνει τους Ταξιάρχους Στρατολογίας -Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων, για παραμονή ή αποστρατεία, συμπληρούμενο από τον Υποστράτηγο Διευθυντή του Σώματος εφόσον αυτός δεν έχει αποστρατευτεί, διαφορετικά δεν συμπληρώνεται.

9. Το ΣΑΓΕ κρίνει για πλήρωση κενών θέσεων τους Υποναυάρχους και Υποπτεράρχους με εισηγητή τον Αρχηγό του οικείου Κλάδου και τους Ταξιάρχους του Κοινού Νομικού Σώματος με εισηγητή το νεότερο μέλος.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.6 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

10. Το ΣΑΓΕ κρίνει τους Υποστρατήγους, Αρχιπλοιάρχους και Ταξιάρχους της ΠΑ, για πλήρωση κενών θέσεων, συμπληρούμενο με έναν Αντιστράτηγο, Αντιναύαρχο και Αντιπτέραρχο. Εισηγητής με δικαίωμα ψήφου ορίζεται ο Αρχηγός του οικείου Κλάδου.

11. Γραμματέας ορίζεται ανώτατος ή ανώτερος Αξιωματικός της Γραμματείας ΣΑΓΕ.

12. Το ΣΑΓΕ συμπληρώνεται κατά τις επανακρίσεις:

α. Των Αντιστράτηγων, Αντιναυάρχων και Αντιπτεράρχων με τους αρχαιότερους Αντιστράτηγους, Αντιναυάρχους ή Αντιπτεράρχους μέχρι του αριθμού των τριών (3), εφόσον υπάρχουν αρχαιότεροι του επανακρινόμενου, διαφορετικά δεν συμπληρώνεται.

β. Των Υποναυάρχων, με τον Διοικητή της Στρατιάς ή τον Γενικό Επιθεωρητή Στρατού, τον Αρχηγό Στόλου και με έναν (1) Μάχιμο Αντιναύαρχο ή Υποναύαρχο αρχαιότερο του επανακρινόμενου και των Υποπτεράρχων με τον Διοικητή της Στρατιάς ή τον Γενικό Επιθεωρητή Στρατού, τον Αρχηγό Τακτικής Αεροπορίας και με έναν (1) Αντιπτέραρχο Ιπτάμενο ή Υποπτέραρχο Ιπτάμενο αρχαιότερο του επανακρινόμενου, διαφορετικά δεν συμπληρώνεται.

γ. Των Υποστρατήγων, Αρχιπλοιάρχων και Ταξιάρχων της Αεροπορίας, που παραλείφθηκαν κατά την πλήρωση κενών θέσεων, στους βαθμούς Αντιστράτηγου, Υποναυάρχου ή Υποπτεράρχου, με τον Διοικητή της Στρατιάς και δύο (2) Αντιστράτηγους, όταν πρόκειται για επανάκριση Υποστρατήγων, με τον Διοικητή της Στρατιάς, τον Αρχηγό Στόλου και με έναν (1) Μάχιμο Αντιναύαρχο ή Υποναύαρχο ή με τον Διοικητή της Στρατιάς, τον Αρχηγό της Τακτικής Αεροπορίας και με έναν (1) Αντιπτέραρχο Ιπτάμενο ή Υποπτέραρχο Ιπτάμενο, όταν πρόκειται για επανακρίσεις Αρχιπλοιάρχων και Ταξιάρχων Αεροπορίας, αντίστοιχα.

δ. Των Υποστρατήγων, Ταξιάρχων του ΣΞ, Συνταγματαρχών, Αρχιπλοιάρχων, Πλοιάρχων, Αντιπλοιάρχων, Ταξιάρχων της ΠΑ, Σμηνάρχων και Αντισμηνάρχων, που κρίθηκαν από τα οικεία κατά Κλάδους Ανώτατα Συμβούλια με έναν (1) Αντιστράτηγο, Μάχιμο Αντιναύαρχο ή Υποναύαρχο, Αντιπτέραρχο Ιπτάμενο ή Υποπτέραρχο, αντίστοιχα.

ε. Των ανώτατων Αξιωματικών των ΚΣ με έναν (1) Αντιστράτηγο, με τον Υπαρχηγό του ΓΕΕΘΑ και τον αρχαιότερο Αξιωματικό του οικείου Σώματος, εφόσον είναι αρχαιότερος του επανακρινόμενου.

στ. Των Συνταγματαρχών και Αντισυνταγματαρχών των ΚΣ με τον Υπαρχηγό του ΓΕΕΘΑ.

Άρθρο 16

Ανώτατα Συμβούλια Κρίσεων

1. Τα Ανώτατα Συμβούλια Κρίσεων είναι:

α. Τα Ανώτατο Στρατιωτικό Συμβούλιο (ΑΣΣ) για τις κρίσεις των Υποστρατήγων, Ταξιαρχών του ΣΞ και Συνταγματαρχών.

β. Το Ανώτατο Ναυτικό Συμβούλιο (ΑΝΣ) για τις κρίσεις των Αρχιπλοιάρχων, Πλοιάρχων και Αντιπλοιάρχων.

γ. Το Ανώτατο Αεροπορικό Συμβούλιο (ΑΑΣ) για τις κρίσεις Ταξιάρχων της ΠΑ, Σμηνάρχων και Αντισμηνάρχων.

2. Τα Ανώτατα Συμβούλια Κρίσεων συντίθενται όπως παρακάτω:

α. Τα ΑΣΣ Κρίσεων από τον Αρχηγό ΓΕΣ ως Πρόεδρο και από όλους τους υπηρετούντες και κατέχοντες οργανικές θέσεις Αντιστράτηγους του ΣΞ ως μέλη, με εξαίρεση τους δύο (2) Υπαρχηγούς του Γενικού Επιτελείου Στρατού (ΓΕΣ). Το Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία με παρόντα τα τρία τέταρτα (3/4) των μελών του.

β. Το ΑΝΣ Κρίσεων, από τον Αρχηγό ΓΕΝ ως πρόεδρο, τον Αρχηγό Στόλου, έναν (1) Μάχιμο Αντιναύαρχο και δύο (2) Μάχιμους Υποναυάρχους, οι οποίοι μπορεί να είναι τρεις (3) εφόσον πέραν του Αρχηγού ΓΕΝ και του Αρχηγού Στόλου δεν υπηρετεί έτερος Αντιναύαρχος, ως μέλη. Σε περίπτωση κρίσης Αξιωματικών Μηχανικών, Σωμάτων Οικονομικού και Υγειονομικού, αντικαθίσταται το νεότερο μέλος του Συμβουλίου από τον Αντιναύαρχο Μηχανικό ή Υποναύαρχο Οικονομικό ή Ιατρό αντίστοιχα. Το Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία με παρόντα τα τρίτα τέταρτα (3/4) των μελών του.

γ. Το ΑΑΣ Κρίσεων, από τον Αρχηγό ΓΕΑ ως πρόεδρο, τον Αρχηγό Τακτικής Αεροπορίας, έναν (1) Αντιπτέραρχο Ιπτάμενο και δύο (2) Υποπτεράρχους Ιπταμένους, οι οποίοι μπορεί να είναι τρεις (3) εφόσον πέραν του Αρχηγού ΓΕΑ και του Αρχηγού Τακτικής Αεροπορίας δεν υπηρετεί έτερος Αντιπτέραρχος, ως μέλη. Όταν κρίνονται Αξιωματικοί ειδικότητας Μηχανικών, Αεράμυνας, Ιατρών, Οδοντιάτρων, Κτηνιάτρων, Φαρμακοποιών, Νοσηλευτικής, Ψυχολόγων και Οικονομικών, ο νεότερος Υποπτέραρχος αντικαθίσταται, κατά περίπτωση, από τον αρχαιότερο ανώτατο Μηχανικό ή Αεράμυνας ή Ιατρό ή Οικονομικό. Σε περίπτωση που κρίνονται Αξιωματικοί ειδικότητας Εφοδιαστή, Διοικητικού, Μετεωρολόγου ή Έρευνας Πληροφορικής, ο νεότερος Υποπτέραρχος του ΑΑΣ αντικαθίσταται από τον αρχαιότερο ανώτατο Αξιωματικό της ειδικότητας του κρινόμενου, εφόσον υπάρχει, κατ' αναλογία με τις λοιπές ειδικότητες. Το Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία με παρόντα τα τρία τέταρτα (3/4) των μελών του.

3. Εισηγητές ορίζονται οι ίδιοι Αξιωματικοί που ορίζονται και στα ΣΠΑ, όπως καθορίζεται στο άρθρο 18 του παρόντος νόμου. Εάν ο εισηγητής ή ο αντικαταστάτης του είναι νεότερος του κρινόμενου Αξιωματικού ή κρίνεται ο ίδιος, αντικαθίσταται από το νεότερο μέλος του Συμβουλίου. Κατ' εξαίρεση στο ΑΣΣ όταν κρίνονται Υποστράτηγοι Όπλων και Σωμάτων και όταν κρίνονται Ταξιαρχοί Όπλων ή Σωμάτων και ο Διευθυντής του Όπλου ή Σώματος είναι Ταξίαρχος, εισηγητής ορίζεται το νεότερο μέλος του Συμβουλίου.

4. Τα Ανώτατα Συμβούλια Κρίσεων των Κλάδων συγκροτούνται με διαταγή του Αρχηγού του οικείου Κλάδου, μετά από πρόταση των Ανώτατων Συμβουλίων ολομελείας των Κλάδων τους.

5. Σε κάθε Συμβούλιο λειτουργεί Γραμματεία, στην οποία προϊστάται ανώτατος ή ανώτερος Αξιωματικός του οικείου Κλάδου.

Άρθρο 17

Συμβούλια Προαγωγών Αξιωματικών

1. Τα Συμβούλια Προαγωγών Αξιωματικών (ΣΠΑ) είναι αρμόδια:

α. Το ΣΠΑ Στρατού υπ' αριθμόν 1 (ΣΠΑΣ1), για τις κρίσεις Αντισυνταγματάρχων και Ταγματάρχων του ΣΞ Όπλων και Φροντιστών Αρχιτεχνίτων, που υπάγονται στα Όπλα.

β. Το ΣΠΑ Στρατού υπ' αριθμόν 2 (ΣΠΑΣ2), για τις κρίσεις Αντισυνταγματάρχων και Ταγματάρχων του ΣΞ Σωμάτων.

γ. Τα ΣΠΑ Στρατού υπ' αριθμόν 3 (ΣΠΑΣ3), για τις κρίσεις των κατώτερων αξιωματικών του ΣΞ.

δ. Το ΣΠΑ Ναυτικού (ΣΠΑΝ), για τις κρίσεις των Πλωταρχών και κατώτερων Αξιωματικών του ΠΝ.

ε. Το ΣΠΑ Αεροπορίας (ΣΠΑΑ), για τις κρίσεις των Επισμηναγών και κατώτερων αξιωματικών της ΠΑ.

στ. Το ΣΠΑ των ΚΣ (ΣΠΑΚΣ), για τις κρίσεις των ανώτερων και κατώτερων Αξιωματικών των Κοινών Σωμάτων.

2. Τα ΣΠΑ συντίθενται όπως παρακάτω: α. ΣΠΑΣ1: Από τον Α΄ Υπαρχηγό ΓΕΣ ως Πρόεδρο και πέντε (5) ανώτατους Αξιωματικούς Όπλων ως μέλη. β. ΣΠΑΣ2: Από τον Β΄ Υπαρχηγό ΓΕΣ ως Πρόεδρο και πέντε (5) ανώτατους Αξιωματικούς ως μέλη, από τους οποίους υποχρεωτικά δύο (2) Σωμάτων.

γ. ΣΠΑΣ3: Από έναν (1) Υποστράτηγο Όπλου ως Πρόεδρο και πέντε (5) ανώτατους Αξιωματικούς ως μέλη.

δ. ΣΠΑΝ: Από έναν (1) Μάχιμο Αντιναύαρχο ή Υποναύαρχο ως πρόεδρο και από τέσσερις (4) ανώτατους Μάχιμους Αξιωματικούς ως μέλη. Σε περίπτωση κρίσης Αξιωματικών Μηχανικών, Σωμάτων Οικονομικού και Υγειονομικού αντικαθίσταται το νεότερο μέλος του Συμβουλίου από τον Υποναύαρχο Μηχανικό ή Υποναύαρχο Οικονομικό ή Ιατρό αντίστοιχα.

ε. ΣΠΑΑ: Από έναν (1) Ιπτάμενο Αντιπτέραρχο ή Υποπτέραρχο ως Πρόεδρο και από τέσσερις (4) ανώτατους Αξιωματικούς Ιπταμένους ως μέλη. Σε περίπτωση κρίσης Αξιωματικών Μηχανικών, Ελεγκτών Αεράμυνας, Ιατρών, Οδοντιάτρων, Κτηνιάτρων, Φαρμακοποιών, Νοσηλευτικής, Ψυχολόγων, Οικονομικών, Εφοδιαστών, Διοικητικών και Μετεωρολόγων, το νεότερο μέλος αντικαθίσταται κατά περίπτωση από:

- (1) Ανώτατο Αξιωματικό Μηχανικό, για τις κρίσεις των Μηχανικών.
- (2) Ανώτατο Αξιωματικό Ιατρό, για τις κρίσεις των Ιατρών, Οδοντιάτρων, Κτηνιάτρων, Φαρμακοποιών, Νοσηλευτικής και Ψυχολόγων.
- (3) Ανώτατο Αξιωματικό Αεράμυνας, για τις κρίσεις των Αξιωματικών Αεράμυνας.
- (4) Ανώτατο Αξιωματικό Οικονομικό, για τις κρίσεις των Οικονομικών.
- (5) Τον αρχαιότερο Αξιωματικό ειδικότητας Εφοδιαστή, Διοικητικού, Μετεωρολόγου ή Έρευνας - Πληροφορικής, για τις κρίσεις Αξιωματικών των ειδικοτήτων αυτών.

στ. ΣΠΑΚΣ: Από τον Υπαρχηγό ΓΕΕΘΑ ως Πρόεδρο και από τέσσερις (4) ανώτατους Αξιωματικούς ως μέλη. Κάθε ΓΕ διαθέτει από έναν (1) ανώτατο Αξιωματικό για τη συγκρότηση του Συμβουλίου αυτού.

Όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.2 Άρθρο 55 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

3. Τα ΣΠΑ των Κλάδων συγκροτούνται με διαταγή του Αρχηγού ΓΕ του αρμόδιου Κλάδου μετά από πρόταση του Ανώτατου Συμβουλίου βασικής σύνθεσης του Κλάδου του. Το ΣΠΑΚΣ συγκροτείται με διαταγή του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ.

Άρθρο 18

Εισηγητές - Γραμματείς - Αναπληρωματικά Μέλη

1. Εισηγητές στα ανωτέρω Συμβούλια ορίζονται ως εξής:

α. Για τον Στρατό Ξηράς οι Διευθυντές Όπλων για τις κρίσεις Αξιωματικών Όπλων και οι Διευθυντές Σωμάτων για τις κρίσεις των αξιωματικών Σωμάτων και Εθελοντών Μακράς Θητείας. Εφόσον στο Σώμα δεν προβλέπεται Διευθυντής ή ο προβλεπόμενος δεν είναι ανώτατος αξιωματικός, εισηγητής ορίζεται ο Διευθυντής Β΄ Κλάδου του ΓΕΣ.

β. Για το ΠΝ: (1) Ο Διευθυντής Β΄ Κλάδου του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού για τις κρίσεις των Μάχιμων Ειδικοτήτων, Φάρων και Εθελοντών Μακράς Θητείας (Ε.Μ.Θ.). (2) Ο Διευθυντής Δ΄ Κλάδου του ΓΕΝ για τις κρίσεις των Μηχανικών. (3) Ο Διευθυντής Ε΄ Κλάδου του ΓΕΝ για τις κρίσεις των Αξιωματικών Οικονομικού. (4) Ο Διευθυντής Διευθύνσεως Υγειονομικού του ΓΕΝ για τις κρίσεις των Ιατρών, Οδοντιάτρων, Κτηνιάτρων, Φαρμακοποιών, Ψυχολόγων και Νοσηλευτικής.

γ. Για την ΠΑ: (1) Ο Διευθυντής Β΄ Κλάδου ΓΕΑ για τις κρίσεις των Ιπτάμενων. (2) Ανώτατος Αξιωματικός Μηχανικός, για τις κρίσεις των Μηχανικών, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Αρχηγού ΓΕΑ. (3) Ανώτατος Αξιωματικός Αεράμυνας για τις κρίσεις των Αξιωματικών Αεράμυνας – Τεχνικών Ειδικοτήτων Αεράμυνας – Αμύνης Αεροδρομίων. (4) Ανώτατος Αξιωματικός Ιατρός, για τις κρίσεις των Ιατρών, Οδοντιάτρων, Κτηνιάτρων, Φαρμακοποιών, Νοσηλευτών και Ψυχολόγων, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Αρχηγού ΓΕΑ. (5) Ανώτατος αξιωματικός από την αντίστοιχη ειδικότητα των κρινόμενων, συμπεριλαμβανομένων και των εθελοντών μακράς θητείας, ο οποίος ορίζεται με απόφαση του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας. (6) Ανώτατος Αξιωματικός Ιπτάμενος ή Μηχανικός για τις κρίσεις των Αξιωματικών ειδικότητας Τεχνικής Υποστήριξης.

Σε περίπτωση που δεν υφίσταται ανώτατος Αξιωματικός σε κάποια ειδικότητα, εισηγητής ορίζεται ο Διευθυντής Β΄ Κλάδου του ΓΕΑ.

δ. Για τα ΚΣ ο αρχαιότερος Αξιωματικός του οικείου Σώματος.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

2. Γραμματείς ορίζονται ανώτεροι ή ανώτατοι Αξιωματικοί, που διορίζονται:

α. Για το ΣΠΑΚΣ από τον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ.

β. Για τα λοιπά ΣΠΑ από τους Αρχηγούς των οικείων Κλάδων.

3. Με τη διαταγή συγκρότησης των παραπάνω Συμβουλίων Κρίσεων και Προαγωγών ορίζονται δύο (2) ανώτατοι Αξιωματικοί ως αναπληρωματικά μέλη.

Άρθρο 19 **Σύγκληση Συμβουλίων**

1. Τα Συμβούλια Κρίσεων συγκαλούνται για τη διενέργεια τακτικών ή έκτακτων κρίσεων, όπως παρακάτω:

α. Το ΣΑΓΕ με διαταγή του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ.

β. Τα ΣΠΑ και τα Ανώτατα Συμβούλια Κρίσεων, με διαταγή του Αρχηγού του οικείου ΓΕ.

2. Τακτικές Σύνοδοι:

α. Το ΣΑΓΕ συνέρχεται σε τακτική σύνοδο και τελειώνει τις εργασίες του το πρώτο δεκαήμερο του Μαρτίου κάθε χρόνου.

β. Τα Ανώτατα Συμβούλια Κρίσεων και το ΣΠΑ συνέρχονται σε τακτική σύνοδο μετά το τέλος των εργασιών του ΣΑΓΕ και τελειώνουν τις εργασίες τους μέχρι τη 10η Απριλίου.

3. Έκτακτοι Σύνοδοι: Τα Συμβούλια Κρίσεων συνέρχονται σε έκτακτες συνόδους για την κρίση Αξιωματικών στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο.

Άρθρο 20 **Τακτικές και έκτακτες κρίσεις**

1. Οι Αξιωματικοί κρίνονται κάθε έτος στις τακτικές κρίσεις.

2. Τακτικές κρίσεις γίνονται τους μήνες Μάρτιο και Απρίλιο. Σε αυτές κρίνονται:

α. Οι συμπληρούντες μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους που γίνονται οι κρίσεις κατώτεροι και ανώτεροι Αξιωματικοί τον αναγκαίο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 27 χρόνο παραμονής στο βαθμό ή συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

β. Ανώτατοι Αξιωματικοί, εκτός των Αρχηγών ΓΕ, για τους οποίους ισχύουν Ειδικότερες διατάξεις.

γ. Όσοι διανύουν τον καταληκτικό τους βαθμό, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 23, με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων.

δ. Όσοι έχουν τεθεί Εκτός Οργανικών Θέσεων, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 34.

ε. Όσοι άλλοι προβλέπεται από διατάξεις του παρόντος νόμου.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

3.Οι έκτακτες κρίσεις γίνονται οποτεδήποτε. Σε αυτές κρίνονται:

α. Αξιωματικοί για τους οποίους υποβάλλονται Ειδικές εκθέσεις αποστρατείας, όπως ορίζεται στο άρθρο 35.

β. Αξιωματικοί για τους οποίους παύει ο οποιοσδήποτε νόμιμος λόγος που εμπόδιζε την κρίση ή την προαγωγή τους.

γ. Αντιστράτηγοι και αντίστοιχοι, ανεξάρτητα από το χρόνο παραμονής στο βαθμό αυτεπάγγελτα από το ΣΑΓΕ.

δ. Υποστράτηγοι και αντίστοιχοι και Ταξίαρχοι και αντίστοιχοι, όταν κενούνται θέσεις ανώτερων βαθμών.

ε. Όσοι άλλοι προβλέπεται από διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 21

Διαδικασίες πριν από τις Τακτικές Κρίσεις

1. Τα ΓΕ των Κλάδων εκδίδουν μέχρι 31 Οκτωβρίου κάθε έτους προσωρινούς πίνακες, στους οποίους περιλαμβάνονται ονομαστικά οι Αξιωματικοί της παραγράφου 2 του άρθρου 20. Όμοιους προσωρινούς πίνακες εκδίδει και το ΓΕΕΘΑ για τους Αξιωματικούς ΚΣ.

2. Οι προσωρινοί πίνακες της προηγούμενης παραγράφου αποστέλλονται χωρίς καθυστέρηση προς όλες τις μονάδες με μέσο που προσδιορίζεται με πάγια διαταγή του Αρχηγού του κάθε ΓΕ. Οι Αξιωματικοί της παραγράφου 2 του άρθρου 20 ενημερώνονται ενυπογράφως και μπορούν να προβάλουν τις αντιρρήσεις τους σχετικά με τη σειρά, με την οποία τοποθετήθηκαν στις ονομαστικές καταστάσεις των συνημμένων στους προσωρινούς πίνακες παραρτημάτων, ασκώντας εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών από την ημέρα που έλαβαν γνώση των προσωρινών πινάκων ενδικοφανή προσφυγή προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, ο οποίος οφείλει κατόπιν πρότερης υποβολής αιτιολογημένης γνώμης του οικείου Συμβουλίου Κρίσεων να γνωστοποιήσει στον προσφεύγοντα την απόφαση του εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της προσφυγής. Η αρμοδιότητα του Υπουργού Εθνικής Άμυνας του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να μεταβιβαστεί, Γενικά ή κατά κατηγορία στελεχών, με απόφαση του.

3. Οι περιλαμβανόμενοι στους πίνακες της προηγούμενης παραγράφου, όπως αυτοί οριστικοποιούνται, δύνανται να ενημερωθούν με κάθε πρόσφορο μέσο για

τον τόπο και την ημερομηνία διεξαγωγής της κρίσης τους και να ζητήσουν την κλήση τους από το Συμβούλιο ώστε να αναπτύξουν γραπτώς ή προφορικώς ενώπιον του τις απόψεις τους σχετικά με τα στοιχεία, που περιέχονται στις Εκθέσεις Αξιολόγησης, στα Σημειώματα Αξιολόγησης και στον ατομικό τους φάκελο. Σε περίπτωση αναβολής της εν λόγω ημερομηνίας ή αλλαγής του τόπου, ο ενδιαφερόμενος ενημερώνεται σε εύλογο χρόνο, με κάθε πρόσφορο μέσο.

4. Πριν από τη σύγκληση των Συμβουλίων, οι Γραμματείς αυτών κοινοποιούν στους Προέδρους και τα μέλη οριστικούς πίνακες των Αξιωματικών που πρόκειται να κριθούν, με περίληψη των στοιχείων που περιέχονται στους ατομικούς τους φακέλους, η οποία περιλαμβάνει οπωσδήποτε τις σπουδές τους, τις θέσεις στις οποίες υπηρέτησαν και τυχόν πειθαρχικές ποινές ή ηθικές αμοιβές.

Σχετικό: Με το άρθρο 1 παρ.2 και 3 της από 12.7.2012 ΠΥΣ,ΦΕΚ Α 147/13.7.2012 η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.4080/2012,ΦΕΚ Α 181/20.9.2012,ορίζεται ότι:"2. Οι ημερομηνίες και προθεσμίες, οι οποίες αναφέρονται στους νόμους 2439/1996 (Α` 219) και 3883/2010 (Α` 167), καθώς και στο ν.δ. 445/1974 (Α` 160), όπως ισχύουν, και έχουν σχέση με τη διαδικασία σύγκλησης των αρμοδίων συμβουλίων κρίσεων και προαγωγών και την κύρωση των οικείων πινάκων, μετατίθενται αναλόγως, για τη διενέργεια των κρίσεων της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 22

Διαδικασίες κατά τις κρίσεις

1. Κατά τη συνεδρίαση οι εισηγητές θέτουν υπόψη των Συμβουλίων λεπτομερή στοιχεία που περιέχονται στον ατομικό φάκελο του Αξιωματικού. Τα Συμβούλια, αφού λάβουν υπόψη τα στοιχεία αυτά και συνεκτιμήσουν και τις απόψεις του κρινόμενου Αξιωματικού, καθώς και την προσωπική αντίληψη των μελών τους, εφόσον αυτή βασίζεται σε συγκεκριμένα στοιχεία, αποφασίζουν τελικά με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνουν με φανερή ψηφοφορία. Στο πρακτικό της απόφασης αναφέρεται υποχρεωτικά η αιτιολογία της, καθώς και τα ονόματα των μελών της μειοψηφίας και περίληψη των απόψεων τους.

2. Για κάθε συνεδρίαση τηρούνται από τους Γραμματείς πρακτικά, στα οποία καταχωρείται η απόφαση του Συμβουλίου για κάθε Αξιωματικό. Σε περίπτωση δυσμενούς κρίσης, πρέπει να αναφέρονται στα πρακτικά οι λόγοι της κρίσης αυτής, με αναφορά σε συγκεκριμένα στοιχεία.

3. Εάν, για κάποιον από τους κρινόμενους δεν τέθηκαν υπόψη του Συμβουλίου τα απαιτούμενα από τον παρόντα νόμο ουσιώδη στοιχεία για τη μόρφωση γνώμης, το Συμβούλιο αφού βεβαιώσει στα πρακτικά την έλλειψη αυτή, αναβάλλει την κρίση για άλλη συνεδρίαση του για να προσκομισθούν σε αυτή με μέριμνα του τα στοιχεία που λείπουν. Στη συνεδρίαση του αυτή, που δεν μπορεί να απέχει από την πρώτη περισσότερο από τρεις (3) μήνες, το Συμβούλιο αποφασίζει οριστικά και εφόσον κρίνει αυτόν προακτέο, προάγεται αναδρομικά από τότε που έπρεπε να προαχθεί.

4. Σε όλες τις περιπτώσεις κρίσεων των Αξιωματικών συνεκτιμάται η αξιολόγηση των προσόντων τους σε όλους τους βαθμούς και ιδιαίτερα στον κατεχόμενο και τον αμέσως προηγούμενο βαθμό. Συνήθεις πειθαρχικές ποινές που έχουν επιβληθεί για παραπτώματα που έχουν τελεστεί σε χρόνο προ της τελευταίας

δεκαετίας από το έτος που διενεργούνται οι κρίσεις δεν λαμβάνονται υπόψη, εκτός αν το Συμβούλιο Κρίσεων αποφανθεί διαφορετικά με ειδικά αιτιολογημένη κρίση του.

5. Ελάττωμα, αδυναμία ή έλλειψη προσόντος, που δεν επηρέασε δυσμενώς την κρίση σε κατώτερους βαθμούς, μπορεί να επηρεάσει την κρίση σε ανώτερους, εφόσον μεταξύ της εγγραφής του στην Έκθεση ή το Σημείωμα Αξιολόγησης ή μεταξύ της ένταξης του στο φάκελο του Αξιωματικού και της πραγματοποιούμενης κρίσης δεν μεσολαβεί διάστημα μεγαλύτερο των δέκα (10) ετών. Κατ' εξαίρεση, στοιχεία, που δεν επηρέασαν δυσμενώς την κρίση σε κατώτερους βαθμούς, μπορούν να επηρεάσουν την κρίση σε ανώτερους βαθμούς, ακόμη κι αν μεταξύ της εγγραφής τους στην Έκθεση ή το Σημείωμα Αξιολόγησης ή μεταξύ της καταχώρισης τους στον φάκελο του Αξιωματικού και της πραγματοποιούμενης κρίσης μεσολαβεί διάστημα μεγαλύτερο των δέκα (10) ετών, εφόσον συνίστανται σε αμετάκλητη καταδίκη για κακούργημα, κλοπή, υπεξαίρεση (κοινή και στην υπηρεσία), απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, δωροδοκία ή δωροληψία, καταπίεση, απιστία περί την υπηρεσία, παράβαση καθήκοντος, συκοφαντική δυσφήμιση καθ' υποτροπή, εγκλήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, καθώς και για τα αδικήματα των άρθρων 15 έως και 41, 46 έως και 48, 51, 69 έως 71, 82 έως και 85, 92 έως και 139, 140, 142 έως και 155 του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 23 **Καταληκτικοί βαθμοί**

Οι καταληκτικοί βαθμοί των Αξιωματικών είναι οι εξής:

α. Για τους Αξιωματικούς του ΣΞ:

(1) Στρατηγός, για τους Αξιωματικούς Όπλων.

(2) Για τους Αξιωματικούς Σωμάτων: (α) Υποστράτηγος για τους Αξιωματικούς Τεχνικού, Εφοδιασμού–Μεταφορών και Υλικού Πολέμου Ιατρούς Υγειονομικού, Οικονομικού, Γεωγραφικού και Έρευνας–Πληροφορικής.

(β) Ταξίαρχος για τους Αξιωματικούς Ελεγκτικού και Οδοντιάτρους, Νοσηλευτικής, Φαρμακοποιούς, Ψυχολόγους και Κτηνιάτρους Υγειονομικού.

(3) Συνταγματάρχης για τους Αξιωματικούς που: (α) Δεν κρίνονται κατάλληλοι για την άσκηση διοίκησης μονάδας εκστρατείας. (β) Προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ πτυχιούχους ΑΕΙ γ. έχουν καταταγεί με διαγωνισμό

(4) Αντισυνταγματάρχης για τους Αξιωματικούς που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ και δεν είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ.

(5) Ταγματάρχης για τους λοιπούς Αξιωματικούς.

(6) Υπολοχαγός για τους εθελοντές μακράς θητείας.

β. Για τους Αξιωματικούς του ΠΝ:

- (1) Ναύαρχος για τους Μαχίμους Αξιωματικούς.
- (2) Αντιναύαρχος για τους Μηχανικούς (ως Γενικούς Επιθεωρητές ΠΝ, είτε Διοικητές Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού (ΔΔΜΝ), είτε Διοικητές Διοίκησης Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΔΝΕ)).
- (3) Υπوناύαρχος για τους λοιπούς Μηχανικούς Αξιωματικούς, τους Αξιωματικούς Οικονομικού και τους Ιατρούς Υγειονομικού.
- (4) Αρχιπλοίαρχος για τους Αξιωματικούς Οδοντιάτρους, Κτηνιάτρους, Φαρμακοποιούς, Ψυχολόγους και Νοσηλευτικής.
- (5) Πλοίαρχος για τους Αξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ πτυχιούχους ΑΕΙ.
- (6) Αντιπλοίαρχος για τους Αξιωματικούς που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ και δεν είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ.
- (7) Πλωτάρχης για τους λοιπούς Αξιωματικούς.
- (8) Ανθυποπλοίαρχος για τους εθελοντές μακράς θητείας.

γ. Για τους Αξιωματικούς της ΠΑ:

- (1) Πτέραρχος για τους Ιπταμένους Αξιωματικούς.
- (2) Αντιπτέραρχος για τους Μηχανικούς Αξιωματικούς (μόνο ως Γενικούς Επιθεωρητές ΠΑ).
- (3) Υποπτέραρχος για τους Αξιωματικούς Αεράμυνας, Ιατρών, Οικονομικών, Εφοδιαστών, Διοικητικών και Μετεωρολόγων.
- (4) Ταξίαρχος για τους Αξιωματικούς Οδοντιάτρους, Κτηνιάτρους, Φαρμακοποιούς, Ψυχολόγους, Νοσηλευτικής και Έρευνας Πληροφορικής.
- (5) Σμήναρχος για τους Αξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ πτυχιούχους ΑΕΙ.
- (6) Αντισμήναρχος για τους Αξιωματικούς που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ και δεν είναι πτυχιούχοι ΑΕΙ.
- (7) Επίσημναγός για τους λοιπούς Αξιωματικούς.
- (8) Υποσμήναγός για τους εθελοντές μακράς θητείας.

δ. Για τους Αξιωματικούς των ΚΣ:

- (1) Υποστράτηγος για τους Αξιωματικούς Νομικού και Οικονομικών Επιθεωρητών.
- (2) Ταξίαρχος για τους Αξιωματικούς Στρατιωτικούς Δικαστικούς Γραμματείς και τους Στρατιωτικούς Ιερείς, εφόσον είναι πτυχιούχοι ΑΣΕΙ ή ΑΕΙ.
- (3) Συνταγματάρχης για τους Αξιωματικούς Δικαστικούς Γραμματείς και τους Στρατιωτικούς Ιερείς, εφόσον δεν είναι πτυχιούχοι ΑΣΕΙ ή ΑΕΙ.

(4) Ταγματάρχης για τους Αξιωματικούς Διοικητικούς Στρατολογικού.

ε. Για τους Αξιωματικούς Ειδικών Καταστάσεων όλων των Κλάδων των ΕΔ:

(1) Ταξίαρχος και αντίστοιχοι για τους Αξιωματικούς Υπηρεσίας Γραφείου, αποφοίτους της Ανώτατης Διακλαδικής Σχολής Πολέμου.

2) Συνταγματάρχης και αντίστοιχοι για τους Αξιωματικούς Υπηρεσίας Γραφείου για τους Αξιωματικούς:

α) Ελαφράς Υπηρεσίας του Στρατού Ξηράς, αποφοίτους Σχολής Πολέμου Στρατού Ξηράς (ΣΠΣΞ).

β) Υπηρεσίας Ξηράς του Πολεμικού Ναυτικού, αποφοίτους Ναυτικής Σχολής Πολέμου (ΝΣΠ).

γ) Υπηρεσίας Εδάφους της Πολεμικής Αεροπορίας, αποφοίτους Αεροπορικής Σχολής Πολέμου (ΑΣΠ).

δ) Ελαφράς Υπηρεσίας των Κοινών Σωμάτων.

3) Αντισυνταγματάρχης και αντίστοιχοι για τους κάτωθι Αξιωματικούς που δεν είναι απόφοιτοι ΣΠΣΞ, ΝΣΠ ή ΑΣΠ, ή είναι απόφοιτοι με βαθμό χαμηλότερο του «λίαν καλώς»:

α) Ελαφράς Υπηρεσίας του Στρατού Ξηράς. β) Υπηρεσίας Ξηράς του Πολεμικού Ναυτικού. γ) Υπηρεσίας Εδάφους της Πολεμικής Αεροπορίας.

(4) Λοχαγός και αντίστοιχοι για τους Αξιωματικούς Υπηρεσίας Γραφείου που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ.

(5) Υπολοχαγός και αντίστοιχοι για τους Αξιωματικούς Ελαφράς Υπηρεσίας του ΣΞ, Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ και Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ.

(6) Οι Αξιωματικοί Υπηρεσίας Γραφείου, Ελαφράς Υπηρεσίας του ΣΞ και των ΚΣ, Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ και Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ παραμένουν εντεταγμένοι στις επετηρίδες τους και δεν καταλαμβάνουν οργανικές θέσεις.

Κρίνονται όπως και οι λοιποί ομοιόβαθμοί τους και, αν κριθούν προακτέοι, προάγονται με την προαγωγή του αμέσως αρχαιότερου τους.

Η φοίτησή τους στη ΣΔΙΕΠ και στην ΑΔΙΣΠΟ είναι προαιρετική και γίνεται μόνο μετά από επιθυμία τους και σύμφωνη γνώμη γνωμοδότηση της Ανωτάτης Υγειονομικής Επιτροπής του οικείου Κλάδου.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

Άρθρο 24
Ειδικότερες διατάξεις

1. Αξιωματικοί που διατελούν σε:

α. Διαθεσιμότητα, καθώς και σε άδεια άνευ αποδοχών δεν κρίνονται και δεν προάγονται, κατά τη χρονική διάρκεια της διαθεσιμότητας - άδειας τους. Μετά τη λήξη τους κρίνονται στις επόμενες τακτικές κρίσεις.

β. Συνήθη ή μακρά αναρρωτική άδεια, κρίνονται και προάγονται κατά τη διάρκεια της απουσίας τους από την ενεργό υπηρεσία, εφόσον σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, έχουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για κρίση και προαγωγή.

γ. Σε άδεια κηδεύσεως - τοκετού, άδεια υιοθεσίας - ανατροφής υιοθετημένου τέκνου κρίνονται και προάγονται κανονικά κατά τη διάρκεια της απουσίας τους από την ενεργό υπηρεσία, εφόσον σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, έχουν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για κρίση και προαγωγή. Σε περίπτωση μη συμπλήρωσης των τυπικών προσόντων για λόγους που ανάγονται στη διοίκηση και όχι στο πρόσωπο τους, κρίνονται και προάγονται αναδρομικά μετά τη συμπλήρωσή τους.

δ. Προσωρινή κράτηση, ή έχουν καταδικαστεί σε στερητική της ελευθερίας ποινή ή διατελούν σε αιχμαλωσία, παράνομη απουσία, λιποταξία ή για οποιονδήποτε λόγο σε αυτεπάγγελτη διαθεσιμότητα, δεν κρίνονται, κατά το χρόνο που διατελούν σε μία από τις καταστάσεις αυτές. Μετά την έκδοση αμετάκλητου δικαστικού βουλεύματος ή αμετάκλητης δικαστικής απόφασης κρίνονται από τα αρμόδια Συμβούλια, κατά την πρώτη τακτική ή έκτακτη συνεδρία τους, και, αν εγγραφούν σε πίνακες προακτέων, προάγονται αναδρομικά και ανακτούν την αρχαιότητα τους, εφόσον έχει εκδοθεί για την πράξη τους αμετάκλητη αθωωτική απόφαση ή αμετάκλητο απαλλακτικό βούλευμα.

ε. Αργία με πρόσκαιρη παύση ή σε αργία με προσωρινή απόλυση, δεν κρίνονται, κατά τον χρόνο που διατελούν σε μία από τις καταστάσεις αυτές. Μετά την έκταση της ποινής τους, εφόσον έχουν συμπληρώσει τον προβλεπόμενο χρόνο παραμονής στο βαθμό για προαγωγή, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων των παραγράφων 9 έως 11 του άρθρου 27 του παρόντος νόμου, κρίνονται από τα αρμόδια Συμβούλια κατά την πρώτη τακτική ή έκτακτη συνεδρία τους και εάν εγγραφούν σε πίνακα προακτέων, προάγονται με την προαγωγή του αμέσως νεότερου τους Αξιωματικού.

2. Οι κρίσεις Αξιωματικών κατά των οποίων ασκήθηκε ποινική δίωξη για κακούργημα αναστέλλονται μέχρι την έκδοση αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης ή αμετάκλητου απαλλακτικού βουλεύματος.

3. Αξιωματικοί των οποίων έχει αναβληθεί ή ανασταλεί η κρίση, αν κριθούν προακτέοι, προάγονται αναδρομικά από τότε που έπρεπε κανονικά να προαχθούν.

4. Αξιωματικοί που παραπέμφθηκαν σε Πειθαρχικά Συμβούλια δεν κρίνονται, εφόσον είναι εκκρεμής η υπόθεσή τους. Αυτοί, μετά την εκδίκαση της υπόθεσής τους και εφόσον η τυχόν απαλλακτική Γνωμοδότηση καταστεί ανέκκλητη ενώπιον της Διοίκησης, κρίνονται κατά την πρώτη τακτική ή έκτακτη σύνοδο των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων και εάν κριθούν προακτέοι, προάγονται αναδρομικά και ανακτούν την αρχαιότητα τους. Αν τεθούν σε αργία με πρόσκαιρη παύση ή προσωρινή απόλυση, εφαρμόζονται όσα καθορίζονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

5. Αξιωματικοί που δεν έχουν συμπληρώσει τα τυπικά προσόντα κρίνονται μετά τη συμπλήρωση των προσόντων αυτών και, εάν κριθούν προακτέοι, προάγονται αναδρομικά:

α. Από τότε που συμπλήρωσαν αυτά, εάν η μη έγκαιρη συμπλήρωση τους οφείλεται σε υπαιτιότητα τους ή σε υπέρβαση των χρονικών ορίων του χρόνου που λογίζεται ως χρόνος παραμονής στο βαθμό, όπως καθορίζονται στο άρθρο 27, κατόπιν απόφασης του Ανώτατου Συμβουλίου του οικείου Κλάδου.

β. Από τότε που θα έπρεπε κανονικά να προαχθούν ή από τότε που προήχθη ο αμέσως νεότερος τους, εφόσον η μη έγκαιρη συμπλήρωση των τυπικών προσόντων οφείλεται σε ανυπέβλητο κώλυμα ή υπηρεσιακή ανάγκη, που βεβαιώνεται με απόφαση του Ανώτατου Συμβουλίου του οικείου Κλάδου.

6. Οι Αξιωματικοί που προάγονται επ' ανδραγαθία:

α. Εντάσσονται μετά τους ομοιοβάθμους τους στην οικεία επετηρίδα και θεωρείται ότι απέκτησαν το βαθμό αυτό από την υπογραφή της σχετικής διοικητικής πράξης.

β. Θεωρείται ότι απέκτησαν το βαθμό του Ανθυπολοχαγού και αντιστοίχων από τότε που απέκτησε αυτόν ο μετά την επ' ανδραγαθία προαγωγή αμέσως νεότερος τους.

7. Αξιωματικοί που είναι εγγεγραμμένοι στους πίνακες προακτέων και μεταπίπτουν, πριν από την προαγωγή τους, σε μια από τις καταστάσεις των υποπαραγράφων 1δ και 1ε του παρόντος άρθρου, δεν προάγονται, αλλά κρίνονται πάλι από τα αρμόδια Συμβούλια, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις αυτές προϋποθέσεις.

8. Οι αξιωματικοί της κατηγορίας της υποπερίπτωσης 6 της περίπτωσης β' του άρθρου 2, που λόγω της υπαγωγής τους στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 2 του άρθρου 91 κρίνονται με τις διατάξεις του Ν. 2439/1996 και οι οποίοι έχουν συμπληρώσει τα τυπικά προσόντα για κρίση και προαγωγή στον επόμενο βαθμό, συμπεριλαμβάνονται στους ονομαστικούς πίνακες κρινόμενων αξιωματικών και εφόσον κριθούν προακτέοι, προάγονται ανεξάρτητα από τη μη προαγωγή αρχαιότερων ομοιοβάθμων τους αξιωματικών που κρίνονται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Για τους εν λόγω αξιωματικούς η προαγωγή στον επόμενο βαθμό ανατρέχει στην ημερομηνία συμπλήρωσης των προϋποθέσεων προαγωγής

Όπως προστέθηκε με την [Παρ.10 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

Άρθρο 25 **Είδη κρίσεων**

1. Υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος νόμου, οι Αξιωματικοί κρίνονται:

α. Προακτέοι κατ' απόλυτο εκλογή,

β. Προακτέοι κατ' εκλογή,

γ. Προακτέοι επ' ανδραγαθία,

δ. Διατηρητέοι,

ε. Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό.

στ. Ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους,

ζ. Αποστρατευτέοι.

2. Κρίση «Προακτέοι κατ' απόλυτο εκλογή»:

α. Αντισυνταγματάρχες και αντίστοιχοι για να κριθούν προακτέοι κατ' απόλυτη εκλογή, πρέπει, κατά την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων, να συγκεντρώνουν σε βαθμό εξάαιρετο, όπως προκύπτει από τον ατομικό τους φάκελο, τα παρακάτω προσόντα:

(1) Τα κριτήρια προαγωγής σε βαθμό εξάαιρετο στους βαθμούς ανωτέρων Αξιωματικών.

(2) Αποφοίτηση από τα υποχρεωτικά για προαγωγή σχολεία με βαθμό εξάαιρετο.

(3) Ευρεία και ποικίλη διοικητική και επιτελική εμπειρία και ικανότητα ανάλογα με την ειδικότητά τους, που να συνάγεται από τις θέσεις που υπηρέτησαν, είτε σε εθνικό είτε σε διεθνές επίπεδο, ώστε να διασφαλίζεται ότι θα ανταποκριθούν απόλυτα στα καθήκοντα οποιασδήποτε διοικητικής ή επιτελικής θέσης, που προβλέπεται για το βαθμό και την ειδικότητά τους.

(4) Άσκηση διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας σε όλα τα επίπεδα αναλόγως του εκάστοτε βαθμού σε βαθμό εξάαιρετο, ιδιαίτερα δε στον κατεχόμενο βαθμό.

β. Ανώτατοι Αξιωματικοί, για να κριθούν προακτέοι κατ' απόλυτη εκλογή, πρέπει, κατά την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων, να συγκεντρώνουν, όπως προκύπτει από τον ατομικό τους φάκελο, τα παρακάτω προσόντα:

(1) Τα κριτήρια προαγωγής σε βαθμό εξάαιρετο στον κατεχόμενο βαθμό.

(2) Ευρεία και ποικίλη διοικητική και επιτελική εμπειρία και ικανότητα ανάλογα με την ειδικότητά τους, που να συνάγεται από τις θέσεις που υπηρέτησαν, είτε σε εθνικό, είτε σε διεθνές επίπεδο, ώστε να διασφαλίζεται ότι θα ανταποκριθούν απόλυτα στα καθήκοντα οποιασδήποτε διοικητικής ή επιτελικής θέσης, που προβλέπεται για το βαθμό τους.

(3) Αποφοίτηση από την Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου με βαθμό «Λίαν Καλώς», για τις ειδικότητες που προβλέπεται η σχετική δυνατότητα φοίτησης ως προσόν υπηρεσιακής εξέλιξης.

(4) Άσκηση διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας σε όλα τα επίπεδα αναλόγως του εκάστοτε βαθμού σε βαθμό εξάαιρετο, ιδιαίτερα δε στον κατεχόμενο βαθμό.

γ. Η λίαν καλή πολεμική δράση είναι απαραίτητη για τους Αξιωματικούς Όπλων και Σωμάτων του ΣΞ, Μάχιμους και Μηχανικούς του ΠΝ και Ιπταμένους της ΠΑ, και

ενισχυτική για τους αξιωματικούς Σωμαίων, ειδικοτήτων και ΚΣ, εφόσον κατά τη σταδιοδρομία τους ως Αξιωματικών η χώρα διετέλεσε σε κατάσταση πολέμου.

δ. Οι κρίσεις Αξιωματικών βαθμού Αντισυνταγματάρχη και αντιστοίχων και Συνταγματάρχη και αντιστοίχων της παραγράφου α΄ του άρθρου 2, των περιπτώσεων (3) (μόνο των μονιμοποιούμενων) και (4) της παραγράφου β΄ του άρθρου 2, καθώς και των μετατασσόμενων σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 9, διενεργούνται ένα (1) έτος πριν τη συμπλήρωση των απαραίτητων χρόνων παραμονής ανά βαθμό του άρθρου 27 για την κάλυψη ποσοστού τριάντα τοις εκατό (30%) των κενούμενων οργανικών θέσεων, κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας και με σημείο εκκίνησης εκείνον που συγκεντρώνει τη μεγαλύτερη βαθμολογία βάσει των κριτηρίων προαγωγής, εφόσον κριθούν προακτέοι κατ' απόλυτο εκλογή σύμφωνα με τις ανωτέρω υποπαραγράφους α΄, β΄ και γ΄.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.11 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

3. Κρίση "Προακτέοι κατ' εκλογή": Αξιωματικοί μέχρι και βαθμού Συνταγματάρχη για να κριθούν προακτέοι κατ' εκλογή, πρέπει, κατά την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων, να συγκεντρώνουν, όπως προκύπτει από τον ατομικό τους φάκελο, τα παρακάτω προσόντα:

α. ΤαΚριτήρια προαγωγής σε βαθμό τουλάχιστον "Λίαν Καλώς".

β. Επιτυχής αποφοίτηση από τα ανά ειδικότητα υποχρεωτικά για προαγωγή σχολεία. Ειδικά οι Συνταγματάρχες πρέπει να έχουν αποφοιτήσει ευδοκίμως από την Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου, για τις ειδικότητες που προβλέπεται η σχετική δυνατότητα φοίτησης ως προσόν υπηρεσιακής εξέλιξης.

γ. Άσκηση διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας σε όλα τα επίπεδα αναλόγως του εκάστοτε βαθμού σε βαθμό τουλάχιστον "Λίαν Καλώς", ιδιαίτερα δε στον κατεχόμενο βαθμό.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

4. Κρίση "Προακτέοι επ' ανδραγαθία": Αξιωματικοί προάγονται επ' ανδραγαθία στον επόμενο βαθμό, εφόσον αυτός δεν είναι ανώτερος του καταληκτικού τους, όταν συμμετέχουν σε στρατιωτικές επιχειρήσεις και κατά την κρίση του αρμόδιου συμβουλίου προαγωγών διακρίνονται στο πεδίο της μάχης, βάσει των στοιχείων της οικείας έκθεσης επιχειρήσεων ή πολεμικής δράσης, για πράξεις εξαιρετικού θάρρους, γενναιότητας, αυταπάρνησης και προσφοράς προς την πατρίδα ή σύμμαχη χώρα. Η απονομή παρασήμου, διαμνημόνευσης ή ηθικής αμοιβής είναι ανεξάρτητη από την Προαγωγή επ' Ανδραγαθία.

5. Κρίση "Διατηρητέοι": Διατηρητέοι κρίνονται οι ανώτατοι Αξιωματικοί, οι οποίοι κατά την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων, αποδίδουν σε βαθμό εξαιρετο στον κατεχόμενο βαθμό και με βάση τη συνεκτίμηση των προσόντων τους σε όλη τη σταδιοδρομία τους, όπως προκύπτει από τον ατομικό τους φάκελο, θεωρούνται κατάλληλοι για την αποτελεσματική ενάσκηση των καθηκόντων του βαθμού τους.

6. Κρίση "Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό":

α. Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό κρίνονται οι Αξιωματικοί μέχρι και βαθμού Συνταγματάρχη και αντιστοίχων, οι οποίοι δεν έχουν συμπληρώσει τριάντα πέντε (35) έτη πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας και, κατά την κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων, δεν έχουν μεν σε βαθμό τουλάχιστο "Λίαν Καλώς" τα απαιτούμενα Κριτήρια προαγωγής, όπως προκύπτει από τον ατομικό τους φάκελο, οι οποίοι όμως, με βάση τη συνεκτίμηση των προσόντων τους σε όλη τη σταδιοδρομία τους, μπορούν να τα αποκτήσουν στο μέλλον και θεωρούνται κατάλληλοι για την ενάσκηση των καθηκόντων του βαθμού τους.

β. Οι διατηρητέοι στον αυτό βαθμό είναι δυνατό να μετατίθενται εντός τριμήνου από της κοινοποίησης σε αυτούς της δυσμενούς κρίσης, έπειτα από απόφαση του αρμοδίου Συμβουλίου Κρίσεων, εκτός αν η δυσμενής κρίση τους βασίστηκε και στην αξιολόγηση του τελευταίου διοικητού τους, οπότε μετατίθενται υποχρεωτικά.

7. Ως ευδοκίμως τερματίσαντες κρίνονται οι Αξιωματικοί οι οποίοι, κατά την κρίση των Συμβουλίων Κρίσεων, με βάση τη συνεκτίμηση των προσόντων τους σε όλη τη σταδιοδρομία τους, απέδωσαν το μέγιστο των δυνατοτήτων τους και δεν κατέστη δυνατή η προαγωγή τους στον επόμενο βαθμό, όπου αυτός προβλέπεται, εφόσον:

α. Έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τριάντα πέντε (35) ετών και τον ελάχιστο χρόνο παραμονής στον βαθμό τους.

β. Δεν έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τριάντα πέντε (35) ετών, έχουν όμως συμπληρώσει τριάντα ένα (31) έτη στρατιωτικής υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένης αυτής που προσμετράται ως τέτοια σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 27, καθώς και τον χρόνο παραμονής στον βαθμό τους, σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 του ίδιου άρθρου. Το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται για Αξιωματικούς που έχουν αποφοιτήσει από Ανώτατο Στρατιωτικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (ΑΣΕΙ) μετά από τετραετή τουλάχιστον φοίτηση ή από Ανώτερη Στρατιωτική Σχολή Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ).

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

8. Αποστρατευτέοι κρίνονται οι αξιωματικοί που έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τριάντα πέντε (35) ετών και δεν διαθέτουν τα απαιτούμενα για προαγωγή προσόντα ούτε θεωρούνται κατάλληλοι για την ενάσκηση των καθηκόντων του βαθμού τους, λόγω ουσιώδους έλλειψης των προσόντων αυτών στον κατεχόμενο βαθμό.

Άρθρο 26 **Προαγωγές**

1. Οι Προαγωγές γίνονται από τους πίνακες των προακτέων που κυρώθηκαν με προεδρικά διατάγματα, τα οποία προκαλούνται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας. Οι πίνακες αυτοί ισχύουν για:

α. Συνταγματάρχες και αντιστοίχους, μέχρι να εξαντληθούν ή, αν δεν εξαντληθούν, μέχρι να κυρωθούν νέοι πίνακες.

β. Ανθυπολοχαγούς και αντιστοίχους μέχρι και Αντισυνταγματάρχες και αντιστοίχους, μέχρι να εξαντληθούν ή, εάν δεν εξαντληθούν, μέχρι την έναρξη των τακτικών ετήσιων κρίσεων των ανώτατων Αξιωματικών.

2. Οι Προαγωγές των ανώτατων Αξιωματικών και Συνταγματάρχων και αντιστοίχων με έκτακτες κρίσεις γίνονται κάθε φορά που κενούνται θέσεις.

3. Οι Προαγωγές γίνονται και για:

α. Τους Αξιωματικούς που δικαιώθηκαν ύστερα από επανάκριση ή επανάληψη της κρίσης τους από τότε που δικαιούνταν.

β. Τους Αξιωματικούς, των οποίων είχε ανασταλεί η κρίση για οποιονδήποτε λόγο.

γ. Τους Αξιωματικούς που προάγονται επ' ανδραγαθία.

δ. Όσους Αξιωματικούς προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος.

4. Ο αριθμός των κενών θέσεων περιλαμβάνει τις κενές θέσεις που υπήρχαν, καθώς και όσες κενώθηκαν ή δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια που ισχύουν οι πίνακες των τακτικών κρίσεων. Οι θέσεις αυτών που αποβιώνουν ή αυτών που κηρύσσονται σε αφάνεια θεωρούνται κενές από την επομένη του θανάτου τους ή της κήρυξης τους σε αφάνεια και αυτών που για οποιονδήποτε άλλον λόγο εξέρχονται του Στρατεύματος ή τίθενται Εκτός Οργανικών θέσεων από την υπογραφή της σχετικής διοικητικής πράξης.

5. Οι κατά βαθμό κενές θέσεις προσδιορίζονται από τη διαφορά μεταξύ των προβλεπόμενων οργανικών θέσεων κάθε βαθμού και του αριθμού των Αξιωματικών που υπηρετούν και κατέχουν οργανικές θέσεις του βαθμού αυτού.

6. Οι κενές οργανικές θέσεις Αξιωματικών πληρούνται από τη σειρά αρχαιότητας, όπως αυτή προκύπτει από τη θέση τους στις επετηρίδες των άρθρων 36 και 37.

7. Οι κρινόμενοι ως προακτεοί κατ' απόλυτο εκλογή καθίστανται αρχαιότεροι των λοιπών ομοιοβάθμων τους Αξιωματικών εντός της ίδιας επετηρίδας που κρίθηκαν κατ' εκλογή στις ίδιες κρίσεις, διατηρώντας τη μεταξύ τους σειρά αρχαιότητας.

8. Σε περίπτωση που δεν καταστεί δυνατή η προαγωγή Αξιωματικών, λόγω έλλειψης κενών οργανικών θέσεων, μετά την παραμονή 2 (δύο) ετών στο βαθμό του Ταξιάρχου και αντιστοίχων ή μετά την παραμονή τριών (3) ετών στο βαθμό του Υποστρατήγου και αντιστοίχων, αυτοί τίθενται σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους ή, εφόσον δεν έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τριάντα πέντε (35) ετών, τίθενται Εκτός Οργανικών θέσεων (ΕΟΟ) μέχρι τη συμπλήρωση τους.

9. Σε περίπτωση που οι κενές θέσεις σε κάποιο βαθμό δεν μπορούν να πληρωθούν με προαγωγή, γιατί οι Αξιωματικοί του αμέσως κατώτερου βαθμού δεν μπορούν, για οποιονδήποτε λόγο, να προαχθούν, τότε οι παραπάνω θέσεις θεωρούνται, προσωρινά και για την περίπτωση αυτή, ως κενές του κατώτερου βαθμού και πληρούνται.

10. Κατά τις Προαγωγές που ενεργούνται από τους πίνακες προακτέων κατ' απόλυτο εκλογή και κατ' εκλογή, σε καμία περίπτωση Αξιωματικός εγγεγραμμένος σε πίνακα προακτέων κατ' απόλυτο εκλογή δεν είναι δυνατόν να παρακαμφθεί έναντι αρχαιότερου του, που είναι εγγεγραμμένος σε πίνακα προακτέων κατ' εκλογή, αλλά προάγεται προ του αρχαιότερου του για την πλήρωση του αριθμού των κενών θέσεων.

11. Στις περιπτώσεις που Αξιωματικοί προάγονται στον ανώτερο βαθμό, αν και δεν υπάρχουν κενές θέσεις στο βαθμό αυτόν, τότε οι θέσεις του βαθμού από τον οποίο προάγονται δεν θεωρούνται κενές για τους κατώτερους βαθμούς, για όσο χρόνο οι θέσεις που καταλήφθηκαν παραμένουν υπεράριθμες, εκτός αν ειδικά ορίζεται ότι οι Αξιωματικοί που προάγονται κατ' αυτόν τον τρόπο δεν καταλαμβάνουν οργανικές θέσεις.

12. Οι κενές θέσεις, που αντιστοιχούν σε Αξιωματικούς των οποίων η κρίση έχει αναβληθεί, για να προσκομισθούν ουσιώδη στοιχεία, παραμένουν κενές μέχρι οι Αξιωματικοί αυτοί να κριθούν, οπότε οι θέσεις αυτές πληρώνονται από αυτούς, εάν κριθούν προακτεοί, ή από νεότερους τους.

13. Ειδικές Περιπτώσεις Προαγωγής:

α. Οι Αξιωματικοί μέχρι και το βαθμό του Υποστρατήγου και αντιστοίχων, όταν αποστρατεύονται για λόγους υγείας, κρίνονται έκτακτα, πριν από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος αποστρατείας τους, που προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου περί Καταστάσεως Αξιωματικών, από τα αρμόδια Συμβούλια Κρίσεων, ανεξάρτητα από τη συνδρομή των τυπικών προσόντων για προαγωγή, ως: (1) Ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους. (2) Αποστρατευτέοι.

β. Οι Αξιωματικοί της προηγούμενης παραγράφου, που κρίνονται ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους, προάγονται στον επόμενο βαθμό, εφόσον αυτός προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 23 και μέσα σε ένα μήνα αποστρατεύονται με άλλο προεδρικό διάταγμα, λόγω σωματικής ανικανότητας. Οι κρίσεις αυτές είναι υποχρεωτικές και ανεξάρτητες άλλων, τακτικών ή έκτακτων, που προηγήθηκαν. Αυτοί κατ' εξαίρεση κρίνονται ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους, εφόσον έχουν τα ουσιαστικά προσόντα στο βαθμό που απαιτείται για την κρίση διατηρητέου στον αυτό βαθμό.

γ. Αξιωματικοί μέχρι το βαθμό του Υποστρατήγου και αντιστοίχων που αποβιώνουν ευρισκόμενοι στην ενεργό υπηρεσία προάγονται στον ανώτερο βαθμό από την προηγούμενη του θανάτου τους, εφόσον ο ανώτερος βαθμός προβλέπεται από το άρθρο 23 και κριθούν προακτεοί από τα αρμόδια Συμβούλια Κρίσεων και με το ίδιο Προεδρικό Διάταγμα αποστρατεύονται. Ειδικά οι Υποστράτηγοι και αντίστοιχοι, οι οποίοι δεν έχουν περαιτέρω βαθμολογική εξέλιξη αλλά προβλέπεται γι' αυτούς εν αποστρατεία βαθμός, κρίνονται από τα αρμόδια Συμβούλια Κρίσεων και εφόσον κριθούν προακτεοί αποστρατεύονται με τον ανώτερο σε αποστρατεία βαθμό, από την ημερομηνία του θανάτου τους. Οι δυνατές κρίσεις για όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις είναι προακτέος ή μη προακτέος. Προακτεοί κρίνονται όσοι Υποστράτηγοι και αντίστοιχοι διαθέτουν τα προσόντα για την κρίση διατηρητέου και εκ των λοιπών Αξιωματικών όσοι διαθέτουν προσόντα διατηρητέου στον αυτό βαθμό.

δ. Σε Αξιωματικούς που αποβιώνουν κατά την εκτέλεση υπηρεσίας που συνεπάγεται αυξημένο κίνδυνο και προδήλως και αναμφισβήτητα λόγω αυτού, απονέμεται με Προεδρικό Διάταγμα από την προηγούμενη του θανάτου τους, ο ανώτατος βαθμός που προβλέπεται εν ενεργεία ή εν αποστρατεία μετά από απόφαση των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων. Ο βαθμός αυτός δεν δύναται να είναι ανώτερος του Αντιστράτηγου και αντιστοίχων.

14. Για τις κρίσεις που γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 συντάσσονται πίνακες όπως παρακάτω:

α. Προακτέων κατ' απόλυτο εκλογή.

β. Προακτέων κατ' εκλογή.

γ. Προακτέων επ' ανδραγαθία.

δ. Διατηρητέων.

ε. Διατηρητέων στον αυτό βαθμό.

στ. Ευδοκίμως τερματισάντων τη σταδιοδρομία τους.

ζ. Αποστρατευτέων.

15. Για τις κρίσεις που γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 13 του παρόντος άρθρου συντάσσονται πίνακες όπως παρακάτω:

α. Ευδοκίμως τερματισάντων τη σταδιοδρομία τους.

β. Αποστρατευτέων.

Άρθρο 27

Χρόνοι προαγωγής

1. Οι Αξιωματικοί προάγονται με τη συμπλήρωση συγκεκριμένου χρόνου είτε στο βαθμό που φέρουν είτε συνολικής πραγματικής υπηρεσίας Αξιωματικού. Ειδικά οι ανώτατοι Αξιωματικοί, υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, προάγονται για την κάλυψη κενών οργανικών θέσεων, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος παραμονής τους ανά βαθμό ή συνολικής πραγματικής υπηρεσίας τους ως Αξιωματικών.

2. Σε κάθε περίπτωση, εξαιρουμένων των Υποναυάρχων και Υποπτεράρχων στις περιπτώσεις επιλογής Αρχηγών ΓΕ σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου, οι Αξιωματικοί δεν μπορούν να προαχθούν εάν δεν έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον ένα (1) έτος πραγματικής υπηρεσίας σε κάθε βαθμό.

3. Υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος νόμου, ο χρόνος παραμονής ανά βαθμό έχει ως εξής:

α. Για την προαγωγή των Ανθυπολοχαγών και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση τεσσάρων (4) ετών στο βαθμό.

β. Για την προαγωγή των Υπολοχαγών και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση πέντε (5) ετών στο βαθμό ή εννέα (9) ετών συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

γ. Για την προαγωγή των Λοχαγών και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση έξι (6) ετών στο βαθμό ή δεκαπέντε (15) ετών συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

δ. Για την προαγωγή των Ταγματάρχων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση έξι (6) ετών στο βαθμό ή είκοσι ενός (21) ετών συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

ε. Για την προαγωγή των Αντισυνταγματάρχων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση έξι (6) ετών στο βαθμό ή είκοσι επτά (27) ετών συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

3. Υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος νόμου, ο χρόνος παραμονής ανά βαθμό έχει ως εξής:

α. Για την προαγωγή των Ανθυπολοχαγών και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση τεσσάρων (4) ετών στο βαθμό.

β. Για την προαγωγή των Υπολοχαγών και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση πέντε (5) ετών στο βαθμό ή εννέα (9) ετών συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

γ. Για την προαγωγή των Λοχαγών και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση έξι (6) ετών στο βαθμό ή δεκαπέντε (15) ετών συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

δ. Για την προαγωγή των Ταγματάρχων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση έξι (6) ετών στο βαθμό ή είκοσι ενός (21) ετών συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

ε. Για την προαγωγή των Αντισυνταγματάρχων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση έξι (6) ετών στο βαθμό ή είκοσι επτά (27) ετών συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

στ. Για την προαγωγή των Συνταγματάρχων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση τεσσάρων (4) ετών στο βαθμό ή τριάντα ενός (31) ετών συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού.

ζ. Για την προαγωγή των Ταξιάρχων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση δύο (2) ετών στο βαθμό.

η. Για την προαγωγή των Υποστρατήγων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση συνολικά τριών (3) ετών ως ανωτάτων Αξιωματικών.

ζ. Για την προαγωγή των Ταξιάρχων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση δύο (2) ετών στο βαθμό.

η. Για την προαγωγή των Υποστρατήγων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση συνολικά τριών (3) ετών ως ανωτάτων Αξιωματικών.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.12 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

4. Ειδικά για τους Αξιωματικούς που προέρχονται από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ, ο χρόνος παραμονής ανά βαθμό έχει ως εξής:

α. Για την προαγωγή των Ανθυπολοχαγών και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση τεσσάρων (4) ετών στο βαθμό.

β. Για την προαγωγή των Υπολοχαγών και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση πέντε (5) ετών στο βαθμό.

γ. Για την προαγωγή των Λοχαγών και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση έξι (6) ετών στο βαθμό.

δ. Για την προαγωγή των Ταγματάρχων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση δύο (2) ετών στο βαθμό.

ε. Για την προαγωγή των Αντισυνταγματάρχων και αντιστοίχων απαιτείται η συμπλήρωση ενός (1) έτους στο βαθμό.

5. Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, για τους Ανθυπολοχαγούς και αντιστοίχους που προέρχονται από ΣΣΑΣ ή από διαγωνισμό όπου το πτυχίο αποτελεί απαραίτητο προσόν για την κατάταξη τους και ο αριθμός των ελάχιστων ετών φοίτησης είναι μεγαλύτερος εκείνων των λοιπών ΑΣΕΙ από τα οποία αποφοιτούν Αξιωματικοί Όπλων, Μάχιμοι ή Ιπτάμενοι, ο χρόνος παραμονής της παραγράφου 3α του παρόντος άρθρου μειώνεται κατά τα εν λόγω επιπλέον έτη φοίτησης. Επίσης, για την εφαρμογή της ανωτέρω παραγράφου 3, ο εν λόγω χρόνος των επιπλέον ετών φοίτησης προσμετράται για τον υπολογισμό της συνολικής τους υπηρεσίας ως Αξιωματικών.

6. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου ισχύει και για τους πτυχιούχους ΑΕΙ που εισέρχονται στο Σώμα των μόνιμων Αξιωματικών με βαθμό Ανθυπολοχαγού, στα οποία ο ελάχιστος αριθμός ετών φοίτησης είναι μεγαλύτερος εκείνων των ΑΣΕΙ από τα οποία αποφοιτούν Αξιωματικοί Όπλων, Μάχιμοι ή Ιπτάμενοι, εφόσον το πτυχίο τους αυτό αποτελεί απαραίτητο προσόν για την κατάταξη τους.

7. Για όσους εισέρχονται στο Σώμα των μόνιμων Αξιωματικών με βαθμό ανώτερο του Ανθυπολοχαγού και αντιστοίχων, για τον υπολογισμό της συνολικής τους υπηρεσίας ως Αξιωματικών προσμετράται και ο αναγκαίος χρόνος παραμονής στους βαθμούς που είναι κατώτεροι εκείνου με τον οποίο εισήλθαν στο σώμα των μόνιμων Αξιωματικών, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

8. Κατά το χρόνο παραμονής στο βαθμό ο Αξιωματικός πρέπει να ασκεί πράγματι τα καθήκοντα του βαθμού του.

9. Ως χρόνος παραμονής στο βαθμό υπολογίζεται και ο χρόνος κατά τον οποίο:

α. Οι Αξιωματικοί ανεξαρτήτως βαθμού τελούν σε:

(1) Προβλεπόμενη κανονική ή προφορική άδεια.

(2) Αιχμαλωσία, εάν μετά την επάνοδο του από αυτή, έχει απαλλαγεί από κάθε κατηγορία.

(3) Νοσηλεία ή αναρρωτική άδεια, λόγω τραυματισμού κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας ή λόγω ασθένειας απότοκης κακουχίας πολέμου.

(4) Άδεια λόγω κύησης - τοκετού για τις γυναίκες Αξιωματικούς και ανατροφής τέκνου για το σύνολο των Αξιωματικών.

β. Οι Αξιωματικοί μέχρι και του βαθμού του Συνταγματάρχη και αντιστοίχων τελούν σε:

(1) Αναρρωτική άδεια μέχρι 12 μήνες.

(2) Νοσηλεία μέχρι 12 μήνες.

(3) Εκπαιδευτική άδεια μέχρι 24 μήνες.

γ. Οι Ταξίαρχοι και αντίστοιχοι και Υποστράτηγοι και αντίστοιχοι τελούν σε:

(1) Αναρρωτική άδεια μέχρι 2 μήνες.

(2) Νοσηλεία μέχρι 2 μήνες.

10. Σε περίπτωση συνδρομής δύο (2) ή περισσότερων περιπτώσεων της παραγράφου 9, ο συνολικός λογιζόμενος χρόνος δεν μπορεί να είναι ανώτερος του μισού του απαιτούμενου πραγματικού χρόνου παραμονής στον βαθμό, εκτός από την περίπτωση του ανυπαίτιου τραυματισμού σε επιχείρηση ή διατεταγμένη υπηρεσία.»

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

11. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου δεν αποτελεί χρόνο παραμονής στο βαθμό ο χρόνος που ο Αξιωματικός διετέλεσε σε:

α. Αργία με πρόσκαιρη παύση ή προσωρινή απόλυση.

β. Διαθεσιμότητα με αίτηση του. γ. Εκτίση ποινής στερητικής της ελευθερίας του ή προσωρινή κράτηση που επιβλήθηκε από οποιαδήποτε δικαστική αρχή.

δ. Λιποταξία ή παράνομη απουσία, εφόσον δεν ακολούθησε απαλλακτικό βούλευμα ή αθωωτική απόφαση,

ε. Άδεια άνευ αποδοχών.

12. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν για τους μετασασόμενους σύμφωνα με το άρθρο 9 του παρόντος νόμου στο σώμα των Αξιωματικών.

13. Η παράγραφος 3 του άρθρου 46 του Κώδικα Δικαστικού Σώματος Ενόπλων Δυνάμεων που κυρώθηκε με το ν.2304/1995 (ΦΕΚ 83 Α) αντικαθίσταται ως εξής: "3. Σε Στρατιωτικό Δικαστή Α προάγεται Στρατιωτικός Δικαστής Β', που έχει επτά τουλάχιστον χρόνια υπηρεσίας στο βαθμό του και είκοσι οκτώ έτη συνολικής πραγματικής υπηρεσίας στις Ένοπλες Δυνάμεις. Στο βαθμό αυτόν προάγονται, ένα έτος νωρίτερα από τη συμπλήρωση των τυπικών προσόντων προαγωγής,

ανεξαρτήτως ύπαρξης κενών οργανικών θέσεων, όσοι Στρατιωτικοί Δικαστές Β' συγκεντρώνουν εξαιρετικά προσόντα μορφώσεως, ήθους, εργατικότητας και κατέχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών ή διδακτορικό δίπλωμα Νομικών Επιστημών ΑΕΙ εσωτερικού ή εξωτερικού. Εντός μηνός από την κατά τα ανωτέρω προαγωγή του Στρατιωτικού Δικαστού, ανακατανέμονται, κατά τις κείμενες διατάξεις, οι υφιστάμενες κατά βαθμό οργανικές θέσεις."

Άρθρο 28

Χρόνος διοίκησης και ειδικής υπηρεσίας

1. Οι Αξιωματικοί απόφοιτοι ΑΣΕΙ ή προερχόμενοι από Υπαξιωματικούς αποφοίτους ΑΣΣΥ μέχρι και το βαθμό του Συνταγματάρχη και αντιστοίχων προκειμένο να καθίστανται ικανοί για την επιτυχή διεξαγωγή και εκτέλεση των αποστολών που τους ανατίθενται πρέπει να υπηρετούν σε κάθε βαθμό σε επιχειρησιακές μονάδες και σε προβλεπόμενες για το βαθμό τους θέσεις κατά το ελάχιστο χρονικό διάστημα που καθορίζεται στις παραγράφους που ακολουθούν. Επιχειρησιακές μονάδες είναι:

α. Για το ΣΞ οι μονάδες εκστρατείας.

β. Για το ΠΝ οι μονάδες στόλου και τα ιπτάμενα μέσα.

γ. Για την ΠΑ οι μονάδες τακτικής αεροπορίας, καθώς και οι λοιπές μονάδες αεροσκαφών της Διοίκησης Αεροπορικής Υποστήριξης (ΔΑΥ) και της Διοίκησης Αεροπορικής Εκπαίδευσης (ΔΑΕ).

2. Ο παραπάνω χρόνος υπηρεσίας καλείται χρόνος διοικήσεως εφόσον κατά τη διάρκεια του ο Αξιωματικός ασκεί διοίκηση ή χρόνος ειδικής υπηρεσίας στην περίπτωση που ο Αξιωματικός δεν ασκεί διοίκηση. Η θαλάσσια υπηρεσία στο ΠΝ αποτελεί ειδική υπηρεσία.

3. Η συμπλήρωση του προβλεπόμενου χρόνου διοικήσεως ή ειδικής υπηρεσίας κατά βαθμό αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση της κρίσεως προς προαγωγή στον επόμενο βαθμό.

Κατ' εξαίρεση, οι μάχιμοι Αξιωματικοί του ΠΝ που υποχρεούνται να συμπληρώσουν τον προβλεπόμενο χρόνο διοίκησης, ως Κυβερνήτες πλοίων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις υποπεριπτώσεις 4 και 5 της περίπτωσης γ' της παρ. 12, είναι δυνατό να κριθούν για προαγωγή στον επόμενο βαθμό και χωρίς να έχουν συμπληρώσει τον εν λόγω χρόνο, ύστερα από αιτιολογημένη απόφαση του Ανώτατου Ναυτικού Συμβουλίου. Η απόφαση αυτή εκδίδεται μετά από σχετική εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού και αφού ληφθούν συνδυαστικά υπόψη η αντικειμενική δυνατότητα για τη συμπλήρωση του χρόνου αυτού, εντός του καθοριζόμενου στο άρθρο 27 χρόνου προαγωγής, σε σχέση με την υφιστάμενη διαθεσιμότητα των πλοίων, οι εκάστοτε ισχύουσες υπηρεσιακές ανάγκες και τα στοιχεία των ατομικών φακέλων των ανωτέρω Αξιωματικών.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.13 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

4. Οι Αξιωματικοί Σωμάτων ή Ειδικοτήτων, για τους οποίους δεν προβλέπεται άσκηση διοίκησης, υποχρεούνται σε ειδική υπηρεσία.

5. Οι θέσεις διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας πρέπει να προβλέπονται από τους Πίνακες Οργάνωσης και Υλικού (ΠΟΥ) του κάθε Κλάδου των ΕΔ ή του ΓΕΕΟΑ για τα ΚΣ.

6. Οι θέσεις διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας, που αναφέρονται στις παρακάτω παραγράφους, προσδιορίζονται από τα Ανώτατα κατά Κλάδο Συμβούλια. Αν οι θέσεις χρόνου διοικήσεως ή ειδικής υπηρεσίας του παρόντος άρθρου δεν επαρκούν για τη δοκιμασία των Αξιωματικών σε αυτές, είναι δυνατόν να ορισθούν και άλλες θέσεις με απόφαση του ΣΑΓΕ κατόπιν προτάσεων των Ανωτάτων Συμβουλίων των Κλάδων των ΕΔ ή του Αρχηγού ΓΕΕΟΑ για τα ΚΣ για απόκτηση, εν όλω ή εν μέρει, του προσόντος του χρόνου διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας.

7. Τα προσόντα του χρόνου διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας δεν είναι απαραίτητα για τους: α. Αξιωματικούς που δεν αναφέρονται στο παρόν άρθρο, β. Αξιωματικούς των Ειδικών Καταστάσεων, γ. Αξιωματικούς ΕΟΟ.

8. Ο χρόνος, κατά τον οποίο Αξιωματικός ασκεί διοίκηση ή ειδική υπηρεσία βαθμού ανώτερου του βαθμού τον οποίο φέρει, θεωρείται ως χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας του βαθμού τον οποίο κατέχει, με τον όρο ότι έχει κανονικά τοποθετηθεί στη θέση αυτή και δεν αναπληροί τον απουσιάζοντα προϊστάμενο του, η δε θέση αυτή έχει ορισθεί ως θέση διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας για τον ανώτερο βαθμό.

9. Ο χρόνος νοσηλείας ή αναρρωτικής άδειας Αξιωματικού, λόγω τραυματισμού του που συνέβη σε διατεταγμένη υπηρεσία και ένεκα αυτής, θεωρείται ως χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας, μέχρι του μισού απαιτούμενου χρόνου για το βαθμό που φέρει ο Αξιωματικός.

10. Ο χρόνος, που ο Αξιωματικός διατελεί σε κανονική άδεια, μέχρι ένα (1) μήνα κάθε έτος, θεωρείται ως χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας.

11. Ως προς τους Αξιωματικούς του ΣΞ:

α. Για τους Αξιωματικούς Όπλων:

(1) Οι αξιωματικοί Όπλων συμπληρώνουν τον προβλεπόμενο για το βαθμό τους χρόνο διοίκησης σε Τμήματα, Υπομονάδες, Μονάδες, Συγκροτήματα και Σχηματισμούς εκστρατείας, όπως στην επόμενη παράγραφο του παρόντος άρθρου καθορίζεται, σε θέσεις προβλεπόμενες από τους Πίνακες Οργάνωσης και Υλικού.

(2) Ο απαιτούμενος σε κάθε βαθμό ελάχιστος χρόνος διοίκησης, ως προσόν για προαγωγή, είναι ο ακόλουθος:

(α) Ανθυπολοχαγός: Ένα (1) έτος ως Διοικητής Διμοιρίας ή Ουλαμού.

(β) Υπολοχαγός: Δύο (2) έτη ως Διοικητής Διμοιρίας ή Ουλαμού.

(γ) Λοχαγός: Δύο (2) έτη ως Διοικητής Λόχου, Ίλης ή Πυροβολαρχίας.

(δ) Ταγματάρχης - Αντισυνταγματάρχης: Τρία (3) έτη συνολικά εκ των οποίων ένα (1) έτος ως Υποδιοικητής Μονάδας ή Διοικητής Ανεξαρτήτου Υπομονάδας, στο βαθμό του Ταγματάρχη και δυο (2) έτη ως διοικητής Μονάδας συνεχόμενα και τουλάχιστον ένα (1) ως Αντισυνταγματάρχης.

(ε) Συνταγματάρχης: Ένα (1) έτος ως Διοικητής Συγκροτήματος ή Διοικητής Όπλου σε Στρατηγείο Σχηματισμού ή εννέα (9) έτη συνολικού χρόνου διοίκησης ως μόνιμου Αξιωματικού, καθοριζόμενου με βάση τις ισχύουσες κατά το χρόνο της κρίσης του διατάξεις, υπολογιζόμενου και του χρόνου που αποκτήθηκε σε θέσεις συμπληρώσεως χρόνου διοίκησης που καταργήθηκαν ή τροποποιήθηκαν, απαραίτητα δε εννέα (9) έτη συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού σε Μονάδα ή Συγκρότημα του Όπλου του, σε όλες τις περιπτώσεις.

β. Για τους Αξιωματικούς Σωμάτων Τεχνικού, Εφοδιασμού και Μεταφορών, Υλικού Πολέμου:

(1) Οι Αξιωματικοί των Σωμάτων Τεχνικού, Εφοδιασμού και Μεταφορών, Υλικού Πολέμου συμπληρώνουν για το βαθμό τους τον προβλεπόμενο χρόνο διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας, όπως στις επόμενες παραγράφους καθορίζεται:

(α) Ανθυπολοχαγός: Ένα (1) έτος ως Διοικητής Διμοιρίας ή ισότιμου Κλιμακίου σε Μονάδα Εκστρατείας του Σώματος του ή Μονάδα Διοικητικής Μέριμνας Εκστρατείας.

(β) Υπολοχαγός: Τρία (3) έτη συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού σε Μονάδα του Σώματος του ή Μονάδα Διοικητικής Μέριμνας Εκστρατείας, από τα οποία ένα (1) έτος ως Διοικητής Διμοιρίας ή ισότιμου Κλιμακίου σε Μονάδα Εκστρατείας του Σώματος του ή Μονάδα Διοικητικής Μέριμνας Εκστρατείας στον κατεχόμενο βαθμό.

(γ) Λοχαγός: Τέσσερα (4) έτη συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού σε Μονάδα του Σώματος του ή Μονάδα Διοικητικής Μέριμνας Εκστρατείας, από τα οποία ένα (1) έτος ως Διοικητής Μονάδας ή Υπομονάδας Εκστρατείας του Σώματος του ή Μονάδας Διοικητικής Μέριμνας Εκστρατείας στον κατεχόμενο βαθμό.

(δ) Ταγματάρχης: Πέντε (5) έτη συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού σε Μονάδα του Σώματος του ή Μονάδα Διοικητικής Μέριμνας Εκστρατείας, από τα οποία ένα (1) έτος ως Διοικητής Μονάδας Εκστρατείας ή Μονάδας Διοικητικής Μέριμνας Εκστρατείας στον κατεχόμενο βαθμό.

(ε) Αντισυνταγματάρχης: Ένα (1) έτος ως Διοικητής Μονάδας του Σώματος του ή Μονάδας Διοικητικής Μέριμνας Εκστρατείας ή ως Διευθυντής του Σώματος του σε Στρατηγείο Σχηματισμού με την προϋπόθεση ότι υπάγεται σε αυτόν αντίστοιχα Μονάδα ή ανεξάρτητη Υπομονάδα του Σώματος του.

(στ) Συνταγματάρχης: Οκτώ (8) έτη συνολικής υπηρεσίας Αξιωματικού σε Μονάδα του Σώματος του ή Μονάδα Διοικητικής Μέριμνας Εκστρατείας ή Διευθυντής του Σώματος του σε Στρατηγείο Σχηματισμού εφόσον έχει υπό τις διαταγές του Μονάδα του Σώματος του.

(2) Για τους Αξιωματικούς υπολοίπων Σωμάτων:

(α) Οι Αξιωματικοί του Σώματος Έρευνας - Πληροφορικής συμπληρώνουν τον προβλεπόμενο χρόνο διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας σε θέσεις του Σώματος, που καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του παρόντος άρθρου.

(β) Οι αξιωματικοί των υπόλοιπων Σωμάτων βαθμών ανθυπολοχαγού μέχρι και αντισυνταγματάρχη συμπληρώνουν σε κάθε βαθμό χρόνο διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας ενός (1) έτους σε μονάδες ή συγκροτήματα ή σχηματισμούς εκστρατείας. Από το προηγούμενο εδάφιο εξαιρούνται οι αξιωματικοί Γεωγραφικού, Στρατιωτικών Γραμματέων και οι προερχόμενοι από εθελοντές μακράς θητείας

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.4 Άρθρο 11 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

12. Ως προς τους Αξιωματικούς του ΠΝ: α. Οι Αξιωματικοί Μάχιμοι, Μηχανικοί και Σωμάτων συμπληρώνουν τον καθοριζόμενο χρόνο διοίκησης ή θαλάσσιας υπηρεσίας σε πλοία εν ενεργεία πολεμικά, βοηθητικά ή εκπαιδευτικά. Με το χρόνο αυτόν εξομοιώνεται ο χρόνος υπηρεσίας σε ιπτάμενα μέσα και σε μονάδες Υποβρυχίων Καταστροφών.

β. Η υπηρεσία σε Μονάδες Αεροπορίας Ναυτικής Συνεργασίας, Ελικοπτέρων και Υποβρυχίων Καταστροφών, υπολογίζεται ως θαλάσσια υπηρεσία.

γ. Για τους Μαχίμους ο απαιτούμενος σε κάθε βαθμό ελάχιστος χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας είναι:

(1) Σημαιοφόρος: Τρία (3) έτη θαλάσσιας υπηρεσίας.

(2) Ανθυποπλοίαρχος: Τρία (3) έτη θαλάσσιας υπηρεσίας. (3) Υποπλοίαρχος: Τρία (3) έτη θαλάσσιας υπηρεσίας.

(4) Πλωτάρχης: Ένα (1) έτος θαλάσσιας υπηρεσίας και ένα (1) έτος ως Κυβερνήτης.

5) Αντιπλοίαρχος: δύο (2) έτη θαλάσσιας υπηρεσίας ή δύο (2) έτη υπηρεσίας στο Επιτελείο Στόλου ή Ανωτέρου Κλιμακίου Διοικήσεως και ένα (1) έτος ως Κυβερνήτης ως ανώτερος Αξιωματικός.

(6) Πλοίαρχος: Δέκα (10) έτη συνολικής θαλάσσιας υπηρεσίας και ένα (1) έτος στο βαθμό του Πλοίαρχου σε θέση Διοικητή Ομάδας Πλοίων ή Διοικητή Ναυτικής Υπηρεσίας ή Διευθυντή Διευθύνσεως Γενικού Επιτελείου.

δ. Για τους Μηχανικούς ο απαιτούμενος σε κάθε βαθμό ελάχιστος χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας είναι:

(1) Σημαιοφόρος: Τρία (3) έτη θαλάσσιας υπηρεσίας. (2) Ανθυποπλοίαρχος: Τρία (3) έτη θαλάσσιας υπηρεσίας. (3) Υποπλοίαρχος: Δύο (2) έτη θαλάσσιας υπηρεσίας, από τα οποία ένα (1) έτος ως Διευθυντής πρόωσης και ενέργειας πλοίου, πλην των Ναυπηγών για τους οποίους απαιτείται ένα (1) έτος θαλάσσιας υπηρεσίας και ένα (1) έτος σε Συνεργείο Ναυστάθμου.

(4) Πλωτάρχης: Δύο (2) έτη θαλάσσιας υπηρεσίας ως Διευθυντής πρόωσης και ενέργειας πλοίου ή υπηρεσίας Συνεργείου Ναυστάθμου ή υπηρεσίας Διοίκησης Ελικοπτέρων.

(5) Αντιπλοίαρχος: Ένα (1) έτος θαλάσσιας υπηρεσίας ή ένα (1) έτος σε υπηρεσία Ναυστάθμου.

(6) Πλοίαρχος: Ένα (1) έτος ως Τεχνικός Διευθυντής Ναυστάθμου ή Διευθυντής Διευθύνσεως Γενικού Επιτελείου ή Διευθυντής Κλάδου Αρχηγείου Στόλου ή Διοικήσεως Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού.

ε. Οι Αξιωματικοί των Σωμάτων Οικονομικού συμπληρώνουν για το βαθμό τους τον προβλεπόμενο χρόνο διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας, όπως στις επόμενες παραγράφους καθορίζεται:

(1) Σημαιοφόρος: Δύο (2) έτη θαλάσσιας υπηρεσίας. (2) Ανθυποπλοίαρχος: Ένα (1) έτος θαλάσσιας υπηρεσίας. (3) Υποπλοίαρχος: Πέντε (5) έτη συνολικής θαλάσσιας υπηρεσίας ως κατώτερος Αξιωματικός και δύο (2) έτη Οικονομικής υπηρεσίας ή Εφοδιασμού.

(4) Πλωτάρχης: Δύο (2) έτη Εφοδιασμού ή ένα (1) έτος Εφοδιασμού και ένα (1) έτος Οικονομικής υπηρεσίας.

(5) Αντιπλοίαρχος: Ένα (1) έτος Οικονομικής υπηρεσίας και ένα (1) έτος Εφοδιασμού ή δύο (2) έτη Οικονομικής υπηρεσίας ή δύο (2) έτη εφοδιασμού σε Επιτελείο Στόλου ή ανώτερου Κλιμακίου ή σε Μονάδες Διοικητικής Μέριμνας.

(6) Πλοίαρχος: Ένα (1) έτος ως Διευθυντής Διευθύνσεως Γενικού Επιτελείου ή Κλάδου Αρχηγείου Στόλου ή Διοικήσεως Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού ή Διευθύνσεως Εφοδιασμού Ναυστάθμου ή Διευθύνσεως Κέντρου Εφοδιασμού ή Διευθύνσεως Οικονομικών υπηρεσιών.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.14 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

13. Ως προς τους Αξιωματικούς της ΠΑ:

α. Ο απαιτούμενος σε κάθε βαθμό ελάχιστος χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας ως αναγκαίο προσόν για προαγωγή σε κάθε βαθμό είναι ο ακόλουθος:

(1) Για τους Ιπτάμενους:

(α) Ανθυποσημναγός: Δύο (2) έτη ειδικής υπηρεσίας σε οποιαδήποτε Μοίρα ή Σμήνος αεροσκαφών ή ελικοπτέρων.

(β) Υποσημναγός: Τέσσερα (4) έτη ειδικής υπηρεσίας στον κατεχόμενο βαθμό ή έξι (6) έτη, από τότε που ονομάσθηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα ή Σμήνος αεροσκαφών ή ελικοπτέρων.

(γ) Σμηναγός: Τέσσερα (4) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή δέκα (10) έτη από τότε που ονομάσθηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Πτέρυγα ή Σμηναρχία ή Μοίρα ή Σμήνος αεροσκαφών ή ελικοπτέρων.

(δ) Επισμηναγός: Ένα (1) έτος στον κατεχόμενο βαθμό σε οποιαδήποτε Πτέρυγα ή Σμηναρχία ή Μοίρα ή Σμήνος αεροσκαφών ή ελικοπτέρων και ένα (1) έτος σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο Αρχηγείο Τακτικής Αεροπορίας (ΑΤΑ) ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ ή σε οποιοδήποτε επιτελείο επιπέδου μείζονος σχηματισμού και άνω των άλλων Κλάδων των ΕΔ.

(ε) Αντισμηναρχος: δυο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ως:

1. Υποδιοικητής Πτέρυγας Μάχης, ή
2. Διοικητής ή Υποδιοικητής Σμηναρχίας Μάχης ή
3. Διοικητής Μοίρας αεροσκαφών ή ελικοπτέρων ή
4. Διευθυντής Επιχειρήσεων ή/και Εκπαίδευσης Πτερύγων και Σμηναρχιών, καθώς και ένα (1) έτος σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ ή σε οποιοδήποτε επιτελείο επιπέδου μείζονος σχηματισμού και άνω των άλλων Κλάδων των ΕΔ,
5. Διοικητής Σμήνους Μετ Εκπαίδευσης Αεροσκαφών ή Ελικοπτέρων,
6. Αξιωματικός Επιχειρήσεων Μοίρας Αεροσκαφών ή Ελικοπτέρων.

(στ) Σμήναρχος: ένα (1) έτος στον κατεχόμενο βαθμό ως:

1. Διοικητής ή Υποδιοικητής Πτέρυγας Μάχης ή
2. Διοικητής ή Υποδιοικητής Σμηναρχίας Μάχης ή
3. Διοικητής ή Υποδιοικητής Πτέρυγας Εκπαίδευσης ή Υποστήριξης ή
4. Διευθυντής Διεύθυνσης του ΓΕΑ ή ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ,
5. Τμηματάρχης Διεύθυνσης του ΓΕΑ.

(2) Για τους Μηχανικούς: Ο απαιτούμενος σε κάθε βαθμό ελάχιστος χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας ως αναγκαίο προσόν για προαγωγή σε κάθε βαθμό είναι ο ακόλουθος:

1. Ανθυποσμηναγός: Δύο (2) έτη, σε οποιαδήποτε Μοίρα ή Σμήνος, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.
2. Υποσμηναγός: Τέσσερα (4) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή έξι (6) έτη, από τότε που ονομάστηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα ή Σμήνος, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.
3. Σμηναγός: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή οκτώ (8) έτη, από τότε που ονομάστηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Πτέρυγα ή Σμηναρχία ή Μοίρα ή Εργοστάσιο ή σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ, σε θέσεις και καθήκοντα που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

4. Επισμηναγός: Ένα (1) έτος στον κατεχόμενο βαθμό σε οποιαδήποτε Πτέρυγα ή Σμηναρχία ή Μοίρα ή Εργοστάσιο της ΠΑ και ένα (1) έτος σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ.

5. Αντισμηναρχος: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό σε μία τουλάχιστον από τις ακόλουθες θέσεις: α. Διευθυντής Υπηρεσίας Επίβλεψης Κατασκευής Έργων (ΥΕΚΕ) ή Προϊστάμενος Γραφείου Επίβλεψης Έργων (ΓΕΕ) ή

β. Διευθυντής ή Υποδιευθυντής ή Τμηματάρχης Υπηρεσίας Έργων Πολεμικής Αεροπορίας (ΥΠΕΠΑ) ή

γ. Διευθυντής Υποστήριξης Μονάδας Ραντάρ ή Σμηναρχίας ή Πτέρυγας ή Διευθυντής Κατασκευών της 206 Πτέρυγας Αεροπορικών Υποδομών ή

δ. Τμηματάρχης Διεύθυνσης του ΓΕΑ ή ΑΤΑ ή λοιπών Διοικήσεων της ΠΑ ή μείζονων επιτελικών σχηματισμών των άλλων Κλάδων των ΕΔ ή

ε. Διοικητής Μοίρας Συντήρησης Βάσης ή Αεροσκαφών ή Ελικοπτέρων ή

στ. Υποδιοικητής εργοστασίου ΠΑ ή Υπηρεσίας Πολεμικής Αεροπορίας Ελέγχου Αεροπορικής Βιομηχανίας ή της 206 Πτέρυγας Αεροπορικών Υποδομών.

6. Σμήναρχος: Ένα (1) έτος στον κατεχόμενο βαθμό σε μία τουλάχιστον από τις ακόλουθες θέσεις:

α. Διοικητής εργοστασίου ΠΑ ή Υπηρεσίας ΠΑ Ελέγχου Αεροπορικής Βιομηχανίας ή της 206 Πτέρυγας Αεροπορικών Υποδομών ή

β. Υποδιοικητής του 251 Γενικού Νοσοκομείου Αεροπορίας (ΓΝΑ) ή

γ. Τμηματάρχης ή Διευθυντής Διεύθυνσης του ΓΕΑ ή ΑΤΑ ή λοιπών Διοικήσεων της ΠΑ ή μείζονων επιτελικών σχηματισμών των άλλων Κλάδων των ΕΔ. (3) Για τους Αεράμυνας ο απαιτούμενος σε κάθε βαθμό ελάχιστος χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας ως αναγκαίο προσόν για προαγωγή σε κάθε βαθμό είναι ο ακόλουθος:

(α) Ανθυποσμηναγός: Δύο (2) έτη, σε οποιαδήποτε Μονάδα του Συστήματος Αεροπορικού Ελέγχου (ΣΑΕ), σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(β) Υποσμηναγός: Τέσσερα (4) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή έξι (6) έτη, από τότε που ονομάσθηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μονάδα του ΣΑΕ ή Μοίρα ή Σμηναρχία ή Πτέρυγα σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(γ) Σμηναγός: Τέσσερα (4) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή δέκα (10) έτη, από τότε που ονομάσθηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα ή Σμηναρχία ή Πτέρυγα, εκ των οποίων δύο (2) τουλάχιστον στον κατεχόμενο βαθμό σε Μονάδα ΣΑΕ, σε θέσεις και καθήκοντα που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(δ) Επισμηναγός: I. Ένα (1) έτος στον κατεχόμενο βαθμό σε οποιαδήποτε Μοίρα ή Σμηναρχία ή Πτέρυγα, καθώς και ένα (1) έτος σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο

ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις ΠΑ ή σε οποιοδήποτε επιτελείο μείζονος επιχειρησιακού Σχηματισμού των άλλων Κλάδων των ΕΔ, σε θέσεις και καθήκοντα που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

2. Ένα (1) έτος στον κατεχόμενο βαθμό σε Μονάδα του ΣΑΕ, σε θέσεις και καθήκοντα που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του. (ε) Αντισμηνάρχος: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ως:

α. Διοικητής Μονάδας ΣΑΕ που προβλέπεται για το βαθμό και την ειδικότητα του ή

β. Διοικητής Μοίρας σε Πτέρυγα ή Σμηναρχία που προβλέπεται για το βαθμό και την ειδικότητα του ή

γ. Αρχιελεγκτής σε Μονάδα ΣΑΕ που προβλέπεται για το βαθμό και την ειδικότητα του, καθώς και

δ. Ένα (1) έτος σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ ή σε οποιοδήποτε επιτελείο επιπέδου μείζονος σχηματισμού και άνω των άλλων Κλάδων των ΕΔ.

(στ) Σμηνάρχος: Ένα (1) έτος στον κατεχόμενο βαθμό ως:

1. Διοικητής Μονάδας ΣΑΕ ή Υποδιοικητής Μονάδας ΣΑΕ - Βλημάτων που προβλέπεται για το βαθμό και την ειδικότητα του ή

2. Διοικητής ή Υποδιοικητής Σμηναρχίας που προβλέπεται για το βαθμό και την ειδικότητα του ή

3. Διευθυντής Επιχειρήσεων -Εκπαίδευσης Μονάδας ΣΑΕ - Βλημάτων που προβλέπεται για το βαθμό και την ειδικότητα του ή 4. Διευθυντής Διεύθυνσης του ΓΕΑ ή ΑΤΑ ή λοιπών Διοικήσεων της ΠΑ.

5. Τμηματάρχης Διεύθυνσης του ΓΕΑ ή ΑΤΑ ή λοιπών Διοικήσεων της ΠΑ. (4) Για τους Εφοδιαστές: Ο απαιτούμενος σε κάθε βαθμό ελάχιστος χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας ως αναγκαίο προσόν για προαγωγή σε κάθε βαθμό είναι ο ακόλουθος:

1. Ανθυποσμηναγός: Δύο (2) έτη, σε οποιαδήποτε Μοίρα ή Σμήνος σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

2. Υποσμηναγός: Τέσσερα (4) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή έξι (6) έτη από τότε που ονομάστηκε Αξιωματικός, στο 201 Κέντρο Εφοδιασμού Αεροπορίας (201 ΚΕΦΑ) ή σε οποιαδήποτε Πτέρυγα ή Σμηναρχία ή Μοίρα ή Σμήνος σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

3. Σμηναγός: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή οκτώ (8) έτη, από τότε που ονομάστηκε Αξιωματικός, στο 201 Κέντρο Εφοδιασμού Αεροπορίας (201 ΚΕΦΑ) ή σε οποιαδήποτε Πτέρυγα ή Σμηναρχία ή Μοίρα ή σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

4. Επισμηναγός: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό σε μια τουλάχιστον από τις ακόλουθες θέσεις:

α. Σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του ή

β. Τμηματάρχης Διεύθυνσης στο 201 Κέντρο Εφοδιασμού Αεροπορίας (201 ΚΕΦΑ) ή γ. Διοικητής των Περιφερειακών Εφοδιαστικών Κέντρων της ΠΑ.

5. Αντισμήναρχος: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό σε μια τουλάχιστον από τις ακόλουθες θέσεις:

α. Διοικητής Μοίρας Εφοδιασμού σε οποιαδήποτε Πτέρυγα ή Σμηναρχία.

β. Τμηματάρχης Διεύθυνσης του ΓΕΑ ή του ΑΤΑ ή των λοιπών Διοικήσεων της ΠΑ ή μείζονων επιτελικών σχηματισμών των άλλων κλάδων των ΕΔ.

6. Σμήναρχος: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό σε μια τουλάχιστον από τις ακόλουθες θέσεις: α. Τμηματάρχης ή Διευθυντής Διεύθυνσης του ΓΕΑ ή ΑΤΑ ή των λοιπών Διοικήσεων της ΠΑ ή β. Διευθυντής Διεύθυνσης του 201 Κέντρου Εφοδιασμού Αεροπορίας (201 ΚΕΦΑ) ή

γ. Διοικητής της Υπηρεσίας Διακίνησης της ΠΑ ή

δ. Τμηματάρχης ή Διευθυντής Διεύθυνσης μείζονων επιτελικών σχηματισμών των άλλων κλάδων των ΕΔ. (5) Για τους Διοικητικούς ο απαιτούμενος σε κάθε βαθμό ελάχιστος χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας ως αναγκαίο προσόν για προαγωγή σε κάθε βαθμό είναι ο ακόλουθος:

(α) Ανθυποσμηναγός: Δύο (2) έτη σε οποιαδήποτε Μοίρα, Σμηναρχία ή Πτέρυγα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(β) Υποσμηναγός: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή τέσσερα (4) έτη, από τότε που ονομάστηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα, Σμηναρχία ή Πτέρυγα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(γ) Σμηναγός: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή έξι (6) έτη, από τότε που ονομάστηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα, Σμηναρχία ή Πτέρυγα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(δ) Επισμηναγός: Δύο (2) έτη σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ ή σε οποιοδήποτε επιτελείο επιπέδου μείζονος σχηματισμού και άνω των άλλων Κλάδων των ΕΔ.

(ε) Αντισμήναρχος: Δύο (2) έτη σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ ή σε οποιοδήποτε επιτελείο επιπέδου μείζονος σχηματισμού και άνω των άλλων Κλάδων των ΕΔ.

(στ) Σμήναρχος: Ένα (1) έτος σε επιτελική θέση στο ΓΕΑ ή στο ΑΤΑ ή στις λοιπές Διοικήσεις της ΠΑ ή σε οποιοδήποτε επιτελείο επιπέδου μείζονος σχηματισμού και άνω των άλλων Κλάδων των ΕΔ. (6) Για τους Οικονομικούς - Μετεωρολόγους ο

απαιτούμενος σε κάθε βαθμό ελάχιστος χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας ως αναγκαίο προσόν για προαγωγή σε κάθε βαθμό είναι ο ακόλουθος:

(α) Ανθυποσημαγός: Δύο (2) έτη σε οποιαδήποτε Μοίρα, Σμηναρχία ή Πτέρυγα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(β) Υποσημαγός: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή τέσσερα (4) έτη, από τότε που ονομάσθηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα, Σμηναρχία ή Πτέρυγα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(γ) Σημαγός: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή έξι (6) έτη, από τότε που ονομάσθηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα, Σμηναρχία ή Πτέρυγα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(δ) Επισημαγός: Ένα (1) έτος στον κατεχόμενο βαθμό ή οκτώ (8) έτη, από τότε που ονομάσθηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα, Σμηναρχία ή Πτέρυγα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(7) Για τους Ραδιοναυτίλους ο απαιτούμενος σε κάθε βαθμό ελάχιστος χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας ως αναγκαίο προσόν για προαγωγή σε κάθε βαθμό είναι ο ακόλουθος:

(α) Ανθυποσημαγός: Ένα (1) έτος, σε οποιαδήποτε Μοίρα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(β) Υποσημαγός: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή τέσσερα (4) έτη, από τότε που ονομάσθηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(γ) Σημαγός: Δύο (2) έτη στον κατεχόμενο βαθμό ή έξι (6) έτη, από τότε που ονομάσθηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(δ) Επισημαγός: Ένα (1) έτος στον κατεχόμενο βαθμό ή οκτώ (8) έτη, από τότε που ονομάσθηκε Αξιωματικός, σε οποιαδήποτε Μοίρα, Σμηναρχία ή Πτέρυγα, σε θέσεις και καθήκοντα, που προβλέπονται για το βαθμό και την ειδικότητα του.

(8) Οι Αξιωματικοί ειδικότητας Τεχνικής Υποστήριξης (Μηχανικών, Οπλουργών, Ηλεκτρολόγων, Τηλεπικοινωνιών Ηλεκτρονικών και Συντηρητών Αεροπορικών Εγκαταστάσεων) συμπληρώνουν για το βαθμό τους τον προβλεπόμενο χρόνο διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας, που προβλέπεται για την ειδικότητα των Μηχανικών.

(9) Οι Αξιωματικοί ειδικοτήτων Τεχνικής Υποστήριξης (Αεράμυνας και Εφοδιαστων), Υπηρεσιών Υποστήριξης (Διοικητικών, Πληροφοριών, Μετεωρολόγων, Οικονομικών και Άμυνας Αεροδρομίων) συμπληρώνουν για το βαθμό τους τον προβλεπόμενο χρόνο διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας, που προβλέπεται για τις ειδικότητες Οικονομικών, Εφοδιαστων, Διοικητικών και Μετεωρολόγων, κατά περίπτωση.

β. Στους αναφερόμενους στο παρόν άρθρο όρους Μοίρα, Σμηναρχία, Πτέρυγα, περιλαμβάνονται και οι Μονάδες της Πολεμικής Αεροπορίας που εξομοιώνονται με αυτές, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις του Κλάδου.

14. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας, καθορίζονται, ως προς τους Αξιωματικούς του Υγειονομικού ανεξαρτήτως κλάδου, οι θέσεις και οι χρόνοι διοίκησης και ειδικής υπηρεσίας του παρόντος άρθρου, η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής Διευθυντών και Αναπληρωτών Διευθυντών κλινικών, διακλαδικών κλινικών, εργαστηρίων και μονάδων εντατικής θεραπείας των στρατιωτικών νοσοκομείων, καθώς και η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής για την πλήρωση θέσεων τομεαρχών, εποπτών και προϊσταμένων κλινικών, ειδικών τμημάτων και εργαστηρίων και των διακλαδικών κλινικών-κέντρων των στρατιωτικών νοσοκομείων από Αξιωματικούς Υγειονομικού Νοσηλευτικής. Με όμοια απόφαση καθορίζονται ο αριθμός, η ιδιότητα και η θητεία των μελών του διακλαδικού υγειονομικού συμβουλίου, των υγειονομικών συμβουλίων των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, του υγειονομικού συμβουλίου διακλαδικών κλινικών, των επιστημονικών συμβουλίων των στρατιωτικών νοσοκομείων, οι αρμοδιότητες των ως άνω συμβουλίων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα για τη λειτουργία τους.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.15 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

15. Ως προς τους Αξιωματικούς Στρατιωτικούς Δικαστικούς Γραμματείς:

α. Προκειμένου να προαχθούν στο βαθμό του Ταγματάρχη, πρέπει να συμπληρώσουν τέσσερα (4) έτη συνολικά, κατ' ελάχιστο, χρόνο ειδικής υπηρεσίας ως κατώτεροι Αξιωματικοί. Ως χρόνος ειδικής υπηρεσίας θεωρείται ο χρόνος υπηρεσίας στα ΓΕ, στις Διευθύνσεις και Υπηρεσίες του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, καθώς και σε Μονάδες ή Συγκροτήματα ή Σχηματισμούς των Κλάδων των ΕΔ, καθώς και στα Στρατιωτικά Δικαστήρια με κύρια καθήκοντα του Γραμματέα Έδρας.

β. Οι Αξιωματικοί βαθμού Συνταγματάρχη προκειμένου να προαχθούν στο βαθμό του Ταξίαρχου πρέπει να έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον τέσσερα (4) έτη χρόνο ειδικής υπηρεσίας ως ανώτεροι Αξιωματικοί. Ως χρόνος ειδικής υπηρεσίας θεωρείται αυτός της ανωτέρω υποπαραγράφου, καθώς και στα Στρατιωτικά Δικαστήρια ως Γραμματείς Δικαστηρίου ή ως Γραμματείς Εισαγγελίας του Δικαστηρίου.

16. Για τους Αξιωματικούς όλων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων βαθμού Αντισυνταγματάρχη και αντιστοίχων και Συνταγματάρχη και αντιστοίχων, ο χρόνος υπηρεσίας σε θέσεις Διευθυντών ή Τμηματάρχων των Γενικών Διευθύνσεων ή Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας είναι χρόνος διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας.

17. Ο απαιτούμενος χρόνος διοίκησης για τους βαθμούς του Αντισυνταγματάρχη και αντιστοίχων και Συνταγματάρχη και αντιστοίχων, που αποκτήθηκε στον α

Άρθρο 29 **Κριτήρια Προαγωγών**

1. Οι Προαγωγές γίνονται ύστερα από απόφαση του αρμόδιου κατά κλάδο Συμβουλίου Κρίσεων. Τα στελέχη των ΕΔ προάγονται στον αμέσως επόμενο βαθμό, εφόσον έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο χρόνο παραμονής στο βαθμό που κατέχουν και έχουν σε υψηλό επίπεδο τα ουσιαστικά προσόντα που αναφέρονται στις εκθέσεις αξιολόγησης τους. Το αρμόδιο κατά κλάδο Συμβούλιο Κρίσεων, προκειμένου να διαπιστώσει τη συνδρομή των ουσιαστικών προσόντων, λαμβάνει υπόψη όλα τα στοιχεία του ατομικού φακέλου του κρινόμενου, από τα οποία προκύπτει η δραστηριότητα του στην υπηρεσία, η επαγγελματική επάρκεια, η πρωτοβουλία και η αποτελεσματικότητα του. Για το σχηματισμό της κρίσης του, το συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τα στοιχεία των ατομικών φακέλων σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις του παρόντος.

2. Για τις Προαγωγές των Αξιωματικών των ΕΔ λαμβάνονται υποχρεωτικά υπόψη τα παρακάτω Κριτήρια:

α. Η βαρύτητα των Μονάδων και των θέσεων στις οποίες υπηρέτησαν την τελευταία πενταετία.

β. Ο χρόνος υπηρεσιακής - διοικητικής εμπειρίας, υπολογιζόμενος σε μήνες, όπως παρακάτω: (1) Ο χρόνος υπηρεσίας σε θέση ευθύνης. (2) Ο χρόνος συμμετοχής σε επιχειρήσεις. (3) Ο χρόνος υπηρεσίας σε Διεθνείς Οργανισμούς. (4) Ο υπόλοιπος χρόνος υπηρεσίας σε θέσεις διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας, όπως αναφέρεται στο προηγούμενο άρθρο.

γ. Η βαθμολογία της υπηρεσιακής αξιολόγησης από την τελευταία προαγωγή.

3. Επικουρικά λαμβάνονται υπόψη και τα παρακάτω Κριτήρια:

α. Το Όπλο, το Σώμα ή η ειδικότητα τους.

β. Τα επαγγελματικά και τεχνικά τους προσόντα, όπως παρακάτω:

(1) Ο βαθμός αποφοίτησης από παραγωγική σχολή των ΕΔ.

(2) Ο βαθμός άλλου τίτλου σπουδών εφόσον είναι της ίδιας εκπαιδευτικής βαθμίδας με το βασικό τίτλο σπουδών.

(3) Το διδακτορικό δίπλωμα σε γνωστικό αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο της υπηρεσίας.

(4) Το διδακτορικό δίπλωμα σε άλλο γνωστικό αντικείμενο.

(5) Ο μεταπτυχιακός τίτλος ετήσιας τουλάχιστον διάρκειας σε γνωστικό αντικείμενο συναφές με το αντικείμενο της υπηρεσίας.

(6) Ο μεταπτυχιακός τίτλος ετήσιας τουλάχιστον διάρκειας σε άλλο γνωστικό αντικείμενο. (7) Ο βαθμός αποφοίτησης από Σχολεία των ΕΔ.

(8) Το επίπεδο γνώσης ξένης γλώσσας, σε βαθμό άριστο, πολύ καλό και καλό, βαθμολογούμενης αντιστοίχως.

γ. Ειδικές δραστηριότητες, ως εξής:

(1) Συγγραφικό έργο (άρθρα, μελέτες) που σχετίζεται με το αντικείμενο της υπηρεσίας.

(2) Εισηγήσεις, ανακοινώσεις σε συνέδρια, ημερίδες κλπ. συναφείς με το αντικείμενο της υπηρεσίας.

(3) Συμμετοχή σε συμβούλια, επιτροπές ή ομάδες εργασίας τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό, ουσιαστικού περιεχομένου, Διοικητικά Συμβούλια και λοιπά όργανα διοίκησης νομικών προσώπων.

(4) Ηθικές αμοιβές.

4. Η κλίμακα αξιολόγησης των κριτηρίων προαγωγής είναι η εξής: α. Εξαίρετος 96 -100% "Ε" β. Λίαν Καλός 87 - 95% "ΛΚ" γ. Καλός 76 - 86% "Κ" δ. Μέτριος 60 - 75% "Μ" ε. Μη Αποδεκτός 0 - 59% "ΜΑ"

5. Βαθμολογία κάτω του εβδομήντα πέντε (75), καθώς και ενενήντα έξι (96) και άνω σε οποιοδήποτε κριτήριο προαγωγής πρέπει να στηρίζεται σε συγκεκριμένα γεγονότα ή στοιχεία, τα οποία πρέπει να συνυποβάλλονται με την έκθεση ή το σημείωμα αξιολόγησης για το υπόψη διάστημα.

6. Η τελική εικόνα για τον κρινόμενο θα πρέπει υποχρεωτικά να αναφέρεται μόνο στη χρονική περίοδο που καλύπτει η κρίση του.

7. Στον απαιτούμενο για προαγωγή χρόνο δεν υπολογίζεται ο χρόνος των υποπαραγράφων α', β', δ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 του παρόντος νόμου.

Όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.2 Άρθρο 110 ΝΟΜΟΣ 3978/2011](#) με ισχύ την 16/6/2011

Άρθρο 30

Φοίτηση σε σχολεία

1. Οι Αξιωματικοί για την απόκτηση των αναγκαίων θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων, που είναι απαραίτητες για την εκτέλεση της αποστολής τους, και για την ενημέρωσή τους στις νέες τεχνολογικές εξελίξεις και τις γενικές επιστημονικές αντιλήψεις, που σχετίζονται με τις ΕΔ, φοιτούν σε ορισμένους βαθμούς υποχρεωτικά στα σχολεία που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από εισήγηση του ΣΑΓΕ. Η επιτυχής αποφοίτηση από τα υποχρεωτικά σχολεία των Ενόπλων Δυνάμεων αποτελεί τυπικό προσόν προαγωγής και ο βαθμός αποφοίτησης αποτελεί ουσιαστικό προσόν που συνεκτιμάται από τα Συμβούλια Κρίσεων.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

2. Η κλίμακα βαθμολογίας των υποχρεωτικών σχολείων είναι η εξής:

Ονομαστική Εικοσά Εκατοστιαία Αλφαβητική βαθμός

α. Άριστα 19–20 96–100 Α

β. Λίαν καλώς 17–18,99 87–95,99 Β

γ. Καλώς 15–16,99 76–86,99 Γ

δ. Μετρίως 12–14,99 60–75,99 Δ

ε. Αποτυχών 0–11,99 0–59,99 Ε

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 25 ΝΟΜΟΣ 4361/2016](#) με ισχύ την 1/2/2016

3. Οι Αξιωματικοί, που αποφοιτούν από σχολές εξωτερικού ισότιμες με τα σχολεία που καθορίζονται με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 αποκτούν τα ίδια προσόντα.

Άρθρο 31 **Κρίσεις ανά Βαθμό**

Αξιωματικοί που συμπληρώνουν κατά το ημερολογιακό έτος που διενεργούνται οι κρίσεις το χρόνο του άρθρου 27, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 κρίνονται ως ακολούθως:

α. Κατώτεροι Αξιωματικοί: (1) «Προακτέοι κατ' εκλογή». (2) «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό»: Παραμένουν στο βαθμό τους μέχρι τις επόμενες τακτικές ή έκτακτες κρίσεις, οπότε κρίνονται εκ νέου σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις. Ειδικότερα:

(α) Ανθυπολοχαγοί και αντίστοιχοι και Υπολοχαγοί και αντίστοιχοι: Αν κριθούν σε τρεις (3) διαδοχικές κρίσεις «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό», κρίνονται σύμφωνα με τα παρακάτω εδάφια (3) και (4).

(β) Λοχαγοί και αντίστοιχοι: Αν κριθούν σε τρεις (3) διαδοχικές κρίσεις ή τρεις (3) φορές συνολικά ως Αξιωματικοί ως «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό» κρίνονται σύμφωνα με τα παρακάτω εδάφια (3) και (4).

(3) «Ευδοκίμως τερματίσαντες»: Τίθενται εφόσον το επιθυμούν Εκτός Οργανικών Θέσεων μέχρι τη συμπλήρωση πλήρους συντάξιμης υπηρεσίας και ένα (1) μήνα προ της αποστρατείας τους προάγονται στον επόμενο βαθμό. Εφόσον δεν επιθυμούν να τεθούν Εκτός Οργανικών Θέσεων, αποστρατεύονται άμεσα με το βαθμό τους.

(4) «Αποστρατευτέοι»: Αποστρατεύονται άμεσα με το βαθμό τους.

β. Ανώτεροι Αξιωματικοί:

1) «Προακτέοι κατ' εκλογή».

2) «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό»: Παραμένουν στο βαθμό τους μέχρι τις επόμενες τακτικές ή έκτακτες κρίσεις, οπότε κρίνονται εκ νέου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας περίπτωσης β'. Αν κριθούν σε τρεις διαδοχικές κρίσεις ή τρεις φορές συνολικά ως Αξιωματικοί, ως «Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό», κρίνονται, σύμφωνα με τις παρακάτω υποπεριπτώσεις 3 και 4.

3) «Ευδοκίμως τερματίσαντες»: Όπως οι κατώτεροι Αξιωματικοί.

4) «Αποστρατευτέοι»: Όπως οι κατώτεροι Αξιωματικοί.

γ. Ανώτατοι Αξιωματικοί: (1) «Προακτέοι κατ' απόλυτη εκλογή». (2) «Διατηρητέοι»: Παραμένουν στο βαθμό τους μέχρι τις επόμενες τακτικές ή έκτακτες κρίσεις, οπότε κρίνονται εκ νέου σύμφωνα με τις παρούσες διατάξεις, εκτός από «Διατηρητέοι».

(3) «Ευδοκίμως τερματίσαντες»: Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 1β του άρθρου 34 του παρόντος νόμου, προάγονται στον επόμενο βαθμό, εφόσον αυτός προβλέπεται στο άρθρο 23 του παρόντος νόμου και εντός μηνός αποστρατεύονται.

(4) «Αποστρατευτέοι»: Όπως οι κατώτεροι Αξιωματικοί.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.17 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

Άρθρο 32

Αποστρατευτικός Βαθμός και Τιμητικές Διακρίσεις

1. Αξιωματικοί μέχρι και του βαθμού του Υποστρατήγου και αντιστοίχων που τίθενται σε αποστρατεία, κρίνονται για προαγωγή στον ανώτερο σε αποστρατεία βαθμό από τα αρμόδια Συμβούλια Κρίσεων μόνον ως προακτέοι ή μη προακτέοι και προάγονται ένα (1) μήνα πριν από την έκδοση του προεδρικού διατάγματος αποστρατείας τους, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Η αποστρατεία τους δεν οφείλεται σε κρίση τους ως αποστρατευτέων ή σε παραίτησή τους.

β. Έχουν συμπληρώσει το χρόνο παραμονής στο βαθμό, που απαιτείται για την προαγωγή τους, ή εφόσον πρόκειται για Συνταγματάρχες και αντιστοίχους, Ταξίαρχους και αντιστοίχους ή Υποστρατήγους και αντιστοίχους αν έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον ένα (1) χρόνο παραμονής στο βαθμό. Για την εφαρμογή του εδαφίου αυτού, θεωρείται ότι συμπληρώνουν ένα (1) χρόνο παραμονής στο βαθμό τους οι Αξιωματικοί που έχουν προαχθεί στο βαθμό αυτόν μέχρι και την 30ή Απριλίου του προηγούμενου έτους.

γ. Ο ανώτερος αυτός βαθμός δεν υπερβαίνει αυτόν που προβλέπεται ως καταληκτικός της ειδικότητάς τους, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 23 του παρόντος νόμου. Η προϋπόθεση αυτή δεν απαιτείται για τους Υποστρατήγους Σωμάτων του ΣΞ Τεχνικού, Εφοδιασμού και Μεταφορών, Υλικού Πολέμου και Έρευνας – Πληροφορικής Υποστρατήγους, Υποναυάρχους ή Υποπτεράρχους της ειδικότητας Οικονομικού, Υποπτεράρχους Αεράμυνας, Εφοδιαστές, Διοικητικούς και Μετεωρολόγους, Υποστρατήγους, Υποναυάρχους ή Υποπτεράρχους ειδικότητας Ιατρού και τους Υποστρατήγους Στρατολογικού-Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων και Οικονομικών Επιθεωρητών, οι οποίοι κατ' εξαίρεση δύνανται να προαχθούν στο βαθμό του Αντιστρατήγου και αντιστοίχων.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.6 Άρθρο 14 ΝΟΜΟΣ 4494/2017](#) με ισχύ την 2/11/2017

2. Προακτέοι στον ανώτερο σε αποστρατεία βαθμό κρίνονται όσοι με βάση τα στοιχεία του ατομικού τους φακέλου σε όλη τους τη σταδιοδρομία και ιδιαίτερα στον κατεχόμενο και αμέσως προηγούμενο βαθμό και με βάση την προσωπική αντίληψη των μελών του Συμβουλίου, είναι ικανοί να προαχθούν στον ανώτερο σε

αποστρατεία βαθμό. Ειδικά για τους Υποστράτηγους και αντιστοίχους απαιτείται, πλέον των ανωτέρω, η κτήση των ουσιαστικών τους προσόντων σε βαθμό λίαν καλώς και άνω σε όλη τους τη σταδιοδρομία.

3. Οι παραπάνω διατάξεις έχουν εφαρμογή για όσους διανύουν τον τελευταίο βαθμό εξέλιξης Αξιωματικού Υπηρεσίας Γραφείου, Ελαφρός Υπηρεσίας, Υπηρεσίας Ξηράς, Υπηρεσίας Εδάφους, εφόσον προέρχονται από Όπλα ή Σώματα του ΣΞ, Μάχιμους ή Μηχανικούς ή Σωμάτων του ΠΝ, Ιπτάμενους ή Σωμάτων της ΠΑ ή ΚΣ στα οποία προβλέπεται ανώτερος βαθμός.

4. Οι Αρχηγοί ΓΕ που τίθενται σε αποστρατεία με απόφαση του ΚΥΣΕΑ μπορούν να προαχθούν στο βαθμό του Στρατηγού και αντιστοίχων σε αποστρατεία και να διατηρήσουν επί τιμή τον τίτλο της θέσης τους και μετά την αποστρατεία τους.

5. Τον επί τιμή τίτλο της θέσης τους μπορούν να διατηρήσουν και μετά την αποστρατεία τους:

α. Ο Διοικητής της Στρατιάς, ο Γενικός Επιθεωρητής Στρατού, ο Αρχηγός Στόλου και ο Αρχηγός Τακτικής Αεροπορίας, με απόφαση του ΣΑΓΕ.

β. Οι Αντιστράτηγοι και αντίστοιχοι που υπηρέτησαν σε οργανικές θέσεις του βαθμού τους, καθώς και οι Υποστράτηγοι και αντίστοιχοι που υπηρέτησαν τουλάχιστον για έξι (6) μήνες σε οργανικές θέσεις του βαθμού τους, με απόφαση του ΣΑΓΕ.

6. Το ΣΑΓΕ αποφασίζει για τη διατήρηση επί τιμή του τίτλου της θέσης, με βάση την προσωπική αντίληψη των μελών του για τον κρινόμενο και τη συνεκτίμηση με ελεύθερη κρίση των ιδιάζουσας φύσης προσόντων του, της ιδιαίτερης προσφοράς του προς την πατρίδα, καθώς και της καλής μαρτυρίας, που απολαύει εντός του Κλάδου του, για την επαγγελματική και ηθική του καταξίωση, που συνηγορούν στην απόδοση της τιμητικής αυτής διάκρισης.

7. Η διατήρηση του επί τιμή τίτλου της θέσης γίνεται με το Προεδρικό Διάταγμα της αποστρατείας των παραπάνω Αξιωματικών ή με ιδιαίτερο προεδρικό διάταγμα, μετά την αποστρατεία τους.

8. Υποστράτηγοι και αντίστοιχοι στους οποίους απενεμήθη επίτιμη τίτλος, τον διατηρούν και σε περίπτωση προαγωγής στον ανώτερο βαθμό κατόπιν διοικητικής τους αποκατάστασης.

9. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από σχετική απόφαση του ΣΑΓΕ, καθορίζεται το καθεστώς που διέπει τους ανώτατους Αξιωματικούς οι οποίοι διατηρούν τον επίτιμο τίτλο τους, όπως και κάθε άλλη λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

10. Οι Αξιωματικοί που αναφέρονται στις παραγράφους 4 έως 8 του παρόντος άρθρου στερούνται του τίτλου και των προνομίων τους, εφόσον με απόφαση του ΣΑΓΕ κριθεί ότι αυτοί ασκούν εμπορικό ή βιοποριστικό επάγγελμα κατά τρόπο που δεν συμβιβάζεται προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον τίτλο ή καταδικασθούν από δικαστήριο για πράξεις που αντιβαίνουν στην τιμή και

αξιοπρέπεια. Η κατά τα παραπάνω στέρξη του τίτλου γίνεται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

Άρθρο 33

Πρόωρη έξοδος από το στράτευμα

1. Όσοι εξέρχονται από το στράτευμα λόγω παραίτησης ή απόταξης ή λόγω υποβολής ειδικής έκθεσης αποστρατείας υποχρεούνται να καταβάλουν υπέρ του Δημοσίου αποζημίωση ίση με το γινόμενο του συνόλου των εκκαθαρισμένων πραγματικών αποδοχών του κατεχόμενου βαθμού επί τους υπολειπόμενους μήνες υποχρέωσης παραμονής στο στράτευμα, έτσι όπως αυτή καθορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 64 του ν.δ.1400/1973 (ΦΕΚ114/Α'). Όσοι αποχωρήσουν με αίτηση τους πριν από την εκπλήρωση των ανειλημμένων υποχρεώσεων τους και έχουν εκπαιδευτεί στο εξωτερικό υποχρεούνται να καταβάλουν εκτός από την ανωτέρω αποζημίωση και τη δαπάνη της Εκπαίδευσης τους. Η αποζημίωση ή η δαπάνη Εκπαίδευσης, κατά περίπτωση, καταλογίζεται και βεβαιώνεται ως δημόσιο έσοδο κατά τις κείμενες διατάξεις.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται για όσους εξέρχονται για λόγους υγείας, οι οποίοι διαπιστώνονται από την Ανώτατη Υγειονομική κατά Κλάδο Επιτροπή.

Άρθρο 34

Αξιωματικοί Εκτός Οργανικών Θέσεων (ΕΟΘ)

1. ΕΟΘ τίθενται μέχρι τη συμπλήρωση πλήρους πραγματικής (συντάξιμης) υπηρεσίας τριάντα πέντε (35) ετών με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατόπιν πρότασης του οικείου Συμβουλίου Κρίσεων και εφόσον το επιθυμούν:

α. Ανθυπολοχαγοί και αντίστοιχοι έως και Συνταγματάρχες και αντίστοιχοι που κρίνονται τρεις (3) φορές, διαδοχικά ή μη, ως Αξιωματικοί ως "Διατηρητέοι στον αυτό βαθμό", μέχρι τη συμπλήρωση πλήρους συντάξιμης στρατιωτικής υπηρεσίας.

β. Όσοι κρίνονται ως «ευδοκίμως τερματίσαντες» σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 7 του άρθρου 25.

γ. Όσοι αναφέρονται σε άλλες διατάξεις του παρόντος νόμου ή σε συναφείς διατάξεις άλλων νόμων.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

2.Οι Αξιωματικοί που τίθενται, σύμφωνα με τα παραπάνω, ΕΟΘ:

α. Δεν μπορούν να επανέλθουν στην προηγούμενη κατάσταση τους ούτε να προαχθούν παρά μόνο επ' ανδραγαθία.

β. Κρίνονται όταν έχουν συμπληρώσει πραγματική συντάξιμη υπηρεσία τριάντα πέντε (35) ετών.

γ. Παραμένουν στην τελευταία θέση της επετηρίδας των ομοιοβάθμων τους.

δ. Υπηρετούν σε κενές θέσεις σύμφωνα με τους εκάστοτε ισχύοντες Πίνακες Οργάνωσης Υλικού (ΠΟΥ) του οικείου Κλάδου και των ΚΣ και ανάλογα με τις ανάγκες της Υπηρεσίας.

Άρθρο 35

Ειδικές εκθέσεις αποστρατείας

1. Οι αξιολογούντες μπορούν να υποβάλουν για τους υπ' αυτούς Αξιωματικούς που αξιολογούν, εφόσον έχουν διατελέσει εκατό (100) τουλάχιστον ημέρες υπό τις διαταγές τους, ειδική έκθεση αποστρατείας, εάν αυτοί παρουσιάζουν ουσιώδεις ελλείψεις ουσιαστικών προσόντων ή απόλυτη αδυναμία εκτέλεσης των καθηκόντων τους, ένεκα των οποίων η περαιτέρω παραμονή τους στις ΕΔ πρέπει να τεθεί στην κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων.

2. Η σύνταξη των παραπάνω εκθέσεων γίνεται οποτεδήποτε και αυτές πρέπει να είναι πλήρως και ειδικώς αιτιολογημένες.

3. Οι Ειδικές εκθέσεις αποστρατείας, με τις παρατηρήσεις του γνωματεύοντα, υποβάλλονται ιεραρχικά στο οικείο ΓΕ και τίθενται στην κρίση των αρμόδιων Συμβουλίων Κρίσεων εντός τριμήνου από υποβολής τους.

4. Τα παραπάνω Συμβούλια εκδίδουν απόφαση με πλήρη και ειδική αιτιολογία επί της βασιμότητας της Εκθέσεως Αποστρατείας, κατόπιν όμως κλήσης του ενδιαφερομένου προ δεκαπέντε (15) ημερών, να παραθέσει τις αντιρρήσεις του εγγράφως ή και προφορικώς ενώπιον τους επί των λόγων της Έκθεσης Αποστρατείας. Ο ενδιαφερόμενος μπορεί εφόσον το επιθυμεί να παρασταθεί ενώπιον των ανωτέρω Συμβουλίων και με την παρουσία συνηγόρου. Στην περίπτωση που η ειδική έκθεση αποστρατείας γίνει δεκτή ο Αξιωματικός κρίνεται αποστρατευτέος και αποστρατεύεται κατά τις οικείες διατάξεις.

5. Σε κάθε περίπτωση, οι Ειδικές εκθέσεις αποστρατείας καταχωρούνται στον ατομικό φάκελο του Αξιωματικού.

6. Οι αξιολογούμενοι έχουν δικαίωμα εντός πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης αυτής των Συμβουλίων Κρίσεων να ασκήσουν ενδικοφανή προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ο οποίος απαντά εντός είκοσι (20) ημερών από την υποβολή της, κατόπιν πρότερης αιτιολογημένης γνώμης του οικείου Συμβουλίου Κρίσεων. Η υποβολή της προσφυγής αυτής, καθώς και η προθεσμία υποβολής της αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης. Η αρμοδιότητα του Υπουργού Εθνικής Άμυνας για την εξέταση και απάντηση της προσφυγής αυτής δύναται να μεταβιβαστεί, Γενικά ή κατά κατηγορία στελεχών, με απόφαση του.

Άρθρο 36

Ιεραρχία και Αρχαιότητα

1. Η στρατιωτική ιεραρχία περιλαμβάνει την ιεραρχία των βαθμών και την ιεραρχία των καθηκόντων.

2. Οι Αξιωματικοί, ανάλογα με τη θέση τους στην ιεραρχία των βαθμών, έχουν μεταξύ τους την ιδιότητα του ανώτερου ή του κατώτερου.

3. Οι ομοιόβαθμοι Αξιωματικοί, ανάλογα με την αρχαιότητα τους, έχουν μεταξύ τους την ιδιότητα του αρχαιότερου ή του νεότερου.

4. Μεταξύ ομοιόβαθμων Αξιωματικών, που συνδέονται με σχέση διοικητικής υπαγωγής ή εξάρτησης, η αρχαιότητα έχει την ίδια ισχύ που έχει και η διαφορά του βαθμού.

5. Η ιεραρχία των καθηκόντων είναι η κλίμακα της διοίκησης. Ανάλογα με τη θέση που έχουν οι Αξιωματικοί στην ιεραρχία των καθηκόντων, έχουν οι μεν προς τους δε την ιδιότητα του προϊστάμενου ή του υφιστάμενου.

6. Η ιεραρχία των καθηκόντων βρίσκεται σε αρμονία με την ιεραρχία των βαθμών ή την αρχαιότητα.

7. Η αρχαιότητα των Αξιωματικών σε κάθε βαθμό προσδιορίζεται από την ημερομηνία κτήσης του βαθμού αυτού πλην των ειδικών περιπτώσεων που καθορίζονται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Ως ημερομηνία κτήσης του βαθμού λογίζεται η ημερομηνία υπογραφής του προεδρικού διατάγματος με το οποίο απονεμήθηκε ο βαθμός ή, γι' αυτούς που προάγονται αναδρομικά, η αναδρομική ημερομηνία κτήσης του βαθμού, που καθορίζεται στο προεδρικό διάταγμα.

8. Ο ΣΞ προβαδίζει των λοιπών Κλάδων των ΕΔ, το ΠΝ προβαδίζει της ΠΑ και νεότερα είναι τα ΚΣ.

9. Η αρχαιότητα μεταξύ των Αρχηγών ΓΕΣ, ΓΕΝ και ΓΕΑ ρυθμίζεται από την ημερομηνία δημοσίευσης του προεδρικού διατάγματος διορισμού τους στη θέση του Αρχηγού ΓΕ. Όταν η ημερομηνία αυτή συμπίπτει, η αρχαιότητα ρυθμίζεται με βάση το προβάδισμα των Κλάδων των ΕΔ.

10. Ο Διοικητής Στρατιάς, ο Γενικός Επιθεωρητής Στρατού, ο Αρχηγός Στόλου και ο Αρχηγός Τακτικής Αεροπορίας θεωρούνται αρχαιότεροι των λοιπών ομοιοβάθμων τους και των τριών Κλάδων των ΕΔ. Η μεταξύ τους αρχαιότητα καθορίζεται από την ημερομηνία τοποθέτησης τους στις αντίστοιχες θέσεις.

11. Η αρχαιότητα ρυθμίζεται με βάση το προβάδισμα των Κλάδων των ΕΔ, όταν το ημερολογιακό έτος κτήσεως του βαθμού τους συμπίπτει και εφόσον έχουν προαχθεί στο βαθμό μέχρι την 30ή Απριλίου του έτους που διενεργούνται οι ετήσιες κρίσεις.

12. Η αρχαιότητα μεταξύ των ομοιόβαθμων Αξιωματικών Όπλων του ΣΞ προερχομένων εκ ΣΣΕ, Μάχιμων και Μηχανικών του ΠΝ και Ιπτάμενων της ΠΑ, καθώς και μεταξύ Αξιωματικών Σωμάτων του ΣΞ προερχομένων εκ ΣΣΕ-ΣΣΑΣ-ΣΑΝ, Σωμάτων του ΠΝ, Αξιωματικών της ΠΑ πλην Ιπταμένων και των ΚΣ, ρυθμίζεται από το ημερολογιακό έτος κτήσεως του βαθμού τους.

13. Ανεξάρτητα από την ημερομηνία κτήσης του βαθμού:

- α. Οι Αξιωματικοί Όπλων του ΣΞ, οι Μάχιμοι και Μηχανικοί του ΠΝ και οι ιπτάμενοι της ΠΑ είναι αρχαιότεροι των λοιπών ομοιοβάθμων τους Αξιωματικών και των τριών Κλάδων των ΕΔ και των ΚΣ.
- β. Οι Αξιωματικοί Μάχιμοι του ΠΝ είναι αρχαιότεροι των ομοιοβάθμων τους

Μηχανικών Αξιωματικών ΠΝ, που ονομάστηκαν το ίδιο έτος αξιωματικοί. γ. Οι Αξιωματικοί της περίπτωσης 5 της παραγράφου β' του άρθρου 2 είναι νεότεροι των ομοιοβάθμων τους που προέρχονται από ΑΣΕΙ. δ. Οι μόνιμοι εξ εφεδρείας Αξιωματικοί είναι νεότεροι όλων των υπηρετούντων ομοιοβάθμων τους, μόνιμων εν ενεργεία Αξιωματικών, η δε μεταξύ τους αρχαιότητα καθορίζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. ε. Οι Αξιωματικοί που τίθενται εκτός οργανικών θέσεων (ΕΟΘ) είναι νεότεροι όλων των ομοιοβάθμων τους, της αντίστοιχης κατηγορίας και προέλευσης, όπως αυτές καθορίζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3, καθώς και του παρόντος άρθρου.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.18 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

13Α. Πέραν των καθοριζομένων στην περίπτωση γ' της παραγράφου 13, οι Αξιωματικοί της περίπτωσης 5 της παραγράφου β' του άρθρου 2 είναι και νεότεροι των ομοιοβάθμων τους, που προέρχονται από ΑΣΣΥ και απέκτησαν το βαθμό κατά το ίδιο ημερολογιακό έτος.

Όπως προστέθηκε με την [Παρ.18 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

13Β. Οι αξιωματικοί της περίπτωσης (8) της υποπαραγράφου β' του άρθρου 2 είναι νεότεροι όλων των ομοιοβάθμων τους.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

14. Αξιωματικοί Όπλων και Σωμάτων του ΣΞ, Σωμάτων του ΠΝ και Αξιωματικοί της ΠΑ πλην Ιπταμένων που προέρχονται από ΑΣΕΙ, καθίστανται αρχαιότεροι των ομοιοβάθμων τους που δεν προέρχονται από αυτά.

15. Ειδικότερα, η αρχαιότητα μεταξύ των Αξιωματικών που αποφοιτούν από τα ΑΣΕΙ καθορίζεται κατά την αποφοίτηση τους και μέχρι τις επόμενες κρίσεις από τη σειρά επιτυχίας τους μετά την αποφοίτηση τους από αυτά, χωριστά για τους Αξιωματικούς Όπλων του ΣΞ, τους Μάχιμους και Μηχανικούς του ΠΝ και τους Ιπτάμενους της ΠΑ και χωριστά για τους Αξιωματικούς Σωμάτων του ΣΞ, Σωμάτων του ΠΝ και Αξιωματικών της ΠΑ πλην Ιπταμένων.

16. Η σειρά αρχαιότητας για τους Ιπτάμενους Αξιωματικούς της ίδιας τάξης που προέρχονται από τη Σχολή Ικάρων, επανακαθορίζεται με βάση το άθροισμα της βαθμολογίας τους, κατά την έξοδό τους από τη Σχολή Ικάρων, υπολογιζόμενη στο διπλάσιο και του αθροίσματος της βαθμολογίας που επιτυγχάνεται σε κάθε στάδιο της πτητικής εκπαίδευσης που υλοποιείται μετά την αποφοίτησή τους από τη Σχολή, διαιρούμενου με τον αριθμό των εκάστοτε τελεσθέντων σταδίων της πτητικής εκπαίδευσης. Το συνολικό αποτέλεσμα διαιρούμενο με το τρία (3), αποδίδει την τελική βαθμολογία. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας καθορίζονται η διαδικασία επανακαθορισμού της αρχαιότητας, τα αρμόδια όργανα και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.19 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

17. Οι Αξιωματικοί Σωμάτων ή ειδικοτήτων που αποφοιτούν από τη ΣΣΑΣ, στην οποία, σύμφωνα με το νόμο, τα έτη φοίτησης είναι περισσότερα από τα έτη φοίτησης των λοιπών ΑΣΕΙ από τα οποία αποφοιτούν Αξιωματικοί Όπλων, Μάχιμοι ή Ιπτάμενοι, για τον προσδιορισμό της αρχαιότητας θεωρείται ότι αποφοίτησαν νωρίτερα κατά τα επιπλέον έτη.

18. Η αρχαιότητα μεταξύ των Αξιωματικών, που κατατάσσονται μετά από διαγωνισμό, ρυθμίζεται με βάση τη σειρά επιτυχίας τους στο διαγωνισμό. Σε περίπτωση υποχρεωτικής φοίτησης σε Στρατιωτικές Σχολές ή Κέντρα Εφαρμογής, η αρχαιότητα επανακαθορίζεται από το μέσο όρο της βαθμολογίας του διαγωνισμού και της τελικής επίδοσης στη Σχολή ή στο Κέντρο Εφαρμογής.

Η εγγραφή των Αξιωματικών αυτών σε πίνακες κρίσεων και προαγωγών, καθώς και η προαγωγή τους αναδρομικά από την ημερομηνία συμπλήρωσης των απαιτούμενων για αυτούς τυπικών προσόντων, ρυθμίζεται από το κατά περίπτωση για αυτούς εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο και είναι ανεξάρτητη της κατάταξής τους στη σειρά της μεταξύ τους αρχαιότητας.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.20 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

19. Όσοι κατατάσσονται απευθείας με βαθμό ανώτερο του Ανθυπολοχαγού, Σημαιοφόρου ή Ανθυποσημηναγού, όπως επίσης και όσοι μονιμοποιούνται σε καιρό πολέμου, τάσσονται μετά από τους ομοιοβάθμους τους, που υπηρετούν κατά τη χρονολογία υπογραφής του σχετικού προεδρικού διατάγματος.

20. Η αρχαιότητα μεταξύ ομοιόβαθμων Αξιωματικών των Σωμάτων ή γενικών ειδικοτήτων Σωμάτων του ΣΞ, των Σωμάτων και Ειδικοτήτων του ΠΝ, των Αξιωματικών της ΠΑ πλην Ιπταμένων και των Αξιωματικών ΚΣ, καθορίζεται από τη χρονολογία ονομασίας τους ως Αξιωματικών. Σε περίπτωση ταυτόχρονης ονομασίας τους ως Αξιωματικών, η αρχαιότητα καθορίζεται με βάση τη σειρά των Σωμάτων ή γενικών ειδικοτήτων, όπως αναγράφονται στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου.

21. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων των ανωτέρω παραγράφων του παρόντος άρθρου, η Ιεραρχία και Αρχαιότητα μεταξύ Αξιωματικών καθορίζεται σύμφωνα με την αναγραφή της ειδικότητας τους στο άρθρο 3 του παρόντος νόμου κατά φθίνουσα σειρά αρχαιότητας.

Άρθρο 37 **Επετηρίδες Αξιωματικών**

1. Αξιωματικοί ΣΞ:

α. Για τους Αξιωματικούς Όπλων Προέλευσης ΣΣΕ τηρείται γενική επετηρίδα.

β. Για τους Αξιωματικούς Σωμάτων Προέλευσης ΣΣΕ, ΣΣΑΣ και ΣΑΝ και για τους κατατασσόμενους με διαγωνισμό τηρείται ιδιαίτερη επετηρίδα για κάθε σώμα - ειδικότητα.

γ. Για τους προερχόμενους από Υπαξιωματικούς τηρείται ιδιαίτερη επετηρίδα, στην οποία εγγράφονται βάσει της ημερομηνίας προαγωγής σε βαθμό Αξιωματικού και βάσει της σειράς των Όπλων - Σωμάτων.

2. Για τους αξιωματικούς Πολεμικού Ναυτικού, Πολεμικής Αεροπορίας και Κοινών Σωμάτων τηρείται ιδιαίτερη επετηρίδα για κάθε ειδικότητα. Κατ' εξαίρεση, για τους αξιωματικούς Πολεμικού Ναυτικού και Πολεμικής Αεροπορίας, που προέρχονται από την κατηγορία της υποπερίπτωσης 5 της περίπτωσης β' του άρθρου 2 και μονιμοποιηθέντων εθελοντών μακράς θητείας Πολεμικού Ναυτικού, Πολεμικής Αεροπορίας και Στρατού Ξηράς τηρείται ιδιαίτερη επετηρίδα για κάθε ειδικότητα, στην οποία εγγράφονται βάσει της ημερομηνίας προαγωγής τους σε βαθμό Αξιωματικού. Ειδικότερα, για τους αξιωματικούς των Σωμάτων Τεχνικής Υποστήριξης και Υπηρεσιών Υποστήριξης της ΠΑ τηρείται ιδιαίτερη επετηρίδα ανάλογα με την προέλευσή τους (απόφοιτοι ΑΣΣΥ μονιμοποιηθέντες εθελοντές του Ν.δ. 445/1974), στην οποία εγγράφονται βάσει της ημερομηνίας προαγωγής τους σε βαθμό Αξιωματικού.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

3. Οι Αξιωματικοί Υπηρεσίας Γραφείου και Ελαφρός Υπηρεσίας του ΣΞ και των ΚΣ όπως και οι Αξιωματικοί Υπηρεσίας Ξηράς του ΠΝ παραμένουν ενταγμένοι στις επετηρίδες τους, χωρίς να χάνουν την αρχαιότητα τους και δεν καταλαμβάνουν οργανικές θέσεις. Κρίνονται όπως και οι λοιποί ομοιόβαθοί τους και, αν κριθούν προακτέοι, προάγονται με την προαγωγή του αμέσως αρχαιότερου τους.

4. Οι Αξιωματικοί Υπηρεσίας Εδάφους της ΠΑ παραμένουν εντεταγμένοι στην επετηρίδα της ειδικότητας από την οποία προέρχονται, δεν καταλαμβάνουν οργανικές θέσεις, πλην όμως χάνουν τη σειρά αρχαιότητας τους και εντάσσονται στο αριστερό των Αξιωματικών που ονομάστηκαν μόνιμοι Αξιωματικοί κατά την ίδια ημερομηνία με αυτούς. Αυτοί κρίνονται όπως και οι λοιποί ομοιόβαθοί τους και, αν κριθούν προακτέοι, προάγονται με την προαγωγή του αμέσως αρχαιότερου τους.

5. Οι Αξιωματικοί των Ειδικών Καταστάσεων δεν μπορούν να προαχθούν σε βαθμό ανώτερο εκείνου που προβλέπεται ως καταληκτικός για το Όπλο, το Σώμα ή την ειδικότητα από την οποία προέρχονται. Οι Αξιωματικοί Υπηρεσίας Γραφείου, εφόσον φέρουν τον τελευταίο βαθμό εξέλιξης τους, μπορούν να προαχθούν πέραν του καταληκτικού τους βαθμού ως Αξιωματικών Ειδικών Καταστάσεων σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου.

6. Αξιωματικοί των Ειδικών Καταστάσεων των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου μπορούν να παραπέμπονται στην Ανώτατη Υγειονομική Επιτροπή του Κλάδου τους, ύστερα από διαταγή του Αρχηγού του οικείου ΓΕ, είτε με αίτηση τους μετά την παρέλευση τουλάχιστον δύο (2) ετών από της κοινοποίησης σε αυτούς της τελευταίας κρίσης της σωματικής τους ικανότητας, είτε αυτεπάγγελα, με την παρέλευση πέντε (5) ετών από της κοινοποίησης σε αυτούς της τελευταίας κρίσης της σωματικής τους ικανότητας. Οι παραπεμπόμενοι σύμφωνα με τα παραπάνω δύνανται να επανέλθουν στην κατάσταση της ενεργού υπηρεσίας, εάν η αρμόδια Επιτροπή αποφανθεί ότι είναι υγιείς και ικανοί, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις περί σωματικής ικανότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Άρθρο 38

Μόνιμοι εξ Εφέδρων

1. Οι εν αποστρατεία Αξιωματικοί, που ανακαλούνται στην ενεργό υπηρεσία ως μόνιμοι από την εφεδρεία, φέρουν το βαθμό που είχαν πριν από την αποστρατεία τους. Εάν είχε απονεμηθεί σε αυτούς αποστρατευτικός βαθμός τον φέρουν εφόσον νεότερος τους εν ενεργεία Αξιωματικός έχει προαχθεί εν ενεργεία στο βαθμό αυτόν.

2. Οι Αξιωματικοί που ανακαλούνται στην ενεργό υπηρεσία ως μόνιμοι από την εφεδρεία μπορούν να προαχθούν ως εξής:

α. Οι Αξιωματικοί με βαθμό ανάκλησης κατωτέρου Αξιωματικού κατά δύο (2) βαθμούς.

β. Οι Αξιωματικοί με βαθμό ανάκλησης ανωτέρου Αξιωματικού ή Ταξίαρχου και αντιστοίχων κατά ένα (1) βαθμό.

γ. Δεν επιτρέπεται η απονομή αποστρατευτικού βαθμού.

3. Οι παραπάνω προάγονται εφόσον:

α. Συγκεντρώνουν τα ουσιαστικά τους προσόντα στον ίδιο βαθμό που απαιτείται για να κριθούν με τις αυτές κρίσεις οι μόνιμοι εν ενεργεία ομοιόβαθμοί τους.

β. Έχει προαχθεί εν τω μεταξύ στον ανώτερο βαθμό Αξιωματικός από τους μόνιμους Όπλου του ΣΞ, Μαχίμων και Μηχανικών του ΠΝ, ως και Ιπταμένων της ΠΑ ή του ίδιου Σώματος ή της ίδιας γενικής ειδικότητας Σωμάτων, ο οποίος πριν την αποστρατεία του ήταν νεότερος τους κατ' αρχαιότητα.

γ. Έχουν συμπληρώσει τον απαιτούμενο για προαγωγή στο βαθμό χρόνο υπηρεσίας που προβλέπεται για τους μόνιμους ομοιόβαθμους τους, συνυπολογίζοντας τον τυχόν χρόνο που έχουν διανύσει στο βαθμό προ της αποστρατείας τους, αλλά χωρίς να υπολογίζεται η συνολική υπηρεσία τους ως Αξιωματικών.

Άρθρο 39

Έφεδροι εξ Εφέδρων και κατ' Απονομή

1. Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης των Αρχηγών των ΓΕ απονέμεται ιδιότητα και βαθμός Εφέδρου εν ενεργεία Αξιωματικού σε πρόσωπα ειδικής μόρφωσης ή επαγγελματικής εξειδίκευσης ανεξαρτήτως φύλου και ηλικίας για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών των ΕΔ. Ο απονεμόμενος βαθμός καθορίζεται με πρόταση των ΓΕ και δεν μπορεί να είναι ανώτερος του Αντισυνταγματάρχη και αντιστοίχων.

Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται μετά από γνώμη του ΣΑΓΕ και πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, δύναται να απονέμεται ιδιότητα Εφέδρου Αξιωματικού και βαθμός Ταξίαρχου ή Υποστρατήγου επί τιμή σε πρόσωπα

υψηλού κύρους, Έλληνες πολίτες, άνδρες και γυναίκες, σε αναγνώριση υπηρεσιών τους προς τις Ένοπλες Δυνάμεις.

2. Τα πρόσωπα αυτά καλούνται είτε ονομαστικώς είτε κατόπιν επιλογής τους μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που δημοσιοποιείται με μέριμνα των ΓΕ, αποκτούν μετά την απονομή του βαθμού τη στρατιωτική ιδιότητα και υπηρετούν εφόσον το επιθυμούν στις τάξεις των ΕΔ ως Αξιωματικοί ΣΞ, ΠΝ, ΠΑ ή ΚΣ, μέχρι τη συμπλήρωση πλήρους συντάξιμης υπηρεσίας για την απόληψη ανώτατης σύνταξης.

3. Οι εν λόγω Έφεδροι Αξιωματικοί: α. Αποκτούν ειδικότητα συναφή με το επαγγελματικό τους αντικείμενο αναλόγως του Κλάδου των ΕΔ στον οποίο υπηρετούν, η οποία επιλέγεται από το σύνολο των υφισταμένων ειδικοτήτων Αξιωματικών κάθε προέλευσης του Κλάδου, εντασσόμενοι σε ιδιαίτερη επετηρίδα αναλόγως της ειδικότητάς τους.

β. Έχουν τα ίδια υπηρεσιακά και οικονομικά δικαιώματα και τις ίδιες αντιστοίχως υποχρεώσεις με τους μονίμους συναδέλφους τους, δεν έχουν υποχρέωση ελάχιστης παραμονής στο στράτευμα, τοποθετούνται δε και υπηρετούν σε κατάλληλες και σχετικές με το αντικείμενό τους θέσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, των ΓΕ ή του οικείου Κλάδου των ΕΔ.

γ. Φέρουν στολή και διακριτικά που έχουν καθοριστεί από τον οικείο κανονισμό στολών για τους μονίμους συναδέλφους τους.

δ. Εφόσον ασκούν πράγματι τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί προάγονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου μέχρι τον καταληκτικό βαθμό της ειδικότητας που τους έχει απονεμηθεί.

ε. Εντάσσονται σε ιδιαίτερη επετηρίδα αναλόγως της ειδικότητας και του αντικειμένου τους.

4. Μετά την πάροδο πέντε (5) ετών ευδόκιμης υπηρεσίας από την απονομή του βαθμού οι εν λόγω Έφεδροι Αξιωματικοί:

α. Έχουν δικαίωμα να μονιμοποιούνται με το βαθμό που φέρουν με αίτησή τους που κρίνεται στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του Ανωτάτου Συμβουλίου του οικείου Κλάδου των ΕΔ ή, αν υπάγονται στο ΓΕΕΘΑ, του ΣΠΑΚΣ κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή του οικείου Σώματος. Για την αξιολόγηση της εν λόγω αίτησης λαμβάνονται υπ' όψιν οι Εκθέσεις Αξιολόγησης και τα λοιπά ατομικά έγγραφα των κρινομένων που αφορούν το χρονικό διάστημα των τελευταίων πέντε (5) ετών προ της υποβολής της αίτησης.

β. Εφόσον μονιμοποιηθούν εξομοιώνονται πλήρως με τους μονίμους Αξιωματικούς της ειδικότητάς τους στον Κλάδο στον οποίο υπηρετούν, με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις, βαρύνονται δε με υποχρέωση ελάχιστου χρόνου παραμονής στο στράτευμα, η οποία ορίζεται σε οκτώ (8) έτη και ο υπολογισμός της άρχεται από την ημερομηνία της μονιμοποίησης. Σε περίπτωση που φοιτήσουν σε ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής με έξοδα του Δημοσίου, η υποχρέωση επιπλέον παραμονής στο στράτευμα για το λόγο αυτόν καθορίζεται σύμφωνα με τα ισχύοντα για τους λοιπούς Αξιωματικούς.

γ. Κατόπιν μονιμοποίησής τους διατηρούν το βαθμό τους, ενώ για θέματα βαθμολογικών προαγωγών και ηθικών αμοιβών ο χρόνος που διήνυσαν στο βαθμό προ της μονιμοποίησης λογίζεται ως αντίστοιχος συνολικός χρόνος υπηρεσίας στο βαθμό ως μονίμου Αξιωματικού. Οι μονιμοποιούμενοι εντάσσονται στην επετηρίδα του Κλάδου των ΕΔ στον οποίο υπηρετούν και της αντίστοιχης ειδικότητας και καταλαμβάνουν θέση μετά τον νεότερο ομοιοβαθμό τους Αξιωματικό του έτους στο οποίο τους απενεμήθη ο βαθμός του Εφέδρου Αξιωματικού. Εφόσον πληρούν τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, εφαρμόζονται τα καθοριζόμενα στον παρόντα νόμο περί προαγωγών και το κατά κλάδο αρμόδιο ΣΠΑ καταρτίζει πίνακες οφειλομένων τακτικών κρίσεων, προάγοντάς τους αναδρομικά και υπολογίζοντας αντιστοίχως το χρόνο υπηρεσίας στο βαθμό που φέρουν από το χρόνο της αναδρομικής προαγωγής.

5. Τα ανωτέρω ισχύουν και για το σύνολο των υπηρετούντων Εφέδρων εξ Εφέδρων Αξιωματικών που ανακλήθηκαν στην ενέργεια σύμφωνα με τον α.ν. 833/1937 (ΦΕΚ 351/Α') και υπηρετούν στις τάξεις των ΕΔ, πλην των ολυμπιονικών, για τους οποίους ισχύουν οι διατάξεις των παρακάτω παραγράφων.

6. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας με σύμφωνη γνώμη του ΣΑΓΕ, μπορεί να απονέμεται ιδιότητα Εφέδρου εν ενεργεία Αξιωματικού βαθμού Ανθυπολοχαγού ή αντιστοίχων, σε αθλητές που:

α) επιθυμούν να καταταγούν στις τάξεις των ΕΔ,

β) δεν έχουν συμπληρώσει το 35ο έτος της ηλικίας τους, αλλά έχουν συμπληρώσει την ηλικία υποχρεωτικής στράτευσης, όπως αυτή καθορίζεται στο ν. 3421/2005 (Α' 302) και γ) έχουν καταλάβει σε Ολυμπιακούς Αγώνες μία από τις τρεις (3) πρώτες θέσεις σε ατομικό άθλημα.

Για τον προσδιορισμό της ηλικίας των εν λόγω αθλητών, ανεξαρτήτως φύλου, εφαρμόζονται αναλογικώς οι διατάξεις της στρατολογικής νομοθεσίας. Πριν από την απονομή της ιδιότητας του Αξιωματικού, οι εν λόγω αθλητές εξετάζονται ως προς την κρίση της σωματικής τους ικανότητας από την οικεία ανώτατη υγειονομική επιτροπή. Η εν λόγω απονομή της ιδιότητας του Αξιωματικού και του βαθμού, καθώς και η κατάταξη των εν λόγω αθλητών στις τάξεις των ΕΔ γίνεται μετά το πέρας της ενεργού αθλητικής τους δραστηριότητας ή το αργότερο δύο (2) έτη μετά την τελευταία συμμετοχή τους σε εθνική ομάδα. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Πολιτισμού και Αθλητισμού καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη βεβαίωση του πέρατος της ενεργού αθλητικής δραστηριότητας και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Μετά την απονομή της ιδιότητας και του βαθμού, οι εν λόγω Έφεδροι Αξιωματικοί:

α. Αποκτούν τη στρατιωτική ιδιότητα, έχουν τα ίδια μισθολογικά, ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά δικαιώματα και τις ίδιες αντιστοίχως υποχρεώσεις με τους μόνιμους Αξιωματικούς, καθίστανται μέτοχοι των οικείων ασφαλιστικών ταμείων και ταμείων αλληλοβοηθείας του Κλάδου των ΕΔ στον οποίο ανήκουν και στα οποία καταβάλλουν τις νόμιμες εισφορές και δεν έχουν υποχρέωση ελάχιστης παραμονής στο στράτευμα.

β. Εκπαιδεύονται με μέριμνα του Κλάδου τους και για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών σε θεωρητικά και πρακτικά αντικείμενα απόκτησης βασικών γνώσεων εκτέλεσης καθηκόντων αξιωματικών.

γ. Τοποθετούνται και υπηρετούν σε κατάλληλες και σχετικές με το αντικείμενό τους θέσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, των ΓΕ ή του οικείου Κλάδου των ΕΔ, αναλαμβάνοντας καθήκοντα εκπαιδευτών φυσικής αγωγής.

δ. Έχουν δικαίωμα άσκησης χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή, αθλητικών ή πολιτιστικών δραστηριοτήτων που προβάλλουν την κοινωνική προσφορά των ΕΔ, κατόπιν έγκρισης του οικείου Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου.

ε. Καθίστανται νεότεροι όλων των λοιπών κατηγοριών ομοιόβαθμών τους αξιωματικών και εντάσσονται σε ειδική επετηρίδα Ολυμπιονικών και παραμένουν, αν το επιθυμούν, στις τάξεις των ΕΔ μέχρι τη συμπλήρωση πλήρους συντάξιμης υπηρεσίας. Η αρχαιότητα με την οποία εντάσσονται σε αυτήν την επετηρίδα καθορίζεται κατά σειρά από την ημερομηνία ονομασίας τους ως Αξιωματικών και τη θέση που έχουν καταλάβει στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Σε περίπτωση ταυτόχρονης ονομασίας τους και ίσης θέσης στους Ολυμπιακούς Αγώνες, αρχαιότεροι καθίστανται οι μεγαλύτεροι σε ηλικία.

στ. Προάγονται βαθμολογικά μέχρι το βαθμό του Αντισυνταγματάρχη ή αντιστοίχων, σύμφωνα με τις λοιπές προϋποθέσεις του παρόντος νόμου, χωρίς υποχρέωση χρόνου διοίκησης ή ειδικής υπηρεσίας και χωρίς υποχρέωση φοίτησης σε σχολεία.

ζ. Έχουν δικαίωμα μονιμοποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4α.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 41 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

7. Αθλητές που καταδικάζονται αμετακλήτως για παράβαση των νόμων περί χρήσης απαγορευμένων ουσιών (ντόπινγκ) εξαιρούνται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Αν ήδη υπηρετούν στις ΕΔ, αποτάσσονται από τις τάξεις τους σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΣΤ΄.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 41 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

8. Οι διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 εφαρμόζονται:
α. Για τους αθλητές στους οποίους έχει ήδη απονεμηθεί βαθμός Αξιωματικού και υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στις Ένοπλες Δυνάμεις. Αθλητές που έχουν συμπληρώσει τέσσερα (4) έτη από την ημερομηνία κατάταξής τους ως Αξιωματικοί δεν υποχρεούνται να εκπαιδευτούν σε θεωρητικά και πρακτικά αντικείμενα απόκτησης βασικών γνώσεων.

β. Για τους αθλητές που είχαν ήδη την ιδιότητα του Μονίμου Υπαξιωματικού ή Ανθυπαυσιστή. Μετά την απονομή του βαθμού Αξιωματικού:

(αα) Διατηρούν την ιδιότητα του μόνιμου στρατιωτικού.

(ββ) Η υποχρέωση παραμονής τους στο στράτευμα υπολογίζεται σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο νόμο περί καταστάσεως Υπαξιωματικών του Κλάδου τους.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 27 ΝΟΜΟΣ 4361/2016](#) με ισχύ την 1/2/2016

9. Οι έφεδροι εν ενεργεία Αξιωματικοί με καθήκοντα εκπαιδευτών φυσικής αγωγής έχουν δικαίωμα να ασκούν επ' αμοιβή δραστηριότητες αθλητικού χαρακτήρα, που προβάλλουν την προσφορά των ΕΔ στο κοινωνικό σύνολο, στον αθλητισμό και στον πολιτισμό, ύστερα από έγκριση του Αρχηγού του οικείου ΓΕ.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 41 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

10. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μπορούν να μετατάσσονται Έφεδροι Αξιωματικοί της παραγράφου 6 σε Όπλο, Σώμα ή ειδικότητα του Κλάδου των ΕΔ στον οποίο υπηρετούν, για την κάλυψη κενών οργανικών θέσεων Αξιωματικού του ίδιου βαθμού. Οι μεταταγέντες εγγράφονται στην επετηρίδα της ειδικότητάς τους μετά τους υπηρετούντες ομοιόβαθμούς τους και εξομοιώνονται πλήρως με τους τελευταίους ως προς τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους, πλην αυτών της μετάταξης. Με απόφαση του Ανωτάτου κατά Κλάδο Συμβουλίου καθορίζονται οι θέσεις και οι ειδικότητες που μπορούν να καλυφθούν με μετάταξη Αξιωματικών σύμφωνα με το εδάφιο α', οι προϋποθέσεις, η διαδικασία, τα κριτήρια επιλογής και κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 41 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 40

Γενικές Διατάξεις

1. Πειθαρχικός έλεγχος των στελεχών των ΕΔ ασκείται σε κάθε περίπτωση παράβασης των διατάξεων των κανονισμών πειθαρχίας που ισχύουν ανά κλάδο των ΕΔ.

2. Η πειθαρχική δίωξη ασκείται αμελλητί και αρχίζει με την έκδοση της κλήσης σε απολογία ή την πράξη παραπομπής στο Πειθαρχικό Συμβούλιο και περατώνεται με τη θέση της υπόθεσης στο αρχείο ή την έκδοση ανέκκλητης ενώπιον της διοίκησης απόφασης πειθαρχικού οργάνου.

3. Για τον καθορισμό και την επιμέτρηση της ποινής λαμβάνονται υπόψη:

α. Η βαρύτητα της παράβασης και οι συνθήκες τέλεσης της.

β. Τα σχετικά στοιχεία του ατομικού φακέλου του παραβάτη.

γ. Όλες οι συντρέχουσες επιβαρυντικές ή ελαφρυντικές περιστάσεις.

(1) Επιβαρυντικές περιστάσεις είναι:

(α) Η υποτροπή στην τέλεση ήδη διαπιστωθείσης παράβασης, (β) Η καθ' έξη παραβατική συμπεριφορά. (2) Ελαφρυντικές περιστάσεις είναι:

(α) Η εν γένει καλή διαγωγή και έντιμη συμπεριφορά του παραβάτη.

(β) Η επίδειξη ειλικρινούς μεταμέλειας και η προσπάθεια έμπρακτης μετάνοιας ή μείωσης των συνεπειών της παράβασης.

(γ) Η διαπιστούμενη δικαιολογημένη νομική ή πραγματική πλάνη.

(δ) Η δικαιολογημένη αγανάκτηση λόγω πρότερης άδικης συμπεριφοράς τρίτου.

4. Ο πειθαρχικός έλεγχος των Αξιωματικών των ΕΔ είναι ανεξάρτητος από τις ανακριτικές πράξεις ή την ποινική δίωξη που τυχόν ασκείται παράλληλα ή έχει ασκηθεί επί της υπόθεσης.

5. Οι πειθαρχικές ποινές των Αξιωματικών των ΕΔ διακρίνονται σε συνήθεις και καταστατικές:

α. Οι συνήθεις πειθαρχικές ποινές κατά σειρά βαρύτητας είναι: (1) Η επίπληξη. (2) Ο περιορισμός. (3) Η κράτηση. (4) Η φυλάκιση.

β. Οι καταστατικές πειθαρχικές ποινές είναι: (1) Η πρόσκαιρη παύση. (2) Η προσωρινή απόλυση. (3) Η απόταξη (4) Η αποβολή.

γ. Οι ποινές των ανωτέρω εδαφίων 5α(2), 5α(3) και 5α(4) επιμετρώνται σε ημέρες και αυτές των 5β(1) και 5β(2) σε μήνες.

6. Τα έγγραφα πειθαρχικού ελέγχου καταχωρούνται στους οικείους ατομικούς φακέλους.

7. Το αρμόδιο πειθαρχικό όργανο εφόσον διαπιστώσει ενδείξεις τέλεσης πειθαρχικής παράβασης συγκεντρώνει το σύνολο των σχετικών αποδεικτικών μέσων για τη διερεύνηση της υπόθεσης και αναλόγως των στοιχείων που προκύπτουν προβαίνει σε μία (1) από τις παρακάτω ενέργειες:

α. Εκδίδει κλήση σε απολογία, η οποία υποβάλλεται από τον εγκαλούμενο εντός ρητής εύλογης προθεσμίας που δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριών (3) ημερών, ο δε εγκαλούμενος έχει δικαίωμα με αίτηση του να λάβει γνώση του συνόλου των εγγράφων της υπόθεσης. Πειθαρχικές παραβάσεις που τελούνται δια της απολογίας του εγκαλουμένου δεν αξιολογούνται προ του πέρατος της αρχικής πειθαρχικής δίωξης. Σε περίπτωση μη υποβολής απολογίας το πειθαρχικό όργανο εξετάζει τους λόγους μη υποβολής της και εφόσον διαπιστώσει νόμιμη επίδοση της κλήσης σε απολογία συνεχίζει κανονικά τη διαδικασία πειθαρχικού ελέγχου.

β. Παραπέμπει τον εγκαλούμενο ενώπιον του αρμοδίου Πειθαρχικού Συμβουλίου σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις. γ. Θέτει την υπόθεση στο αρχείο.

8. Για την εφαρμογή της ανωτέρω παραγράφου εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του πειθαρχικού οργάνου να διατάξει τη διενέργεια Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και κανονισμούς, για τη συγκέντρωση του απαιτούμενου αποδεικτικού υλικού.

9. Οι πειθαρχικές παραβάσεις παραγράφονται εντός πέντε (5) ετών από την τέλεση τους εκτός αν ορίζονται μεγαλύτερες προθεσμίες για την παραγραφή τους ως ποινικών αδικημάτων από τον Ποινικό και το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα.

10. Σε περιπτώσεις επιβολής συνήθων πειθαρχικών ποινών, ο εγκαλούμενος μπορεί να ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή κατά των σχετικών ατομικών διοικητικών πράξεων των αρμοδίων οργάνων πειθαρχικού ελέγχου εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών. Οι βαθμοί εξέτασης των προσφυγών αυτών δεν μπορεί να είναι περισσότεροι των τριών (3), συμπεριλαμβανομένου του οργάνου που επέβαλε την ποινή.

11. Ενώπιον των Πειθαρχικών Συμβουλίων παραπέμπονται σοβαρές πειθαρχικές υποθέσεις και εξετάζεται η επιβολή καταστατικής ποινής.

12. Ως προς τον υπολογισμό των προθεσμιών:

α. Οι προθεσμίες άσκησης ενδικοφανών προσφυγών υπολογίζονται από την επομένη της ημέρας κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος έλαβε νομίμως γνώση της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης ή παράλειψης.

β. Η έναρξη των προθεσμιών της Διοίκησης για την απάντηση ενδικοφανών προσφυγών υπολογίζεται από την ημέρα κατά την οποία αυτές περιήλθαν στο αρμόδιο για την απάντηση κλιμάκιο.

γ. Σε περίπτωση που η ημέρα λήξης της προθεσμίας είναι αργία, η λήξη μετατίθεται για την επόμενη εργάσιμη.

13. Αρμόδιος κατ' αρχήν για την επιβολή, επαύξηση, μείωση και άρση πειθαρχικών ποινών είναι ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, με δικαίωμα μεταβίβασης της αρμοδιότητας σε υφιστάμενα κλιμάκια διοίκησης.

Άρθρο 41 **Πειθαρχικά Συμβούλια**

1. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου για την πειθαρχική δίωξη Αξιωματικών του οικείου ΓΕ συγκροτούνται κατά μήνα Μάιο εκάστου έτους Πρωτοβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια (ΠΠΣ) και Δευτεροβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια (ΔΠΣ) με θητεία ενός (1) έτους, αποτελούμενα από πέντε (5) εν ενεργεία ανώτερους ή ανώτατους κατά περίπτωση Αξιωματικούς. Ο καθ' ύλην και κατά τόπο αριθμός των Πειθαρχικών Συμβουλίων κατά ΓΕ καθορίζεται με τον ίδιο τρόπο ανάλογα με τις ανάγκες και την οργάνωση του. Τα Πειθαρχικά Συμβούλια είναι αρμόδια για την επιβολή καταστατικών ποινών στο σύνολο του ανά κλάδο των ΕΔ στρατιωτικού προσωπικού.

2. Πρόεδρος του Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζεται ο αρχαιότερος Αξιωματικός εκ των μελών του. Σε περίπτωση απουσίας ή νομίμου κωλύματος του χρέη Προέδρου εκτελεί ο αναπληρωτής του ή ο αρχαιότερος Αξιωματικός εκ των υπολοίπων τακτικών και αναπληρωματικών μελών. Αντικατάσταση του Προέδρου ή των μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου από τον ασκούντα την πειθαρχική δίωξη γίνεται μόνο αιτιολογημένα και στην περίπτωση που το επιβάλει αυτό λόγος αναγόμενος στην άσκηση των καθηκόντων του (αποστρατεία, παραίτηση, μετάθεση κλπ.).

3. Τους εισηγητές χωρίς δικαίωμα ψήφου ορίζουν οι Αξιωματικοί της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του παρόντος νόμου.

4. Γραμματέας του Πειθαρχικού Συμβουλίου ορίζεται το νεότερο μέλος του.
5. Για την αναπλήρωση των τακτικών μελών σε περίπτωση απουσίας ή νομίμου κωλύματος, ορίζονται με την απόφαση της ανωτέρω παραγράφου 1 ισάριθμα ή περισσότερα αναπληρωματικά μέλη. Εφόσον ο αριθμός των Αξιωματικών του οικείου Κλάδου των ΕΔ δεν επαρκεί για τη συγκρότηση των Συμβουλίων μπορεί να συμμετέχει σε αυτά ένας ή περισσότεροι Αξιωματικοί ετέρων κλάδων μέχρι τη συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού.
6. Εάν με την ίδια διαταγή παραπέμπονται στρατιωτικοί διαφορετικού βαθμού που υπάγονται στις Αρμοδιότητες περισσότερων Πειθαρχικών Συμβουλίων του ίδιου κλάδου, αρμόδιο είναι το συμβούλιο στο οποίο υπάγεται ο ανώτερος των εγκαλουμένων.
7. Όταν ο εγκαλούμενος είναι ανώτατος Αξιωματικός, η υπόθεση παραπέμπεται στο Ανώτατο κατά κλάδο Συμβούλιο, το οποίο λειτουργεί και ενεργεί ως πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο χωρίς τη συμμετοχή του Αρχηγού, με το Γραμματέα του να ορίζεται και ως εισηγητής και, σε περίπτωση ισοψηφίας κατά τη διαλογή των ψήφων της ψηφοφορίας, με την ψήφο του Προέδρου του να υπερισχύει. Η παραπομπή σε αυτό γίνεται με διαταγή του ασκούντος την πειθαρχική δίωξη.
8. Η διαδικασία των παρόντων άρθρων περί Πειθαρχικών Συμβουλίων εφαρμόζεται για το σύνολο των Στελεχών των ΕΔ.

Άρθρο 42

Μέλη Πειθαρχικών Συμβουλίων

1. Οι Αξιωματικοί που μετέχουν στη σύνθεση των Πειθαρχικών Συμβουλίων:

α. Πρέπει:

- (1) Να είναι απόφοιτοι ΑΣΕΙ και ανώτεροι ή αρχαιότεροι των παραπεμπόμενων.
- (2) Να μην τους έχει επιβληθεί καταστατική ποινή.
- (3) Να μην έχουν καταδικαστεί από τακτικό ή στρατιωτικό ποινικό δικαστήριο σε ποινή στερητική της ελευθερίας.
- (4) Να μην έχουν δυσμενή κρίση κατά την τελευταία τους προαγωγή.

β. Εξαιρούνται από τη σύνθεση των Πειθαρχικών Συμβουλίων:

- (1) Οι Αξιωματικοί κατά των οποίων στρέφεται το πειθαρχικό παράπτωμα.
- (2) Οι συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή απεριόριστα ή σε πλάγια γραμμή και μέχρι τον τέταρτο βαθμό ή εξ αγχιστείας μέχρι το δεύτερο βαθμό, καθώς και ο/η σύζυγος εκείνου που διώκεται ή του Αξιωματικού κατά του οποίου στρέφεται το πειθαρχικό παράπτωμα.
- (3) Εκείνος που έχει ασκήσει την πειθαρχική δίωξη, καθώς και αυτός που έχει ενεργήσει ανάκριση στην ίδια πειθαρχική υπόθεση.

(4) Αυτοί που έχουν εξεταστεί ως μάρτυρες στην ίδια υπόθεση.

(5) Οι Αξιωματικοί που συμμετείχαν σε ποινική δίκη ως μέλη στρατιωτικού δικαστηρίου, μάρτυρες ή πολιτικώς ενάγοντες, για την ίδια πράξη.

(6) Αυτοί που συνδέονται με ιδιαίτερη φιλία ή βρίσκονται σε οξεία αντίθεση με αυτόν που διώκεται ή έχουν ιδιαίτερη σχέση με την υπόθεση που κρίνεται, ώστε να μπορεί να δημιουργηθεί αμφιβολία για την αμεροληψία τους.

(7) Στα ΔΠΣ όσοι μετείχαν στο Πειθαρχικό Συμβούλιο που έκρινε την υπόθεση σε πρώτο βαθμό.

2. Οι Αξιωματικοί που κωλύονται κατά τα παραπάνω έχουν τις υποχρεώσεις του άρθρου 23 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, που εφαρμόζεται αναλόγως.

Άρθρο 43

Διαδικασία Παραπομπής

1. Στο πλαίσιο αξιολόγησης φακέλων Ενόρκων Διοικητικών Εξετάσεων ή δικογραφιών τακτικών ή στρατιωτικών ποινικών δικαστηρίων, τα αρμόδια κλιμάκια διοίκησης πειθαρχικής αρμοδιότητας οποιουδήποτε βαθμού δύνανται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις επιβολής οποιασδήποτε καταστατικής ποινής να υποβάλουν αίτημα παραπομπής της υπόθεσης ενώπιον του ΠΠΣ.

2. Επί του εν λόγω αιτήματος γνωματεύουν όλα τα προϊστάμενα τους κλιμάκια διοίκησης με πειθαρχική αρμοδιότητα σε επίπεδο κλάδων των ΕΔ, λαμβάνοντας γνώση του φακέλου της υπόθεσης.

3. Το ανώτατο ανά κλάδο κλιμάκιο διοίκησης με πειθαρχική αρμοδιότητα είναι αυτό που στο πλαίσιο της διαδικασίας των Πειθαρχικών Συμβουλίων ασκεί την πειθαρχική δίωξη. Αποφασίζει ανέκκλητα επί της πρότασης παραπομπής είτε αναλαμβάνοντας ενέργειες επ' αυτής είτε επιστρέφοντας την υπόθεση στο άμεσα αρμόδιο προϊστάμενο του εγκαλούμενου κλιμάκιο για τον πειθαρχικό έλεγχο της υπόθεσης με την επιβολή συνήθους πειθαρχικής ποινής, εφόσον προκύψουν επαρκή προς τούτο στοιχεία.

4. Ο ασκών την πειθαρχική δίωξη παραπέμπει τον εγκαλούμενο στο αρμόδιο πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο και:

α. Ορίζει την προθεσμία εντός της οποίας θα πρέπει να συνεδριάσει για να κρίνει την υπόθεση. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη των τριάντα (30) ημερών ούτε μεγαλύτερη των ενενήντα (90) ημερών.

β. Θέτει τα ερωτήματα επί των οποίων οφείλει να γνωμοδοτήσει το Συμβούλιο σχετικά με την επιβολή καταστατικής ποινής.

γ. Διαβιβάζει στον Πρόεδρο του Πειθαρχικού Συμβουλίου πλήρη φάκελο της υπόθεσης, τον ατομικό φάκελο του εγκαλουμένου και κάθε αναγκαίο επιπλέον στοιχείο.

δ. Κοινοποιεί αντίγραφο της διαταγής παραπομπής στο σύνολο των τακτικών και αναπληρωματικών μελών του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

5. Η διαταγή παραπομπής σε Πειθαρχικό Συμβούλιο ανακαλείται μόνον εφόσον προέκυψαν εν τω μεταξύ σοβαρές ενδείξεις απαλλαγής του εγκαλουμένου ή εξάλειψης των λόγων εξέτασης επιβολής καταστατικής ποινής.

6. Η πράξη της παραπομπής και οι Γνωμοδοτήσεις των Πειθαρχικών Συμβουλίων καταχωρούνται στους ατομικούς φακέλους των εγκαλουμένων.

7. Η διαδικασία των παραπάνω παραγράφων μπορεί να τηρηθεί και στις περιπτώσεις που έχει ήδη επιβληθεί συνήθης πειθαρχική ποινή και κλιμάκιο διοίκησης, οποιουδήποτε παραπάνω βαθμού, κρίνει αναγκαία την παραπομπή στο Πειθαρχικό Συμβούλιο. Στην περίπτωση, όμως, αυτή θα πρέπει να προηγηθεί άρση της επιβληθείσης ποινής με ρητή επιφύλαξη επανεπιβολής της σε περίπτωση μη επιβολής καταστατικής ποινής.

Άρθρο 44

Σύγκληση Πειθαρχικών Συμβουλίων

1. Ο Πρόεδρος του ΠΠΣ όταν λάβει τη διαταγή παραπομπής προβαίνει εγγράφως στις παρακάτω ενέργειες:

α. Παραγγέλλει την επίδοση της στον εγκαλούμενο γνωρίζοντας του παράλληλα ότι δικαιούται να λάβει γνώση του συνόλου των εγγράφων της υπόθεσης μέχρι την ημερομηνία της πρώτης συνεδρίασης.

β. Καλεί τον εγκαλούμενο να προτείνει με έγγραφη αναφορά του απευθείας προς αυτόν και εντός πέντε (5) ημερών μάρτυρες υπεράσπισης, δηλώνοντας την κατοικία τους και στοιχεία επικοινωνίας. Εν συνεχεία ο Πρόεδρος τους καλεί εγγράφως να προσέλθουν για εξέταση στη συνεδρίαση του Πειθαρχικού Συμβουλίου.

γ. Καλεί αυτεπαγγέλτως όσους επιπλέον μάρτυρες θεωρεί αναγκαίους για τη διαμόρφωση επαρκούς εικόνας επί της υπόθεσης.

δ. Αφού λάβει τα αποδεικτικά επιδόσεως ή τις εκθέσεις θυροκολλησεως και λαμβάνοντας υπόψη και την απόσταση από την έδρα του Συμβουλίου και του τόπου διαμονής του εγκαλουμένου και των μαρτύρων, συγκαλεί το Συμβούλιο να συνεδριάσει σε ορισμένο χρόνο και χώρο και καλεί τον εγκαλούμενο πέντε (5) τουλάχιστον εργάσιμες ημέρες προ της συνεδρίασης να προσέλθει σε αυτό.

2. Εάν ο εγκαλούμενος κωλύεται να παρουσιασθεί στο Συμβούλιο για λόγους ασθένειας ή ανώτερης βίας, καλείται από τον Πρόεδρο να εξετασθεί εγγράφως σε ερωτήματα που θα του τεθούν σε κατά παραγγελία εξέταση μέσω της οικείας στρατιωτικής ή αστυνομικής Αρχής.

3. Εάν οι μάρτυρες που θα προταθούν από τον εγκαλούμενο διαμένουν εκτός της έδρας του Συμβουλίου και από τα στοιχεία του φακέλου ή την αναφορά του εγκαλουμένου διαφαίνεται ότι η κατάθεση τους είναι ουσιώδης για τη διαμόρφωση γνώμης επί της υπόθεσης, ο Πρόεδρος μεριμνά για την κατά παραγγελία εξέταση τους μέσω της οικείας στρατιωτικής ή αστυνομικής Αρχής.

4. Ο εγκαλούμενος δικαιούται να προτείνει νέους μάρτυρες και κατά τη διαδικασία της συνεδρίασης του Συμβουλίου έχοντας μεριμνήσει ο ίδιος για την έγκαιρη

προσέλευση τους σε αυτήν, ο αριθμός των οποίων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τρεις (3).

5. Σε περίπτωση πολέμου ή γενικής επιστρατεύσεως για την πρόσκληση στρατιωτικών ως μαρτύρων που διαμένουν εκτός του τόπου που συνεδριάζει το Συμβούλιο, απαιτείται έγκριση του Αρχηγού του οικείου ΓΕ.

6. Ο Πρόεδρος μπορεί επίσης να ζητήσει οποιοδήποτε περαιτέρω έγγραφο ή στοιχείο, εφόσον κρίνει ότι αυτό θα συμβάλει στην πληρέστερη μόρφωση γνώμης επί της κρινομένης υποθέσεως.

7. Οι κλήσεις των στρατιωτικών επιδίδονται μέσω των Μονάδων που υπηρετούν ή του οικείου Φρουραρχείου και των λοιπών μαρτύρων μέσω των οικείων αστυνομικών Αρχών.

Άρθρο 45

Συνεδρίαση Πειθαρχικών Συμβουλίων

Τα Συμβούλια συνέρχονται και συνεδριάζουν στον τόπο και χρόνο που καθορίζεται από τον Πρόεδρο, όπου συνέρχονται τα μέλη τους, τακτικά και αναπληρωματικά. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος τακτικών μελών ο Πρόεδρος καλεί τα αναπληρωματικά κατά την σειρά αναγραφής τους στη διαταγή συγκροτήσεως των Συμβουλίων. Για τη συγκρότηση απαραίτητος απαιτείται η παρουσία του συνόλου των μελών των Πειθαρχικών Συμβουλίων πλην των νομίμως και για σοβαρό λόγο κωλυομένων, ο αριθμός των οποίων δεν πρέπει να υπερβαίνει το εν τρίτο της σύνθεσης.

Άρθρο 46

Αίτηση Εξαίρεσης

1. Κάθε μέλος του Συμβουλίου που εκτιμά ότι υπάρχει λόγος εξαιρέσεως του, οφείλει να τον αναφέρει στο Συμβούλιο και αυτό αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία των παρακάτω παραγράφων.

2. Ο εγκαλούμενος μπορεί πριν από την έναρξη της συνεδριάσεως να ζητήσει εγγράφως από τον Πρόεδρο την εξαίρεση μελών του Συμβουλίου για τα οποία συντρέχει κάποιος από τους λόγους του άρθρου 42 του παρόντος νόμου. Δεν δικαιούται όμως να ζητήσει την εξαίρεση τόσο αριθμού μελών ώστε να μην σχηματίζεται απαρτία.

3. Ο Πρόεδρος διαβιβάζει την αίτηση εξαιρέσεως στα μέλη κατά των οποίων στρέφεται προκειμένου αυτά να αναφέρουν εγγράφως επί των προτεινομένων λόγων.

4. Τα μέλη αυτά απέχουν από τη διαδικασία αξιολόγησης της αίτησης εξαίρεσης τους και το Συμβούλιο συμπληρώνεται ειδικά προς τούτο με τα αναπληρωματικά μέλη, κατά την σειρά αναγραφής τους στη διαταγή συγκροτήσεως.

5. Εάν έχει ζητηθεί η εξαίρεση του Προέδρου, την προεδρία αναλαμβάνει ο αναπληρωτής του ή ο αρχαιότερος από τα μέλη του Συμβουλίου.

6. Το Συμβούλιο που συγκροτείται με τη συμμετοχή των αναπληρωματικών μελών, αφού λάβει υπόψη του και τις απόψεις των μελών των οποίων ζητείται η εξαίρεση, αποφασίζει κατά πλειοψηφία επί της αίτησης και συντάσσει σχετικό πρακτικό.

7. Εάν η Αίτηση Εξαίρεσης γίνει δεκτή, τα εξαιρεθέντα μέλη απέχουν των συνεδριάσεων και στις θέσεις τους παραμένουν οριστικά τα αναπληρωματικά μέλη για να κρίνουν τη συγκεκριμένη υπόθεση.

Άρθρο 47

Διεξαγωγή των συνεδριάσεων

1. Η διαδικασία διεξάγεται προφορικώς και τη διευθύνει ο Πρόεδρος, ο οποίος αποφασίζει και για το αν αυτή θα διεξαχθεί κεκλεισμένων των θυρών, αναλόγως του αντικειμένου της υπόθεσης. Η παράσταση συνηγόρου επιτρέπεται.

2. Η συνεδρίαση δεν διακόπτεται παρά μόνο για τα αναγκαία διαλείμματα προς αναψυχή, για την εμφάνιση ουσιώδους μάρτυρα ή για την εξακρίβωση ουσιώδους γεγονότος. Για τη διακοπή αποφασίζει το Συμβούλιο κατά πλειοψηφία.

3. Εφόσον ο χρόνος δεν επαρκεί για την εξέταση της υποθέσεως εντός της ορισμένης ημέρας, η συνεδρίαση μπορεί να διακοπεί για την επομένη εργάσιμη.

4. Κάθε διακοπή που γίνεται σύμφωνα με τα παραπάνω αναφέρεται στο Πρακτικό.

Άρθρο 48

Διαδικασία ενώπιον των Πειθαρχικών Συμβουλίων

1. Με την έναρξη της συνεδριάσεως, εμφανίζεται ενώπιον του Συμβουλίου ο εγκαλούμενος κατόπιν εντολής του Προέδρου και παρίσταται στη συνεδρίαση μέχρι το πέρας της διαδικασίας. Σε περίπτωση μη εμφανίσεως του εγκαλούμενου και εφόσον η απουσία του είναι δικαιολογημένη, το Συμβούλιο δύναται να αναβάλει την κρίση της υποθέσεως σε εύλογο χρόνο όχι μεγαλύτερο των δέκα (10) εργάσιμων ημερών, διαφορετικά η διαδικασία προχωρά κανονικά.

2. Ο εισηγητής με εντολή του Προέδρου διαβάζει την παραπεμπτική διαταγή, την απόφαση που τυχόν εκδόθηκε επί αιτήσεως εξαιρέσεως, καθώς και κάθε άλλο ουσιώδες έγγραφο της υποθέσεως. Ομοίως ο Πρόεδρος μπορεί να παραγγείλει την ανάγνωση και άλλων εγγράφων μετά από αίτηση του εγκαλούμενου ή των μελών του Συμβουλίου.

3. Ο Πρόεδρος στη συνέχεια καλεί τους μάρτυρες που έχουν νομίμως κλητευθεί, καθώς και εκείνους που προτείνει στη συνεδρίαση ο εγκαλούμενος.

4. Αν κάποιοι μάρτυρες απουσιάζουν ο Πρόεδρος ελέγχει το νόμιμο της κλήτευσης τους και εφόσον έχουν κληθεί νομίμως συνεχίζει τη διαδικασία, εκτός αν πιθανολογείται ότι η μαρτυρία τους είναι ουσιώδης για την αξιολόγηση της υπόθεσης, οπότε αναβάλει τη συνεδρίαση σε εύλογο χρόνο, όχι μεγαλύτερο των δέκα (10) ημερών.

5. Το Συμβούλιο μπορεί και κατά τη διάρκεια της ανακρίσεως να καλέσει και να εξετάσει κάθε πρόσωπο που κρίνεται αναγκαίο να καταθέσει.

6. Οι μάρτυρες εξετάζονται ενόρκως σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.
7. Τους μάρτυρες εξετάζει ο Πρόεδρος, μετά από αυτόν τα μέλη του Συμβουλίου και τελευταίος ο εγκαλούμενος. Οι μάρτυρες μπορεί να εξετάζονται και κατ' αντιπαράσταση.
8. Οι καταθέσεις των μαρτύρων καταχωρούνται περιληπτικά σε ιδιαίτερο πρακτικό που υπογράφεται αμέσως από τον μάρτυρα, τον Πρόεδρο και τον γραμματέα.
9. Τελευταίος εξετάζεται και απολογείται ο εγκαλούμενος.
10. Κατόπιν τούτων ο Πρόεδρος ερωτά τα μέλη του Συμβουλίου εάν έχουν να ζητήσουν κάποια διευκρίνιση από τους μάρτυρες ή τον εγκαλούμενο και εφόσον αυτοί απαντήσουν αρνητικά κηρύσσει το πέρας της ανάκρισης και ο εγκαλούμενος και οι τυχόν παρευρισκόμενοι μάρτυρες αποσύρονται.

Άρθρο 49

Διάσκεψη Πειθαρχικού Συμβουλίου

1. Το Συμβούλιο μετά το πέρας της ανάκρισης διασκέπτεται προκειμένου να Εκδώσει Γνωμοδότηση επί των τεθέντων ερωτημάτων. Τα μέλη του Συμβουλίου διαρκούσης της διασκέψεως και προ της εκδόσεως της γνωμοδοτήσεως δεν επικοινωνούν με κανένα τρίτο και παραμένουν στον ίδιο χώρο όλοι μαζί.
2. Το Συμβούλιο λαμβάνει γνώση του περιεχομένου του ατομικού φακέλου του εγκαλουμένου και στη συνέχεια ο Πρόεδρος ερωτά τα μέλη εάν μόρφωσαν σαφή γνώμη από τη διαδικασία. Σε καταφατική απάντηση η διάσκεψη προχωρά σύμφωνα με τις παρακάτω παραγράφους του παρόντος άρθρου.
3. Εάν το Συμβούλιο δεν δύναται να μορφώσει πεποίθηση επί ορισμένου ουσιώδους γεγονότος, μπορεί να αποφασίσει τη διεξαγωγή συμπληρωματικής συνεδρίασης επί της υπόθεσης κατόπιν συμπλήρωσης του φακέλου της υπόθεσης σε νέα ημέρα που θα οριστεί εντός των επόμενων πέντε (5) εργασίμων ημερών.
4. Ο εγκαλούμενος οφείλει, χωρίς νέα έγγραφη πρόσκληση, να εμφανισθεί κατά τη νέα ορισθείσα ημέρα συνεδρίασεως του Συμβουλίου, η οποία του ανακοινώνεται προφορικά από τον Πρόεδρο.
5. Ο Πρόεδρος θέτει στο Συμβούλιο το ερώτημα ή τα ερωτήματα χωριστά με τη σειρά που είναι διατυπωμένα στην παραπεμπτική διαταγή. Επί κανενός άλλου ερωτήματος δεν μπορεί να γνωμοδοτήσει το Συμβούλιο.
6. Για την κατάρτιση της γνωμοδοτήσεως για κάθε ερώτημα διεξάγεται φανερή ψηφοφορία, κατά την οποία ψηφίζουν τα μέλη του Συμβουλίου κατά σειρά από τον νεότερο προς τον αρχαιότερο και συντάσσεται πρακτικό, στο οποίο αναγράφεται η αιτιολογημένη γνώμη του συνόλου των μελών, συμπεριλαμβανομένης της γνώμης της μειοψηφίας. Η γνώμη της πλειοψηφίας αποτελεί την απόφαση του Συμβουλίου και το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας αναγράφεται στο πρακτικό της συνεδρίασης.

7. Αν το Συμβούλιο αποφάσισε καταφατικά σε ερώτημα επιβολής καταστατικής ποινής αργίας ορίζει και τη χρονική της διάρκεια. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται κατά πλειοψηφία με φανερή ψηφοφορία.

Άρθρο 50 **Γνωμοδότηση**

1. Για όλη τη διαδικασία που έλαβε χώρα ενώπιον του Συμβουλίου συντάσσεται Πρακτικό Γνωμοδότησης που υπογράφεται από όλα τα μέλη.

2. Το πρακτικό αυτό περιλαμβάνει:

α. Τον τόπο και τον χρόνο της συνεδριάσεως.

β. Τα ονοματεπώνυμα και τους βαθμούς του Προέδρου, των μελών του Συμβουλίου, του Εισηγητή και του εγκαλούμενου και των μαρτύρων.

γ. Τα στοιχεία της απόφασης συγκροτήσεως του Συμβουλίου, της πράξης παραπομπής σε αυτό και τους λόγους τυχόν αναβολών.

δ. Την απολογία του εγκαλούμενου και συνοπτικά πρακτικά των μαρτυρικών καταθέσεων.

ε. Τα τεθέντα ερωτήματα και τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας, συμπεριλαμβανομένων των αριθμών θετικών και αρνητικών ψήφων και την πλήρως και ειδικώς αιτιολογημένη γνώμη των μελών.

3. Το πρακτικό υποβάλλεται αμελλητί και σε τέσσερα (4) αντίγραφα μαζί με ολόκληρο το φάκελο της υποθέσεως από τον Πρόεδρο στον ασκούντα την πειθαρχική δίωξη.

1

4. Η Γνωμοδότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου είναι υποχρεωτική για τον αποφασίζοντα επί της ποινής.

Άρθρο 51 **Προσφυγή κατά της Γνωμοδότησης**

1. Προσφυγή κατά της Γνωμοδότησης του ΠΠΣ μπορούν να ασκήσουν ο εγκαλούμενος με τη συνήθη διαδικασία ιεραρχικής υποβολής αναφορών και ο ασκών την πειθαρχική δίωξη απευθείας προς τον Πρόεδρο του ΔΠΣ. Αυτοτελές δικαίωμα άσκησης προσφυγής έχει ο κάθε εγκαλούμενος και ο ασκών την πειθαρχική δίωξη. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας και ενόσω εκκρεμεί η ασκηθείσα προσφυγή αναστέλλεται η εκτέλεση της απόφασης.

2. Η άσκηση της προσφυγής επιτρέπεται εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης στους δικαιούμενους της Γνωμοδότησης του ΠΠΣ. Η Γνωμοδότηση του Πειθαρχικού Συμβουλίου επιδίδεται με μέριμνα του ασκούντος την πειθαρχική δίωξη στον εγκαλούμενο με ταυτόχρονη έγγραφη γνωστοποίηση της ανωτέρω προθεσμίας.

3. Σε περίπτωση άπρακτης παρόδου της ανωτέρω προθεσμίας: α. Εφόσον το ΠΠΣ έχει προτείνει την επιβολή καταστατικής ποινής, η Γνωμοδότηση του καθίσταται εκτελεστή και ανέκκλητη ενώπιον της Διοίκησης. β. Εφόσον το ΠΠΣ δεν έχει προτείνει την επιβολή καταστατικής ποινής, ο φάκελος της υπόθεσης διαβιβάζεται στο αμέσως προϊστάμενο του εγκαλουμένου κλιμάκιο διοίκησης με πειθαρχική αρμοδιότητα, το οποίο ολοκληρώνει τον πειθαρχικό έλεγχο της υπόθεσης αποκλεισμένης της επιβολής καταστατικής πειθαρχικής ποινής.

Άρθρο 52

Δευτεροβάθμια Πειθαρχικά Συμβούλια

1. Το ΔΠΣ επιλαμβάνεται των υποθέσεων που παραπέμπονται σε αυτό για επανεξέταση και ενεργεί περαιτέρω κατά τη διαδικασία του ΠΠΣ, σύμφωνα με τα παραπάνω άρθρα.

2. Όταν ο εγκαλούμενος είναι Ανώτατος Αξιωματικός, της υποθέσεως επιλαμβάνεται το ΣΑΓΕ, στο οποίο εισηγητής χωρίς δικαίωμα ψήφου ορίζεται ο Αρχηγός του οικείου ΓΕ και γραμματέας ο Γραμματέας ΣΑΓΕ.

3. Η παραπομπή ανωτάτου Αξιωματικού στο ΣΑΓΕ διενεργείται από τον ασκούντα την πειθαρχική δίωξη. Το ΣΑΓΕ τηρεί την ενώπιον του ΔΠΣ διαδικασία.

Άρθρο 53

Διακλαδικός Κανονισμός Πειθαρχίας

Με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας θεσπίζεται ενιαίος διακλαδικός "Κανονισμός Πειθαρχίας" περί επιβολής συνήθων και καταστατικών πειθαρχικών ποινών του συνόλου του στρατιωτικού προσωπικού των ΕΔ και καθορίζονται οι λοιπές ρυθμίσεις περί των πειθαρχικών ποινών και παραπτώματων, της διαδικασίας, των αρμοδίων οργάνων, των ενδικοφανών προσφυγών και κάθε άλλης αναγκαίας σχετικής λεπτομέρειας. Μέχρι την έκδοση του εν λόγω προεδρικού διατάγματος ισχύουν οι υφιστάμενες διατάξεις και διαταγές περί πειθαρχικών παραπτώματων και ποινών, ατομικών αναφορών και αναφορών παραπόνων ως ενδικοφανών προσφυγών κατά συνήθων πειθαρχικών ποινών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΣΩΜΑ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΚΟ - ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Άρθρο 54

Μετονομασία - Υπαγωγή

1. Το Κοινό Στρατολογικό Σώμα των ΕΔ μετεξελίσσεται και μετονομάζεται σε Κοινό Σώμα Στρατολογικό - Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων (ΣΣΝΣ).

2. Οι Αξιωματικοί του Σώματος ΣΣΝΣ, εκτός από τις υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου Στρατολογικές Υπηρεσίες και λοιπές θέσεις στις οποίες υπηρετούν, τοποθετούνται, μετατίθενται και αποσπώνται επιπλέον, εφόσον είναι πτυχιούχοι Νομικού Τμήματος ΑΕΙ, ως Νομικοί Σύμβουλοι σε Υπηρεσίες και Φορείς του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, στα ΓΕ, σε ανεξάρτητα Γραφεία Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων, υπαγόμενοι απευθείας στους οικείους Αρχηγούς ΓΕ εφόσον υπηρετούν σε αυτά ή στον Διοικητή Σχηματισμών επιπέδου τουλάχιστον Σώματος Στρατού για το ΣΞ, στον Διοικητή του Επιτελείου του

Αρχηγείου Στόλου, της Διοίκησης Διοικητικής Μέριμνας Ναυτικού και της Διοίκησης Ναυτικής Εκπαίδευσης για το ΠΝ και του Αρχηγού Τακτικής Αεροπορίας, της Διοίκησης Αεροπορικής Υποστήριξης και της Διοίκησης Αεροπορικής Εκπαίδευσης για την ΠΑ, καθώς και σε αποστολές και θέσεις εξωτερικού, στα πλαίσια των διεθνών υποχρεώσεων ή αναγκών της χώρας.

3. Η μέχρι σήμερα διοικητική υπαγωγή των Μονάδων και Υπηρεσιών του Στρατολογικού Σώματος παραμένει ως έχει και μετά τη μετονομασία του σε Σώμα Στρατολογικό - Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων.

4. Στο Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, υπηρετούν ανώτεροι αξιωματικοί του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων, με έργο τη νομική συνδρομή και υποστήριξη του Γραφείου στην άσκηση των αρμοδιοτήτων των περιπτώσεων γ' και δ' της παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 3086/2002. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών καθορίζεται ο αριθμός των θέσεων αξιωματικών του Κοινού Νομικού Σώματος των Ενόπλων Δυνάμεων στο Γραφείο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής τους, η διάρκεια της υπηρεσίας τους στις εν λόγω θέσεις, καθώς και το νομικό καθεστώς που διέπει τις συγκεκριμένες θέσεις.

Όπως καταργήθηκε με την [Παρ.8 Άρθρο 66 ΝΟΜΟΣ 4714/2020](#) με ισχύ την 31/7/2020

Άρθρο 55

Στελέχωση -Προέλευση Αξιωματικών

1. Οι οργανικές θέσεις των Αξιωματικών του Σώματος ΣΣΝΣ στελεχώνονται ως εξής:

α. Από το σύνολο των υπηρετούντων Αξιωματικών του Κοινού Στρατολογικού Σώματος.

β. Από Μετατάξεις Αξιωματικών όλων των Κλάδων των ΕΔ και των ΚΣ, ανεξαρτήτως Όπλου, Σώματος και ειδικότητας, οι οποίοι, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υπηρετούν στις ΕΔ, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις των επομένων παραγράφων 2 και 3.

γ. Από απόφοιτους του οικείου Τμήματος της ΣΣΑΣ, το οποίο μετονομάζεται σε Τμήμα Στρατολογικό - Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων. δ. Από Μετατάξεις υπηρετούντων Δικαστικών Λειτουργών των ΕΔ μέχρι και το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Β', σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.

2. Δικαιούνται να υποβάλουν αναφορά μετάταξης στο Σώμα ΣΣΝΣ συνοδευόμενη από τα απαραίτητα για την απόδειξη της συνδρομής των απαιτούμενων προϋποθέσεων δικαιολογητικά, όσοι από τους αναφερομένους στην παραπάνω υποπαράγραφο 1β του παρόντος άρθρου είναι:

α. Αξιωματικοί εξ εφέδρων κατ' απονομή, μονιμοποιηθέντες και μη, που έχουν ανακληθεί στην ενέργεια σύμφωνα με τον α.ν. 833/1937 (ΦΕΚ 351/Α') ως πτυχιούχοι Νομικών Τμημάτων ΑΕΙ, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

Από τους παραπάνω, οι έφεδροι Αξιωματικοί εντάσσονται, μετά τη μετάταξη τους, στο Σώμα των μονίμων Αξιωματικών με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και εφαρμόζονται οι διατάξεις των υποπαραγράφων 4β και 4γ του άρθρου 39 του παρόντος νόμου.

β. Μόνιμοι Αξιωματικοί μέχρι και το βαθμό του Λοχαγού και αντιστοίχων, που είναι πτυχιούχοι Νομικού Τμήματος ΑΕΙ, οι οποίοι έχουν βαθμολογηθεί στις αξιολογήσεις τους στα ουσιαστικά προσόντα κατά τα τελευταία πέντε (5) έτη με άριστα, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας κατόπιν Γνωμάτευσης του ΣΑΓΕ, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διευθυντή της Διεύθυνσης ΣΣΝΣ του ΓΕΕΘΑ. Εφόσον ο αριθμός των υποψηφίων Αξιωματικών της παρούσας υποπαραγράφου υπερβαίνει τις θέσεις που καθορίζονται με το προηγούμενο άρθρο, συνυπολογιζομένων των θέσεων που καλύπτονται κατ' αρχάς με τους Αξιωματικούς της υποπαραγράφου 2α του παρόντος άρθρου, το ΣΑΓΕ επιλέγει με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού αυτού τους υποψηφίους προς μετάταξη αναλόγως των τυπικών τους προσόντων και συγκεκριμένα κατά φθίνουσα σειρά κατάταξης όσους είναι στο ακαδημαϊκό αντικείμενο της νομικής επιστήμης κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και αναλόγως του βαθμού του τίτλου βασικών σπουδών νομικής και της βαθμολογίας τους στα ουσιαστικά τους προσόντα ως Αξιωματικών κατά την τελευταία πενταετία.

ΣΧΕΤΙΚΟ: Κατά την παράγραφο 4 άρθρου 110 Ν.3978/2011,ΦΕΚ Α 137/16.6.2011:"Το δικαίωμα της παραγράφου 2β' του άρθρου 55 του ν. 3883/2010 (Α' 167) για τη μετάταξη μονίμων Αξιωματικών στο Κοινό Σώμα Στρατολογικού - Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων (ΚΣ ΣΣΝΣ) επεκτείνεται σε μονίμους Αξιωματικούς μέχρι και βαθμού Αντισυνταγματάρχη, υπό τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις, με τις ίδιες διαδικασίες και κατόπιν αίτησης τους που υποβάλλεται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Για τους Αξιωματικούς που δεν έχουν συμπληρώσει πέντε (5) έτη στρατιωτικής υπηρεσίας λαμβάνονται υπόψη οι βαθμολογίες του συνόλου των ετών υπηρεσίας τους. Οι μετατασσόμενοι βάσει του παρόντος εντάσσονται στην επετηρίδα του ΚΣ ΣΣΝΣ, διατηρούν τη μεταξύ τους σειρά αρχαιότητας και καθίστανται νεότεροι όσων ομοιοβάθμων τους Αξιωματικών του ΚΣ ΣΣΝΣ, συμπεριλαμβανομένων όσων μετατάχθηκαν σε αυτό βάσει του άρθρου 55 του ν. 3883/2010 (Α' 167), απέκτησαν το βαθμό που φέρουν το ίδιο ημερολογιακό έτος".

3. Οι Αξιωματικοί εξ εφέδρων κατ' απονομή της ανωτέρω υποπαραγράφου 2α, οι οποίοι θα ενταχθούν στο Κοινό Σώμα ΣΣΝΣ, καλύπτουν θέσεις αποκλειστικά Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων του Κλάδου των ΕΔ από τον οποίο προέρχονται, των Γενικών Διευθύνσεων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας ή εξωτερικού. Όταν προαχθούν σε βαθμούς ανωτάτων Αξιωματικών, υπηρετούν στις υφιστάμενες οργανικές θέσεις του Σώματος ΣΣΝΣ. 4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζεται η διαδικασία μετάταξης των Δικαστικών Λειτουργών των ΕΔ, ταΚριτήρια επιλογής τους, η σειρά αρχαιότητας τους στο Σώμα ΣΣΝΣ, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

ΣΧΕΤΙΚΟ: Σύμφωνα με το άρθρο 1 της ΥΑ Φ.400/175/207409/3.11.2010 (ΦΕΚ Β'1735/4.11.2010) ισχύουν τα ακόλουθα: "1. Οι υπηρετούντες, κατά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου 55 του ν. 3883/2010 (ΦΕΚ Α' 167/24-9-2010),

Δικαστικοί Λειτουργοί του Δικαστικού Σώματος των ΕΔ μέχρι και το βαθμό του Στρατιωτικού Δικαστή Β', μπορούν να μεταταγούν με αίτηση τους στο Κοινό Σώμα Στρατολογικό - Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων (ΣΣΝΣ). 2. Όσοι από τους παραπάνω επιθυμούν τη μετάταξη τους, υποβάλλουν σχετική αναφορά στη Διεύθυνση ΣΣΝΣ του ΓΕΕΘΑ, με κοινοποίηση στη Δνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης / ΥΠΕΘΑ, εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία δημοσίευσης του ν. 3883/2010, δηλαδή μέχρι και 24 Νοεμβρίου 2010.

3. Για την επιλογή των Δικαστικών Λειτουργών, που επιθυμούν να μεταταγούν στο ΣΣΝΣ, το ΣΑΓΕ, μετά από εισήγηση του Διευθυντή της Διεύθυνσης ΣΣΝΣ του ΓΕΕΘΑ, καταρτίζει πίνακα των επιθυμούντων κατά σειρά αρχαιότητας, από τον οποίο αποκλείονται σωρευτικά ή διαζευκτικά και βάσει των στοιχείων των ατομικών τους φακέλων που τηρούνται από τη Διεύθυνση Στρατιωτικής Δικαιοσύνης του ΥΠΕΘΑ:

α. Όσοι είχαν δυσμενή κρίση, όπως αυτή προσδιοριζόταν από τις διατάξεις του ν.δ 178/69/(ΦΕΚ Α' 71), κατά το χρονικό διάστημα μέχρι τη θέση σε ισχύ του Ν. 2304/95 (ΦΕΚ Α' 83).

β. Οι Δικαστικοί Λειτουργοί, στους οποίους, μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 2304/95 (ΦΕΚ Α' 83), έχει επιβληθεί οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή του άρθρου 76 του ως άνω νόμου ή έχουν αξιολογηθεί στις εκθέσεις επιθεώρησης τους για μεν το ήθος και το σθένος με την κρίση "μη προσήκον", για δε τα λοιπά προσόντα του άρθρου 134 του ίδιου νομοθετήματος με τις κρίσεις "μέτρια" ή "ανεπαρκής".

4. Ο παραπάνω πίνακας προωθείται εντός μηνός στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας για κύρωση, η δε ημερομηνία κύρωσης κοινοποιείται υποχρεωτικά σε όσους ζήτησαν τη μετάταξη τους στο Σώμα ΣΣΝΣ. Η ημερομηνία κοινοποίησης λογίζεται ως ημερομηνία της μετάταξης τους.

5. Οι μετατασσόμενοι Δικαστικοί Λειτουργοί υπηρετούν αποκλειστικά σε θέσεις Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων. Όταν προαχθούν σε βαθμούς ανωτάτων Αξιωματικών, υπηρετούν στις υφιστάμενες οργανικές θέσεις του Σώματος ΣΣΝΣ."

Όπως καταργήθηκε με το [Άρθρο 48 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

Άρθρο 56 **Αρμοδιότητες**

Οι Αξιωματικοί του Σώματος ΣΣΝΣ, πέραν των καθοριζόμενων από τις κείμενες διατάξεις αρμοδιοτήτων του Κοινού Στρατολογικού Σώματος, όταν υπηρετούν σε θέσεις Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων είναι αρμόδιοι για την παροχή νομικών συμβουλών, γνωμοδοτήσεων, μελετών και εν γένει νομικής υποστήριξης στις ΕΔ. Ειδικότερα:

α. Είναι αρμόδιοι για το νομικό έλεγχο των προτεινομένων από τους αρμόδιους φορείς των Υπηρεσιών τους σχεδίων νόμων προεδρικών διαταγμάτων, υπουργικών αποφάσεων, κανονισμών, διαταγών, οδηγιών και εγκυκλίων.

β. Συμμετέχουν εφόσον απαιτηθεί στη νομική επεξεργασία και διαπραγμάτευση συμβάσεων και συμφωνιών των ΕΔ.

γ. Συμμετέχουν με απόφαση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ σε επιχειρησιακές μονάδες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό που χρειάζονται νομική υποστήριξη, σύμφωνα με υφιστάμενες διατάξεις νόμων.

δ. Γνωμοδοτούν επί αναφερόμενων νομικών ζητημάτων που αφορούν την υπηρεσία τους κατόπιν σχετικών γραπτών ερωτημάτων που υποβάλλονται αρμοδίως, χωρίς να υποκαθίστανται οι συνταγματικά προβλεπόμενες Αρμοδιότητες του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

ε. Εισηγούνται την έκδοση εγκυκλίων και οδηγιών προς το προσωπικό της Υπηρεσίας στην οποία υπηρετούν σχετικά με το αντικείμενο τους.

στ. Παρακολουθούν την εξέλιξη του ελληνικού, του ευρωπαϊκού και του διεθνούς δικαίου και τη νομολογία τους, σχετικά με τα θέματα της αρμοδιότητάς τους και την εν γένει λειτουργία των ΕΔ.

ζ. Συμμετέχουν με διαταγή του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ ή του Αρχηγού του Κλάδου των ΕΔ στον οποίο υπηρετούν σε εθνικά και διεθνή επιστημονικά ή στρατιωτικά συνέδρια και σεμινάρια που διοργανώνονται στο πλαίσιο του ΟΗΕ, του ΝΑΤΟ και των σχετικών θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλων διεθνών οργανισμών στους οποίους συμμετέχει η χώρα, με αντικείμενο που άπτεται των καθηκόντων της θέσης τους, όπως αυτό περιγράφεται στις παραπάνω υποπαραγράφους. Επίσης, με ίδια διαταγή, κατόπιν όμως αιτιολογημένης πρότασης και αναλόγως των υπηρεσιακών δυνατοτήτων, συμμετέχουν σε εθνικά και διεθνή επιστημονικά συνέδρια και σεμινάρια ευρύτερου αντικειμένου, που σχετίζονται με την εν γένει νομική υποστήριξη των ΕΔ.

Άρθρο 57 **Εκπαίδευση**

1. Οι Αξιωματικοί του Σώματος ΣΣΝΣ εκπαιδεύονται σε ειδικά σχολεία. Ο τόπος, το είδος, η διάρκεια της Εκπαίδευσης, ο βαθμός των εκπαιδευομένων, οι εκπαιδευτές, οι Αξιωματικοί τους οποίους αφορά η παρούσα παράγραφος, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από πρόταση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ.

2. Οι Αξιωματικοί του Σώματος ΣΣΝΣ μπορούν επίσης να φοιτούν σε ΑΕΙ και σε Σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού για τη λήψη μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών. Τα εν λόγω τμήματα των ΑΕΙ και οι Σχολές, ο τόπος, το είδος, η διάρκεια της Εκπαίδευσης, οι δικαιούμενοι και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του συναρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, ύστερα από πρόταση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ.

3. Το ΓΕΕΘΑ μεριμνά για την εγγραφή των σχετικών απαιτούμενων πιστώσεων για την εφαρμογή των ανωτέρω παραγράφων στον προϋπολογισμό του.

Άρθρο 58 **Καταστάσεις, Ιεραρχία, Θέσεις, Εξέλιξη και Στολή**

1. Οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τις καταστάσεις των Αξιωματικών των ΕΔ, για την ιεραρχία και εξέλιξη, για τη στολή και τα διακριτικά βαθμού, τις διαμνημονεύσεις, τα παράσημα και τα μετάλλια Αξιωματικών του Κοινού

Στρατολογικού Σώματος, ισχύουν και για τους μετατασσόμενους στο Σώμα ΣΣΝΣ Αξιωματικούς, με την επιφύλαξη των επομένων παραγράφων.

Σχετικό :Σύμφωνα με το άρθρο 3 της ΥΑ Φ.400/175/207409/3.11.2010 (ΦΕΚ Β'1735/4.11.2010) ισχύουν τα ακόλουθα: "1. Η διάταξη του άρθρου 58 παράγραφος 1 του ν. 3883/2010 εφαρμόζεται και στους Δικαστικούς Λειτουργούς που μετατάσσονται στο Σώμα ΣΣΝΣ. 2. Οποιοσδήποτε πλασματικός χρόνος προσμετρήθηκε στους Δικαστικούς Λειτουργούς, που μετατάσσονται στο Σώμα ΣΣΝΣ, για συνταξιοδοτικά ή οικονομικά οφέλη τους, εξακολουθεί να προσμετράται και μετά τη μετάταξη τους. Οι παραπάνω μετατασσόμενοι στο Σώμα ΣΣΝΣ, εξακολουθούν να ασφαίζονται στα ίδια Ταμεία, που ήταν ασφαλισμένοι πριν την μετάταξη τους, σύμφωνα με τις Ειδικότερες διατάξεις που διέπουν τα ταμεία αυτά. Σχετικά με την υγειονομική τους περίθαλψη και τη συμμετοχή τους σε Οικοδομικούς Συνεταιρισμούς και Ενώσεις Αποστράτων εξακολουθεί να ισχύει το πριν την μετάταξη τους στο Σώμα ΣΣΝΣ καθεστώς."

2. Οι Αξιωματικοί που θα μεταταγούν στο Σώμα ΣΣΝΣ διατηρούν το βαθμό τους και ο χρόνος που διήνυσαν σε αυτόν πριν από τη μετάταξη λογίζεται ως αντίστοιχος χρόνος υπηρεσίας στο βαθμό Αξιωματικού του Σώματος ΣΣΝΣ. Ο υπολογισμός του συνολικού χρόνου υπηρεσίας τους ως Αξιωματικών εξακολουθεί να ισχύει και μετά τη μετάταξη τους στο Σώμα ΣΣΝΣ.

3. Ειδικά για την αρχαιότητα μεταξύ των μετατασσομένων Αξιωματικών στο Σώμα ΣΣΝΣ, λαμβάνεται υπόψη η σειρά αρχαιότητας που είχαν μεταξύ τους οι μετατασσόμενοι προ της μετάταξης. Οι Αξιωματικοί που μετατάσσονται στο Σώμα ΣΣΝΣ καθίστανται νεότεροι όσων ομοιοβάθμων τους Αξιωματικών του Κοινού Στρατολογικού Σώματος απέκτησαν το βαθμό που φέρουν κατά το ίδιο έτος. Για τους Αξιωματικούς της υποπαραγράφου 2α του άρθρου 55 του παρόντος νόμου που μετατάσσονται στο Σώμα ΣΣΝΣ και μονιμοποιούνται εφαρμόζονται αντιστοίχως οι διατάξεις της υποπαραγράφου 4γ του άρθρου 39 του παρόντος νόμου.

4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζονται οι θέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 54του παρόντος νόμου, οι βαθμοί και τα προσόντα των Αξιωματικών που τοποθετούνται ως Στρατιωτικοί Νομικοί Σύμβουλοι σε αυτές, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή ειδικότερων θεμάτων του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 59

Ειδικότερες διατάξεις

1. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος "Στρατολογικό Σώμα", αντικαθίσταται από τον όρο "Σώμα Στρατολογικό - Στρατιωτικών Νομικών Συμβούλων".

2. Για την αρχική μόνο στελέχωση του Σώματος ΣΣΝΣ και για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 55 του παρόντος νόμου, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός δύο (2) μηνών από τη δημοσίευσή του. Η Διεύθυνση ΣΣΝΣ του ΓΕΕΘΑ, στην

οποία περιέρχονται τα ως άνω δικαιολογητικά, είναι αρμόδια για τις διαδικαστικές ενέργειες που θα απαιτηθούν για τη μετάταξη τους.

3. Όσοι μεταταγούν στο Σώμα ΣΣΝΣ εξακολουθούν να φέρουν τα παράσημα, μετάλλια και διαμνημονεύσεις που τους έχουν απονεμηθεί πριν από τη μετάταξη.

4. Τα Συμβούλια Κρίσεων για τους Αξιωματικούς των ΚΣ είναι αρμόδια για εκκρεμείς υποθέσεις των Αξιωματικών που μετατάσσονται στο Κοινό Νομικό Σώμα, καθώς και για υποθέσεις τους που αναπέμπονται ύστερα από ακυρωτικές αποφάσεις διοικητικών δικαστηρίων.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.22 Άρθρο 18 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

5. Αξιωματικοί του Νομικού Σώματος, εφόσον υπηρετούν στο Γραφείο Στρατιωτικού Νομικού Συμβούλου Γενικού Επιτελείου κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, δια του οποίου υπάγεται ένα νομικό πρόσωπο στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας ή εποπτεύεται από αυτό, απαγορεύεται να διορίζονται ως μέλη του διοικητικού συμβουλίου αυτού του νομικού προσώπου. Η ίδια απαγόρευση ισχύει και για τους Αξιωματικούς του ίδιου Σώματος που είτε υπηρετούν στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, σε θέση που διασυνδέεται με την άσκηση καθηκόντων εποπτείας του νομικού προσώπου είτε στο Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας και σε θέση νομικής υποστήριξης για τις περιπτώσεις που το νομικό πρόσωπο υπάγεται στο ως άνω Υπουργείο ή εποπτεύεται από αυτό, διά του εν λόγω Γενικού Επιτελείου. Τα προηγούμενα εδάφια εφαρμόζονται και σε περίπτωση διορισμού αξιωματικού του Νομικού Σώματος, ως μέλους στη διοικούσα επιτροπή του ΕΛΟΑΣ.

Όπως προστέθηκε με την [Παρ.2 Άρθρο 28 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 60

Προϊσχύουσες διατάξεις

Για τις κατηγορίες στρατιωτικού προσωπικού των ΕΔ ανεξαρτήτως βαθμού που δεν γίνεται πρόβλεψη στον παρόντα νόμο εξακολουθούν να ισχύουν οι προϊσχύουσες διατάξεις νόμων.

Άρθρο 61

Στρατιωτικοί Δικαστικοί Γραμματείς

Οι Στρατιωτικοί Δικαστικοί Γραμματείς κατατάσσονται με το βαθμό του Ανθυπολοχαγού ως κάτοχοι πτυχίου ΑΕΙ. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, κατόπιν εισηγήσεως του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ εντός τριών (3) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος, ρυθμίζονται ο τρόπος προκηρύξεως του διαγωνισμού, οι αναγκαίες δημοσιεύσεις, τα προσόντα και οι προϋποθέσεις των υποψηφίων στο διαγωνισμό Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων, τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν και ο τρόπος υποβολής τους, ο έλεγχος των προσόντων και των δικαιολογητικών των υποψηφίων, ο τόπος και ο χρόνος της υγειονομικής εξέτασης των υποψηφίων, τα εξεταστέα μαθήματα, η εξεταστέα ύλη κάθε μαθήματος, η συγκρότηση και

λειτουργία των εξεταστικών επιτροπών, ο τρόπος διενέργειας του διαγωνισμού, η βαθμολόγηση των μαθημάτων, η εξαγωγή των μερικών και τελικών αποτελεσμάτων, ο τρόπος κυρώσεως των πινάκων επιτυχίας στο διαγωνισμό, ο τρόπος κατατάξεως των επιτυχόντων, η Εκπαίδευση των νεοκατατασσομένων Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων, όπως και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Οι υπηρετούντες Ανθυπασπιστές Δικαστικοί Γραμματείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, κρίνονται, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις του νόμου περί Ιεραρχίας και Εξέλιξης των Αξιωματικών ΕΔ, σε έκτακτη κρίση από το ΣΠΑΚΣ και προάγονται στον επόμενο βαθμό, χωρίς να ληφθούν υπόψη τα τυπικά προσόντα. Μόνο για τις προϋποθέσεις κρίσεως και προαγωγής, ως ημερομηνία ονομασίας Αξιωματικών των Στρατιωτικών Δικαστικών Γραμματέων που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος, λογίζεται αυτή της ονομασίας τους ως Ανθυπασπιστών.

Άρθρο 61α

Μετατάξεις στο Σώμα Στρατιωτικών Ιερέων των Ενόπλων Δυνάμεων

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 20 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

1. Μόνιμοι εν ενεργεία αξιωματικοί, βαθμού Λοχαγού μέχρι Αντισυνταγματάρχη και αντίστοιχων των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, καθώς και μόνιμοι εν ενεργεία αξιωματικοί βαθμού Ανθυπολοχαγού και Υπολοχαγού και αντίστοιχων των άλλων κλάδων που προέρχονται από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών και από την κατηγορία των μονιμοποιηθέντων εθελοντών του Ν.δ. 445/1974 (Α' 160), μπορούν να μετατάσσονται στο Κοινό Σώμα Στρατιωτικών Ιερέων, ως Στρατιωτικοί Ιερείς, με αίτησή τους, που υποβάλλεται ύστερα από σχετική απόφαση πρόσκλησης ενδιαφέροντος του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 20 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

2. Όμοια δυνατότητα, ύστερα από σχετική απόφαση πρόσκλησης ενδιαφέροντος, σύμφωνα με την παράγραφο 1, υφίσταται και για τους μόνιμους εν ενεργεία υπαξιωματικούς και Ανθυπασπιστές που προέρχονται από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών και έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον πέντε (5) έτη από την ονομασία αυτών ως υπαξιωματικών, οι οποίοι μετατάσσονται στο Σώμα των Αξιωματικών, ως Στρατιωτικοί Ιερείς του εν λόγω Κοινού Σώματος, προαγόμενοι στο βαθμό του Ανθυπολοχαγού με προεδρικό διάταγμα, το οποίο εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 20 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

3. Η μετάταξη ενεργείται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, αφού προηγηθεί η χειροτονία ως κληρικών της Ανατολικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, αυτών που επιθυμούν να υπαχθούν στις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, έχουν τα απαιτούμενα προσόντα και κρίνονται κατάλληλοι για το αξίωμα της Ιεροσύνης από τη Διαρκή Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 20 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 15/11/2016

4. Οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την ιεραρχία και εξέλιξη, τη στολή και τα διακριτικά βαθμού, τις διαμνημονεύσεις, τα παράσημα, τα μετάλλια και τις καταστάσεις των αξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, ισχύουν και για τους μετατασσόμενους αξιωματικούς στο Σώμα Στρατιωτικών Ιερέων κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Οι μετατασσόμενοι αξιωματικοί διατηρούν το βαθμό τους και ο χρόνος που διήνυσαν σε αυτόν πριν από τη μετάταξη λογίζεται ως αντίστοιχος χρόνος υπηρεσίας στο βαθμό αξιωματικού του Σώματος Στρατιωτικών Ιερέων. Ο υπολογισμός του συνολικού χρόνου υπηρεσίας τους ως αξιωματικών εξακολουθεί να ισχύει και μετά τη μετάταξή τους στο Σώμα Στρατιωτικών Ιερέων.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 20 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

5. Ειδικά για την αρχαιότητα μεταξύ των μετατασσομένων αξιωματικών στο Σώμα Στρατιωτικών Ιερέων λαμβάνεται υπόψη η σειρά αρχαιότητας που είχαν μεταξύ τους οι μετατασσόμενοι πριν από τη μετάταξη. Οι αξιωματικοί που μετατάσσονται καθίστανται νεότεροι όσων ομοιοβάθμων τους αξιωματικών του Σώματος Στρατιωτικών Ιερέων απέκτησαν το βαθμό που φέρουν κατά το ίδιο έτος.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 20 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

6. Τα καθοριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 59 ισχύουν αναλόγως για τους μετατασσόμενους στο Σώμα Στρατιωτικών Ιερέων κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 20 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

7. Με την πράξη της μετάταξης κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου μεταφέρεται και η αντίστοιχη οργανική θέση στο Σώμα Στρατιωτικών Ιερέων.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 20 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

8. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων, καθορίζονται τα απαιτούμενα προσόντα για τη μετάταξη των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων στο Κοινό Σώμα Στρατιωτικών Ιερέων κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου, τα κριτήρια επιλογής, τα δικαιολογητικά και οι προθεσμίες υποβολής τους, η σχετική διαδικασία συμπεριλαμβανομένων και των θεμάτων της εκλογής και της χειροτονίας, τα αρμόδια όργανα που επιλαμβάνονται της διαδικασίας αυτής και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 20 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

9. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που δεν δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως συνιστώνται οργανικές θέσεις Ανθυπολοχαγού για τους μετατασσόμενους που προέρχονται από την κατηγορία της παραγράφου 2, καθώς και την κατηγορία των μόνιμων Ανθυπολοχαγών και αντίστοιχων των άλλων κλάδων που περιγράφονται στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, κατόπιν ανακατανομής του συνόλου των οργανικών θέσεων του Σώματος, τις οποίες και καταλαμβάνουν αυτοί. Με την ίδια απόφαση καταργούνται οι οργανικές θέσεις τις οποίες καταλάμβανε το προσωπικό του προηγούμενου εδαφίου πριν από τη μετάταξή του.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 20 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

Άρθρο 62

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 1911/1990

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 26 του ν. 1911/1990 (ΦΕΚ 166/Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "1. Στη γενική ειδικότητα των Ιατρών, Οδοντιάτρων, Κτηνιάτρων, Φαρμακοποιών και Ψυχολόγων του Υγειονομικού Σώματος εντάσσονται, μετά από αίτηση τους, οι Αξιωματικοί Νοσηλευτικής των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, εφόσον φέρουν βαθμό μέχρι του Λοχαγού και αντιστοίχων των άλλων Κλάδων και είναι κάτοχοι πτυχίου Ιατρικής, Οδοντιατρικής, Κτηνιατρικής και Φαρμακευτικής Σχολής και τμημάτων Ψυχολογίας Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων."

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 26 του ν. 1911/1990 (ΦΕΚ 166/Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "2. Η ένταξη ενεργείται εντός του ίδιου Κλάδου με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ύστερα από πρόταση του οικείου Γενικού Επιτελείου. Οι εντασσόμενοι διατηρούν το βαθμό που έφεραν και τη μεταξύ τους αρχαιότητα που είχαν πριν την ένταξη τους και καθίστανται νεότεροι όσων ομοιοβάθμων τους Αξιωματικών της ειδικότητας τους απέκτησαν το βαθμό που φέρουν κατά το ίδιο έτος. Το ίδιο ισχύει για τους ενταχθέντες μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου."

3. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του ν. 1911/1990 (ΦΕΚ 166/Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, μετά τη φράση "σε άλλη στρατιωτική σχολή" προστίθεται η φράση "ή σε παραγωγική σχολή των Σωμάτων Ασφαλείας".

Σχετικό : Κατά την παράγραφο 8 άρθρου 110 Ν.3978/2011, ΦΕΚ Α 137/16.6.2011: "Η ρύθμιση της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του ν. 1911/1990 (Α' 166) εφαρμόζεται και για όσους ενεγράφη σαν σε παραγωγική σχολή των Σωμάτων Ασφαλείας και μέχρι τη θέση σε ισχύ της παραγράφου 3 του άρθρου 62 του ν. 3883/2010 (Α' 167) δεν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία καταβολής του συνολικού ποσού της αποζημίωσης που έπρεπε να καταβάλουν σύμφωνα με την προϊσχύουσα νομοθεσία. Αποζημιώσεις που ήδη έχουν καταβληθεί θεωρούνται ως νομίμως καταβληθείσες και δεν επιστρέφονται".

Άρθρο 63

Προσόντα κατατασσόμενων στελεχών

Όσοι κατατάσσονται ως στελέχη στις τάξεις των ΕΔ πρέπει να έχουν ανάστημα τουλάχιστον ένα μέτρο και εβδομήντα εκατοστά (1,70 μ.) οι άνδρες και ένα μέτρο και εξήντα εκατοστά (1,60 μ.) οι γυναίκες.

Άρθρο 64

Κάλυψη Δικαστικών Εξόδων

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 35 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

1. Στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας εγγράφονται πιστώσεις για την κάλυψη των εξόδων μελών του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων που βρίσκονται είτε σε ενέργεια είτε σε αποστρατεία, στα οποία υποβάλλονται με την ιδιότητα των κατηγορουμένων ή εναγομένων ή πολιτικώς εναγόντων, σε δίκες που αφορούν την εκτέλεση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων.

Στις πιστώσεις αυτές συνυπολογίζονται και τα έξοδα στα οποία υποβάλλονται τα μέλη των οικογενειών των εν λόγω δικαιούχων, τα οποία συμμετέχουν στις ίδιες ως άνω δίκες με την ιδιότητα των κατηγορουμένων, εναγομένων ή πολιτικώς εναγόντων.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 35 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

2. Οι προϋποθέσεις χορήγησης των παραπάνω εξόδων, ο υπολογισμός του ύψους του ποσού που καταβάλλεται και κάθε σχετικό θέμα καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας εντός έξι (6) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 35 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

3. Μέχρι την έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 2, οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 20 του ν. 1481/1984 (Α` 152), η οποία προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 2018/1992 (Α` 33) και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 12 του ν. 3103/ 2003 (Α` 23), καθώς και οι διατάξεις του π.δ. 15/2007 (Α` 11), εφαρμόζονται αναλόγως και για τους κάθε είδους και κατηγορίας στρατιωτικούς ή πολιτικούς υπαλλήλους των Ενόπλων Δυνάμεων ή μελών των οικογενειών τους για την υπεράσπιση ή την παράστασή τους ως πολιτικώς εναγόντων ενώπιον δικαστικών αρχών σε υποθέσεις που πηγάζουν από την εκτέλεση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 35 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

Άρθρο 65

{Προαγωγή επ' Ανδραγαθία

Η παράγραφος 4 του άρθρου 25 του παρόντος νόμου ισχύει για το σύνολο του στρατιωτικού προσωπικού των ΕΔ}.

Άρθρο 66

Έξοδα Κηδείας Αξιωματικών

Στις περιπτώσεις της υποπαραγράφου 13δ του άρθρου 26 του παρόντος νόμου, η κηδεία του αποβιώσαντος γίνεται δημοσία δαπάνη.

Άρθρο 67

Μονιμοποιηθέντες εξ Εφέδρων Αξιωματικοί

Οι διατάξεις της υποπαραγράφου 4γ του άρθρου 39 του παρόντος νόμου εφαρμόζεται και για τους Αξιωματικούς που μονιμοποιήθηκαν προ της δημοσίευσής του.

Άρθρο 68

Αξιωματικοί Ειδικότητων του ΠΝ

Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται για τους Αξιωματικούς της υποπαραγράφου 2γ(3) του άρθρου 3 του παρόντος νόμου ο όρος "Πληρωμάτων Στόλου Υπηρεσιών και Τεχνών", αντικαθίσταται με τον όρο "Ειδικότητων", ο

οποίος περιλαμβάνει και τους Αξιωματικούς που αναφέρονται στην περίπτωση (5) της παραγράφου β' του άρθρου 2 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 69

Μονιμοποίηση Εθελοντών Μακράς Θητείας

1. Εθελοντές Μακράς Θητείας της περίπτωσης ια' του άρθρου 1 του παρόντος νόμου, που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του, δύνανται να μονιμοποιούνται με το βαθμό που φέρουν κατόπιν αιτήσεως τους.
2. Η μονιμοποίηση ενεργείται με προεδρικό διάταγμα, κατόπιν προτάσεως του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ύστερα από απόφαση του οικείου Ανώτατου Συμβουλίου.
3. Οι μονιμοποιούμενοι διατηρούν τη μεταξύ τους αρχαιότητα εντός της επετηρίδας τους.
4. Για τους ανωτέρω μονιμοποιούμενους εθελοντές μακράς θητείας δεν ισχύουν τα όρια ηλικίας του ν.δ. 445/1974 και κρίνονται για προαγωγή στο βαθμό του ανθυπολοχαγού, σημαιοφόρου ή ανθυποσμηναγού, κατά τα οριζόμενα για τους αντίστοιχους υπαξιωματικούς από Ανώτερες Στρατιωτικές Σχολές Υπαξιωματικών (ΑΣΣΥ), με τη συμπλήρωση πέντε (5) ετών στο βαθμό του ανθυπασπιστή και τριάντα (30) ετών από την κατάταξή τους.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

Άρθρο 70

Αρμοδιότητες Διοίκησης Ναυτικής Εκπαίδευσης

Ως προς τις Αρμοδιότητες της Διοίκησης Ναυτικής Εκπαίδευσης (ΔΝΕ) του ΠΝ:

- α. Όπου σε κανονιστικές πράξεις οι οποίες έχουν εκδοθεί με μέριμνα του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας αναγράφονται Αρμοδιότητες της ΔΝΕ σε θέματα διαχείρισης του κατώτερου προσωπικού του ΠΝ, αυτές αναλαμβάνονται από το ΓΕΝ.
- β. Με πρόταση και μέριμνα του ΓΕΝ προωθούνται οι αναγκαίες τροποποιήσεις στις υφιστάμενες κανονιστικές πράξεις, ώστε να εναρμονιστούν με τη διάταξη της προηγούμενης υποπαραγράφου.
- γ. Εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος των ανωτέρω ρυθμίσεων υποθέσεις σε οποιοδήποτε στάδιο συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με τις υφιστάμενες μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΟΜΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΔΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Άρθρο 71

Δομή Διοίκησης των Ενόπλων Δυνάμεων

1. Η παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α'), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "2. Η ευθύνη για την άμυνα της

Χώρας ανήκει στην Κυβέρνηση, η οποία καθορίζει την Πολιτική Εθνικής Άμυνας και ασκεί σύμφωνα με το άρθρο 45 του Συντάγματος τη διοίκηση των Ενόπλων Δυνάμεων δια του Υπουργού Εθνικής Άμυνας (ΥΕΘΑ) που δρα στο πλαίσιο του νόμου και των σχετικών αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου και του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥΣΕΑ). Η Βουλή ασκεί κοινοβουλευτικό έλεγχο στις Ένοπλες Δυνάμεις δια του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ο οποίος είναι υπεύθυνος ενώπιον της."

2. Η περίπτωση ιστ` της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "ιστ. Τοποθετεί τους Αντιστράτηγους και Υποστράτηγους σε θέση Αντιστράτηγου, όταν παρίσταται ανάγκη, τον Αρχηγό του Στόλου, τον Αρχηγό της Τακτικής Αεροπορίας, τον Υπαρχηγό και τον Επιτελάρχη του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ), μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, ο οποίος λαμβάνει υπόψη και τις έγγραφες εισηγήσεις του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ και του Αρχηγού Γενικού Επιτελείου του οικείου Κλάδου."

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 5 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "2. Προϊστάται του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και των Ενόπλων Δυνάμεων και έχει όλες τις Αρμοδιότητες του παρόντος νόμου, καθώς και αυτές που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις."

4. Η περίπτωση ζ` της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "ζ. Αποφασίζει για τη συγκρότηση, ανασυγκρότηση και διάλυση Μονάδων των Κλάδων των ΕΔ και διακλαδικών Μονάδων, μετά από εισήγηση του οικείου Ανωτάτου Συμβουλίου ή του ΓΕΕΘΑ και γνωμάτευση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ)."

5. Στην παρ. 15 του άρθρου 5 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, διαγράφονται οι λέξεις "μέσω του Α/ΓΕΑ".

6. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 16 του άρθρου 5 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "16. Ο συντονισμός γίνεται μέσω του ΓΕΕΘΑ μετά από εισήγηση των αρμόδιων φορέων των Γενικών Επιτελείων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων."

7. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 17 του άρθρου 5 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "17. Με κανονισμούς που εκδίδονται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας και κυρώνονται με προεδρικό διάταγμα, μετά από εισηγήσεις των Αρχηγών των Γενικών Επιτελείων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων προς τον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ και αυτού προς τον Υπουργό, ρυθμίζονται τα παρακάτω θέματα:"

8. Στην παρ. 19 του άρθρου 5 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, οι λέξεις "σύμφωνη γνώμη του ΣΑΓΕ" αντικαθίσταται από τις λέξεις "γνωμάτευση του ΣΑΓΕ".

9. Το εδάφιο α` της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν.2292/1995(ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "α. Εκτιμήσεις επί καταστάσεων που παρουσιάζονται στο εγγύς ή ευρύτερο περιβάλλον και είναι δυνατόν να επηρεάσουν την ασφάλεια ή τις σχέσεις της Χώρας με άλλα κράτη και

για θέματα που απαιτούν άμεση αντίδραση σε επεισόδια ή έκτακτες καταστάσεις, που μπορούν να οδηγήσουν σε ένταση ή κρίση."

10. Το εδάφιο β` της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "β. Θέματα δομής, διοίκησης και δυνάμεων, εξοπλιστικών και ερευνητικών προγραμμάτων, καθώς και Προϋπολογισμού και Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων."

11. Η περίπτωση β` της παραγράφου 6 του άρθρου 10 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "β. Την υποβολή εισηγήσεων ή γνωμοδοτήσεων προς τον Α/ΓΕΕΘΑ και δια αυτού στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας για θέματα Εθνικής Στρατιωτικής Στρατηγικής, στρατιωτικής Αξιολόγησης της κατάστασης, κατευθύνσεων αμυντικής σχεδίασης, δομής διοίκησης και δυνάμεων, όπως και για άλλα μείζονος σημασίας θέματα για την Εθνική Άμυνα."

12. Το εδάφιο γ` της παραγράφου 6 του άρθρου 10 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "γ. Την υποβολή γνωματεύσεων στον Α/ΓΕΕΘΑ για το Γενικό Σχέδιο Άμυνας της Χώρας (ΓΕ.Σ.Α.Χ.), των Γενικών Σχεδίων που απορρέουν από αυτό, καθώς και των Ειδικών και Ενδεχόμενων Σχεδίων, στο πλαίσιο της κάθετης δομής διοίκησης των Ενόπλων Δυνάμεων. Επίσης υποβολή γνωματεύσεων για θέματα που αφορούν στη διαμόρφωση ενιαίων επιχειρησιακών δογμάτων, τις στρατιωτικές συμφωνίες και λοιπά θέματα αρμοδιότητας του."

13. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 8 του άρθρου 10 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`) όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει, τίθεται αντί της τελείας κόμμα και προστίθεται η φράση "και αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση αξιωματικών."

14. Η παρ. 2 του άρθρου 11 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "2. Ο Α/ΓΕΕΘΑ επιλέγεται από το ΚΥΣΕΑ, με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, μεταξύ των εν ενεργεία Αντιστράτηγων Όπλων, Αντιναυαρχων Μαχίμων, Αντιπτεράρχων Ιπταμένων. Ο Α/ΓΕΕΘΑ διορίζεται με προεδρικό διάταγμα, με το οποίο και προάγεται σε Στρατηγό, Ναύαρχο ή Πτέραρχο."

15. Η παρ. 5 του άρθρου 11 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "5. Ο Α/ΓΕΕΘΑ στο πλαίσιο των οδηγιών του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και αναφερόμενος σε αυτόν κατά την παρ. 2 του άρθρου 1 του νόμου αυτού, ασκεί την πλήρη διοίκηση όλων των κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων."

16. Η παρ. 6 του άρθρου 11 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"6. α. Οι Αρχηγοί των Γενικών Επιτελείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας ασκούν τη διοικητική διοίκηση του κλάδου τους στο πλαίσιο των ενιαίων οδηγιών και διαταγών του Α/ΓΕΕΘΑ και των όσων ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

β. Οι Αρχηγοί των Γενικών Επιτελείων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας εντάσσονται στην αλυσίδα της επιχειρησιακής διοίκησης και διοικούν τους κλάδους τους σύμφωνα με τις οδηγίες και διαταγές του Α/ΓΕΕΘΑ και με όσα ορίζονται στην

προηγούμενη παράγραφο, αναλαμβάνοντας τις αποστολές και τα έργα που τους ανατίθενται από αυτόν."

17. Η παρ. 7 του άρθρου 11 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α'), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "7. Ο Α/ΓΕΕΘΑ υλοποιεί τις αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του ΣΑΓΕ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του."

18. Η παρ. 8 του άρθρου 11 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α'), όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει αντικαθίσταται ως εξής: "8. Ο Α/ΓΕΕΘΑ, με βάση την Πολιτική Εθνικής Άμυνας και την Εθνική Στρατιωτική Στρατηγική:

α. Συντάσσει το Γενικό Σχέδιο Άμυνας της Χώρας (ΓΕ. Σ.Α.Χ.) μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ.

β. Εκδίδει τα Γενικά, Ειδικά και Ενδεχόμενα Σχέδια μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ.

γ. Εκδίδει τα Ενιαία Επιχειρησιακά Δόγματα μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ. δ. Εισηγείται στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ, την οργάνωση του Συστήματος Χειρισμού Κρίσεων.

ε. Οργανώνει στο ΓΕΕΘΑ Ενιαίο Σύστημα Συλλογής Επεξεργασίας και Εκμετάλλευσης Στρατιωτικών Πληροφοριών, εκδίδοντας τις αναγκαίες οδηγίες και διαταγές. Προς το σκοπό αυτόν και στο πλαίσιο σχετικών οδηγιών του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας συνεργάζεται με όλους τους εμπλεκόμενους κρατικούς φορείς και υπηρεσίες προς τους οποίους θέτει τις προτεραιότητες της επιχειρησιακής κατάστασης με σκοπό την αποτελεσματική υποστήριξη της.

στ. Οργανώνει το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων (ΕΘΚΕ-ΠΙΧ).

ζ. Καθορίζει την πολιτική διεξαγωγής ασκήσεων, μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ.

η. Καθορίζει τα της συγκρότησης και λειτουργίας Σχολών και Κέντρων κοινής Εκπαίδευσης προσωπικού Κλάδων ΕΔ, με ή χωρίς συμμετοχή στελεχών των Σωμάτων Ασφαλείας και υπαλλήλων κρατικών υπηρεσιών και οργανισμών, ώστε να εξασφαλίζεται η δημιουργία στελεχών κατάλληλων για το χειρισμό θεμάτων Εθνικής Άμυνας, διακλαδικής σχεδίασης, καθώς και ελέγχου και διεύθυνσης των διακλαδικών επιχειρήσεων.

θ. Εισηγείται προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας τον προϋπολογισμό του ΓΕΕΘΑ και διατυπώνει τη γνώμη του για τους προϋπολογισμούς των κλάδων.

ι. Εισηγείται την προτεραιότητα των εξοπλιστικών προγραμμάτων μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ στο πλαίσιο του μακροπρόθεσμου και μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

ια. Εισηγείται στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας στρατολογικά θέματα, μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ.

ιβ. Κατευθύνει και συντονίζει την Πολιτική Σχεδίαση Έκτακτης Ανάγκης όλου του δυναμικού του πολιτικού τομέα της Χώρας, σε ό,τι αφορά την Εθνική Άμυνα και την επιβίωση στον πόλεμο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία και την επιχειρησιακή σχεδίαση.

ιγ. Συντονίζει τα θέματα πολιτικής επιστράτευσης της Χώρας σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

ιδ. Συντονίζει και κατευθύνει από την περίοδο ειρήνης, σε ό,τι αφορά τη συμβολή τους στην άμυνα της Χώρας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες του ΚΥΣΕΑ και του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και προς υποστήριξη της επιχειρησιακής σχεδίασης του ΓΕΕΘΑ, την Ελληνική Αστυνομία (μέσω του ΓΕΣ), το Πυροσβεστικό Σώμα (μέσω του ΓΕΣ), το Λιμενικό Σώμα (μέσω του ΓΕΝ), την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (μέσω του ΓΕΑ), καθώς και κάθε άλλη εμπλεκόμενη κρατική υπηρεσία. Τα παραπάνω εφαρμόζονται και σε περίοδο δοκιμής εθνικών σχεδίων, σύμφωνα με τις οδηγίες του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

ιε. Εισηγείται στον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ, θέματα Παλλαϊκής Άμυνας, όπως ο σχετικός νόμος ορίζει."

19. Η παράγραφος 12 του άρθρου 11 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "12. Είναι αρμόδιος για την οργάνωση, διάθεση, καθώς και για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των Δυνάμεων, που βρίσκονται σε αποστολές εκτός της Ελληνικής Επικράτειας, σύμφωνα με αποφάσεις του ΚΥΣΕΑ."

20. Οι παράγραφοι 13, 14 και 15 του άρθρου 11 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, καταργούνται και οι επόμενες παράγραφοι αναριθμούνται αναλόγως.

21. Η παρ. 1 του άρθρου 13 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "1. Οι μονάδες και υπηρεσίες του ΓΕΕΟΑ καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από εισήγηση του Α/ΓΕΕΟΑ."

22. Τα εδάφια γ` και δ` της παρ. 19 του άρθρου 11 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, καταργούνται.

23. Οι παράγραφοι 20 και 21 του άρθρου 11 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, καταργούνται.

24. Η παρ. 1 του άρθρου 12 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "1. Το ΓΕΕΘΑ είναι το επιτελικό όργανο και το Διακλαδικό Στρατηγείο μέσω του οποίου ο Α/ΓΕΕΘΑ βοηθείται στην άσκηση των καθηκόντων του στο πλαίσιο της πλήρους διοίκησης των Ενόπλων Δυνάμεων. Το ΓΕΕΘΑ υπέρκειται των ΓΕΣ-ΓΕΝ-ΓΕΑ που αποτελούν τους τρεις πυλώνες του. Οι κλάδοι, οι διευθύνσεις και οι λοιπές μονάδες των ΓΕΕΘΑ-ΓΕΣ-ΓΕΝ-ΓΕΑ συγκροτούνται έτσι ώστε να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή επιχειρησιακή και διοικητική αποτελεσματικότητα, ευελιξία, οικονομία δυνάμεων, ομοιομορφία και διακλαδικότητα."

25. Η παρ. 2 του άρθρου 12 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "2. Το ΓΕΕΘΑ περιλαμβάνει έναν Υπαρχηγό και τον Επιτελάρχη ΓΕΕΘΑ, οι οποίοι προέρχονται από τους άλλους Κλάδους των ΕΔ από αυτόν που προέρχεται ο Αρχηγός. Οι επί μέρους Αρμοδιότητες καθορίζονται με τον Κανονισμό Οργάνωσης και Λειτουργίας του ΓΕΕΘΑ."

26. Η παρ. 3 του άρθρου 12 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "3. Ο Υπαρχηγός και ο Επιτελάρχης του ΓΕΕΘΑ φέρουν το βαθμό του Αντιστράτηγου, Αντιναυάρχου ή Αντιπτεράρχου και είναι Προέλευσης Όπλων του ΣΞ, Μαχίμων του ΠΝ και Ιπταμένων της ΠΑ."

27. Η παρ. 5 του άρθρου 12 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "5. Το ΓΕΕΘΑ είναι οργανωμένο σε Κλάδους, Διευθύνσεις και Τμήματα. Η οργάνωση, η διάρθρωση και οι Αρμοδιότητες τους καθορίζονται με Κανονισμό Οργάνωσης και Λειτουργίας, ο οποίος συντάσσεται από τον Α/ΓΕΕΘΑ και κυρώνεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ."

28. Η παρ. 6 του άρθρου 12 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "6. Η σύνθεση του ΓΕΕΘΑ από πλευράς προσωπικού γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η επιβαλλόμενη εκπροσώπηση των τριών Κλάδων. Οι θέσεις των Διευθυντών Κλάδων και Διευθύνσεων κατανέμονται έτσι, ώστε να υπάρχει εναλλαγή στελεχών από όλους τους Κλάδους. Η σύνθεση καθορίζεται, όταν δεν υπάρχει οικονομική επιβάρυνση, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ, που μπορεί να μην δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Σε αντίθετη περίπτωση, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών, που επίσης μπορεί να μην δημοσιεύεται, μετά από γνωμάτευση του ΣΑΓΕ."

29. Η παρ. 7 του άρθρου 12 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "7. Η τοποθέτηση προσωπικού στο ΓΕΕΘΑ ενεργείται με απόφαση του Α/ΓΕΕΘΑ μετά από εισήγηση του οικείου Κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, με βάση κριτήρια που καθορίζονται από το ΣΑΓΕ. Ειδικά η τοποθέτηση ανώτατων αξιωματικών ενεργείται με διαταγή του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, η οποία εκδίδεται μετά από πρόταση του Α/ΓΕΕΘΑ και εισήγηση προς αυτόν του Αρχηγού του οικείου Κλάδου. Οι τοποθετούμενοι σε αυτόν καλύπτουν οργανικές θέσεις πρόσθετες αυτών που προβλέπονται σε κάθε Κλάδο. Οι ανώτατοι αξιωματικοί οι οποίοι τοποθετούνται ως Διοικητές της ΣΕΘΑ πρέπει να είναι Προέλευσης Όπλων του ΣΞ, Μαχίμων του ΠΝ και Ιπταμένων της ΠΑ."

30. Η παρ. 1 του άρθρου 14 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "1. Σε κάθε κλάδο των Ενόπλων Δυνάμεων προϊστάται ο Αρχηγός του Γενικού Επιτελείου, ο οποίος ασκεί τη διοικητική διοίκηση του κλάδου του σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εδάφιο α` της παραγράφου 6 του άρθρου 11 και εντάσσεται στην αλυσίδα της επιχειρησιακής διοίκησης των Ενόπλων Δυνάμεων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο εδάφιο β` της παραγράφου 6 του άρθρου 11."

31. Τα εδάφια α`, ε`, στ` και ζ` της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής: "4. Έκαστος των Αρχηγών των Γενικών Επιτελείων των Κλάδων: α. Είναι υπεύθυνος για την άρτια οργάνωση, επάνδρωση, εξοπλισμό, Εκπαίδευση, αξιολόγηση και προπαρασκευή για πόλεμο, ετοιμότητα και χρησιμοποίηση του Κλάδου του, σύμφωνα προς τις οδηγίες και διαταγές του Υπουργού Εθνικής Άμυνας και του Α/ΓΕΕΘΑ κατά τις παραγράφους 5 και 6α του άρθρου 11 ενώ εντάσσεται στην αλυσίδα της επιχειρησιακής διοίκησης κατά την παράγραφο 6β του ίδιου άρθρου. β. Είναι Πρόεδρος του Ανώτατου Συμβουλίου του Κλάδου του. γ. Μετέχει ως μέλος των συνεδριάσεων του Συμβουλίου Άμυνας. δ. Είναι μέλος με ψήφο στο ΣΑΓΕ. ε. Εισηγείται προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας μετά από σύμφωνη γνώμη του Α/ΓΕΕΘΑ την προώθηση των σχεδίων νόμων και κανονιστικών διαταγμάτων που αφορούν αποκλειστικά στον Κλάδο του. στ. Εισηγείται προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας τη συγκρότηση, ανασυγκρότηση ή διάλυση μονάδων του κλάδου του μετά από σύμφωνη γνώμη του Α/ΓΕΕΘΑ και γνώμη του ΣΑΓΕ. ζ. Είναι αρμόδιος για την επιχειρησιακή αξιολόγηση υλικού και εξοπλιστικών προγραμμάτων του κλάδου του. η. Έχει κάθε άλλη αρμοδιότητα που προσδιορίζεται από την κείμενη νομοθεσία."

32. Η παρ. 6 του άρθρου 14 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "6. Ο Αρχηγός του ΓΕΑ, είναι υπεύθυνος για την Αεράμυνα της Χώρας στο πλαίσιο των καθοριζόμενων στις παραγράφους 5 και 6 του άρθρου 11."

33. Προστίθεται παράγραφος 7 στο άρθρο 14 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, ως εξής: "7. Οι Αξιωματικοί βαθμού Υποπτεράρχου και Υποναυάρχου που αποστρατεύονται λόγω επιλογής από το ΚΥΣΕΑ νεότερου τους ως Αρχηγού του οικείου ΓΕ, προάγονται στον επόμενο βαθμό από την ημερομηνία διορισμού του Αρχηγού του οικείου ΓΕ και με το ίδιο Προεδρικό Διάταγμα της προαγωγής τους αποστρατεύονται ως "ευδοκίμως τερματίσαντες". Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και για όσους αποστρατεύτηκαν για τον ίδιο λόγο μέχρι την ψήφιση του παρόντος νόμου, οι οποίοι προάγονται αναδρομικά."

34. Η παρ. 1 του άρθρου 15 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "1. Τα Γενικά Επιτελεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας είναι τα Ανώτατα Ιεραρχικά Κλιμάκια των Κλάδων, με τα οποία ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, ο Α/ΓΕΕΘΑ και οι Αρχηγοί των Γενικών Επιτελείων των Κλάδων βοηθούνται στην άσκηση των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων τους."

35. Η παρ. 5 του άρθρου 15 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "5. Η διάρθρωση, η οργάνωση, οι Αρμοδιότητες και η εσωτερική λειτουργία των τριών Γενικών Επιτελείων καθορίζονται με κανονισμό που κυρώνεται από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας μετά από γνώμη του Ανώτατου Συμβουλίου του αντίστοιχου κλάδου και του ΣΑΓΕ."

36. Η παρ. 7 του άρθρου 15 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "7. Η σύνθεση σε προσωπικό των Επιτελείων, των Οργανικών τους Μονάδων και των Μονάδων των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων καθορίζεται ως εξής: α. Όταν προκαλείται οικονομική επιβάρυνση με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών

Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών ύστερα από γνώμη του Ανώτατου Συμβουλίου του αντίστοιχου κλάδου και του ΣΑΓΕ. β. Όταν δεν προκαλείται οικονομική επιβάρυνση, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας μετά από γνώμη του Ανώτατου Συμβουλίου του αντίστοιχου Κλάδου και του ΣΑΓΕ. Οι αποφάσεις αυτές μπορεί να μη δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως."

37. Το εδάφιο ε` της παρ.1 του άρθρου 17 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "ε. Συντασσόμενα σχέδια Προϋπολογισμού και Προγράμματος των Δημοσίων Επενδύσεων του οικείου Κλάδου, πριν από την εκφορά άποψης από τον Α/ΓΕΕΟΑ, κατά την παράγραφο 8ιβ του άρθρου 11 και την έγκριση τους από τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, μετά από εξέταση στο Συμβούλιο Άμυνας."

38. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 17 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθενται οι λέξεις "και προηγούμενη γνώμη του Α/ΓΕΕΟΑ".

39. Τα εδάφια γ` και δ` της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής: "γ. Τον Αντιναύαρχο Μηχανικό. δ. Τρεις (3) Μάχιμους Υποναυάρχους μόνιμους εν ενεργεία, οι οποίοι κατέχουν οργανικές θέσεις του Πολεμικού Ναυτικού και ΓΕΕΟΑ, που ορίζονται από τον Αρχηγό ΓΕΝ. Εφόσον υφίσταται Αντιναύαρχος, ο οποίος υπηρετεί σε οργανική θέση του Πολεμικού Ναυτικού ή του ΓΕΕΟΑ, αυτός μετέχει αντί ενός (1) Μαχίμου Υποναυάρχου, ως μέλη."

40. Το εδάφιο δ` της παρ. 4 του άρθρου 19 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "δ. Αντιναύαρχο Μηχανικό ή Υποναύαρχο Οικονομικού, ή Υγειονομικού, εφόσον υφίστανται θέματα της αρμοδιότητάς τους, ως μέλη."

41. Η παρ. 3 του άρθρου 20 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής: "3. Το Συμβούλιο Βασικής Σύνθεσης αποτελείται από: α. Τον Αρχηγό Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας ως Πρόεδρο. β. Τον Αρχηγό Τακτικής Αεροπορίας. γ. Τον Υπαρχηγό του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας. δ. Τον Διοικητή της Διοίκησης Αεροπορικής Υποστήριξης. ε. Τον Αντιπτέραρχο Μηχανικό. στ. Τον αρχαιότερο μόνιμο εν ενεργεία Υποπτέραρχο Ιπτάμενο, που υπηρετεί σε οργανική θέση της Πολεμικής Αεροπορίας και ΓΕΕΟΑ, εφόσον υφίσταται Αντιπτέραρχος, ο οποίος υπηρετεί σε οργανική θέση της Πολεμικής Αεροπορίας ή του ΓΕΕΟΑ, αυτός μετέχει αντί του Υποπτεράρχου Ιπταμένου, ως μέλη."

42. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 22 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, καταργείται.

43. Η παρ. 3 του άρθρου 23 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, καταργείται.

44. Στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 24 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, η φράση "πρόταση του Αρχιστρατήγου" αντικαθίσταται από τη φράση "γνώμη του Αρχιστρατήγου".

45. Οι περιπτώσεις (7) του εδαφίου β` και (2) του εδαφίου γ` της παρ. 1, καθώς και τα εδάφια β`, γ` και δ` της παρ. 2 του άρθρου 25 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, αντικαθίστανται αντιστοίχως ως εξής: α. "(7) Η Ένωση Αποστράτων Αξιωματικών Στρατού. (2) Τον Ειδικό Λογαριασμό Αλληλοβοήθειας Ναυτικού." β. "β. Η Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου, γ. Η Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων, δ. Η Σχολή Αξιωματικών Νοσηλευτικής."

46. Στο εδάφιο γ` της παρ. 1 του άρθρου 25 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`) προστίθεται περίπτωση (8), ως εξής: "(8) Ο Οικοδομικός Συνεταιρισμός Μονίμων Αξιωματικών Ναυτικού."

47. Στο άρθρο 5 του ν.2292/1995 (ΦΕΚ 35/Α`), όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, προστίθεται παράγραφος 24 ως εξής: "24. Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ρυθμίζει με απόφαση του θέματα που αφορούν τη μέριμνα κατηγοριών στρατιωτικού προσωπικού που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα και οξεία κοινωνικά προβλήματα. Παρέχει κατευθύνσεις στους Αρχηγούς των Επιτελείων για την έκδοση διακλαδικών Γενικών Διαταγών, με τις οποίες ρυθμίζονται τα θέματα αυτά, καθορίζονται οι προϋποθέσεις ένταξης των στελεχών στις κατηγορίες αυτές και τα ευεργετικά διοικητικά μέτρα που λαμβάνονται, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η υπαγωγή των στελεχών στις παραπάνω ρυθμίσεις θα γίνεται με απόφαση του οικείου Επιτελείου. Κατά της μη υπαγωγής το στέλεχος δύναται να προσφύγει. Η προσφυγή αυτή εξετάζεται από Διακλαδική Επιτροπή Κοινωνικών Προβλημάτων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι Αρμοδιότητες της Επιτροπής και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια."

Άρθρο 72

Δομή Δυνάμεων

1. Με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Εξωτερικών και Άμυνας (ΚΥΣΕΑ) που λαμβάνεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας (ΥΕΘΑ) διαμορφώνεται η δομή, σε προσωπικό και μέσα, των Ενόπλων Δυνάμεων (Δομή Δυνάμεων). Η πρόταση του ΥΕΘΑ διαμορφώνεται σε συνέχεια σχετικής απόφασης του Συμβουλίου Άμυνας (ΣΑΜ), μετά από εισήγηση του Συμβουλίου Αρχηγών Γενικών Επιτελείων (ΣΑΓΕ) στο οποίο εισάγεται για διατύπωση γνώμης συνολική πρόταση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ για όλους τους κλάδους, η οποία λαμβάνει υπόψη της τις μελέτες- εισηγήσεις κάθε κλάδου που εγκρίνονται με απόφαση του οικείου Ανωτάτου Συμβουλίου. Στην πρόταση του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ συντίθενται οι ανάγκες των Κλάδων και καθορίζεται η σειρά προτεραιότητας των αναγκαίων μέσων.

2. Οι μελέτες, εισηγήσεις, γνώμες, προτάσεις και αποφάσεις της προηγούμενης παραγράφου διατυπώνονται με βάση την Πολιτική Εθνικής Άμυνας, την Εθνική Στρατιωτική Στρατηγική, τη Γενική Σχεδίαση Άμυνας της Χώρας και τις κατευθύνσεις της Κυβέρνησης και περιγράφουν το συνολικό σχήμα οργάνωσης, λειτουργίας και δυνατοτήτων των Ενόπλων Δυνάμεων, που ανταποκρίνεται στην εκτίμηση της απειλής και τους τρόπους με τους οποίους αυτή ενδέχεται να εκδηλωθεί, καθώς και στην ανάγκη κάλυψης των αποστολών των ΕΔ.

3. Οι μελέτες, εισηγήσεις, γνώμες, προτάσεις και αποφάσεις των προηγούμενων παραγράφων περιλαμβάνουν την πλήρη καταγραφή των υπαρχόντων κυρίων

μέσων και υλικών και πλήρως τεκμηριωμένη αξιολόγηση για το βαθμό πραγματικής και λειτουργικής ενσωμάτωσης τους, καθώς και αποτίμηση των προμηθειών αμυντικού υλικού της τελευταίας -κάθε φορά- εικοσαετίας. Η καταγραφή και η αποτίμηση του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνει οπωσδήποτε εκτίμηση της επιχειρησιακής κατάστασης κάθε οπλικού συστήματος και κάθε άλλου μέσου, της εναπομένουσας διάρκειας ζωής του, της ανάγκης εκσυγχρονισμού ή αναβάθμισης του, των διαθέσιμων ανταλλακτικών και πυρομαχικών, των δυνατοτήτων συντήρησης και εν γένει υποστήριξης και κάθε άλλο συναφές στοιχείο.

4. Η απόφαση της παραγράφου 1 για τη Δομή Δυνάμεων ως προς τα μέσα επαναξιολογείται και επικαιροποιείται κάθε πέντε χρόνια ή και συντομότερα, εάν μεταβάλλονται κρίσιμα δεδομένα.

5. Με την απόφαση της παραγράφου 1 πρέπει να διασφαλίζεται η πλήρης εφαρμογή της διακλαδικότητας, να επιτυγχάνονται οι μέγιστες δυνατές συνέργειες και οικονομίες κλίμακας, η μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα και να λαμβάνονται υπόψη τα δεδομένα των Ενόπλων Δυνάμεων των κρατών-μελών του NATO και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. 6. Πριν τη λήψη της απόφασης της παραγράφου 1 ενημερώνεται πλήρως και διατυπώνει τη γνώμη της η αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής.

Άρθρο 73

Μακροπρόθεσμο πρόγραμμα προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων

1. Με βάση τη Δομή Δυνάμεων, όπως αυτή καθορίζεται κατά το άρθρο 72, καταρτίζεται το Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα Προμηθειών Αμυντικού Υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων. Το Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα έχει δεκαπενταετή διάρκεια και επανεξετάζεται και επικαιροποιείται ανά τριετία, ώστε να εναρμονίζεται με το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής.

Όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.4 Άρθρο 1 ΝΟΜΟΣ 3978/2011](#) με ισχύ την 16/6/2011

2. Για την κατάρτιση, επανεξέταση και επικαιροποίηση του Μακροπρόθεσμου Προγράμματος εφαρμόζονται η διαδικασία και τα κριτήρια του άρθρου 72. Επιπλέον λαμβάνονται πλήρως υπόψη τα δημοσιονομικά δεδομένα, οι οροφές πιστώσεων που καθορίζει η Κυβέρνηση και οι προγνώσεις και προβολές ως προς τις πληρωμές και παραλαβές που επηρεάζουν το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος.

Άρθρο 74

Τριετές Κυλιόμενο Πρόγραμμα Προμηθειών των Ενόπλων Δυνάμεων

1. Με βάση το Μακροπρόθεσμο Πρόγραμμα Προμηθειών Αμυντικού Υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων του άρθρου 73 καταρτίζεται το Τριετές Κυλιόμενο Πρόγραμμα Πληρωμών και Παραλαβών των Προμηθειών Αμυντικού Υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων, το οποίο επανεξετάζεται και επικαιροποιείται κάθε χρόνο ώστε να εναρμονίζεται με τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

Όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.5 Άρθρο 1 ΝΟΜΟΣ 3978/2011](#) με ισχύ την 16/6/2011

2. Για την κατάρτιση, επανεξέταση και επικαιροποίηση του Τριετούς Κυλιόμενου Προγράμματος Πληρωμών και Παραλαβών των Προμηθειών Αμυντικού Υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων εφαρμόζονται η διαδικασία και τα Κριτήρια του άρθρου 72, η διαδικασία όμως ολοκληρώνεται με απόφαση του ΥΕΘΑ που κινείται μέσα στο πλαίσιο των σχετικών προβλέψεων του Προϋπολογισμού.

Όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.5 Άρθρο 1 ΝΟΜΟΣ 3978/2011](#) με ισχύ την 16/6/2011

Άρθρο 75

Διάρθρωση του Μακροπρόθεσμου και του Τριετούς Κυλιόμενου Προγράμματος Προμηθειών Αμυντικού Υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων

1. Τόσο το Μακροπρόθεσμο όσο και το Τριετές Κυλιόμενο Πρόγραμμα Πληρωμών και Παραλαβών των Προμηθειών Αμυντικού Υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων διακρίνεται σε τρία μέρη:

α. Στο πρώτο μέρος εντάσσονται τα κύρια αμυντικά υλικά και οι συμβάσεις εν συνεχεία υποστήριξης μείζονος οικονομικής αξίας (άνω των 50 εκατ. ευρώ).

β. Στο δεύτερο μέρος εντάσσονται τα υπόλοιπα κύρια αμυντικά υλικά και οι αντίστοιχες συμβάσεις εν συνεχεία υποστήριξης.

γ. Στο τρίτο μέρος εντάσσονται τα έργα υποδομής που είναι αναγκαία για την υποστήριξη συστημάτων και μέσων τα οποία εντάσσονται στο Πρόγραμμα Προμηθειών.

Όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.5 Άρθρο 1 ΝΟΜΟΣ 3978/2011](#) με ισχύ την 16/6/2011

2. Στο Μακροπρόθεσμο και στο Τριετές Κυλιόμενο Πρόγραμμα Πληρωμών και Παραλαβών των Προμηθειών Αμυντικού Υλικού των Ενόπλων Δυνάμεων εντάσσονται μόνον ολοκληρωμένες προτάσεις για την προμήθεια αμυντικού υλικού (υποπρογράμματα). Ολοκληρωμένη θεωρείται η πρόταση που περιλαμβάνει:

α. Εκτίμηση για την αμυντική ανάγκη που πρέπει να καλυφθεί στο πλαίσιο της Δομής Δυνάμεων του άρθρου 72.

β. Εκτίμηση για το συνολικό κόστος κύκλου ζωής του κάθε αμυντικού υλικού ως συστήματος στο οποίο περιλαμβάνεται οπωσδήποτε η αρχική και η εν συνεχεία υποστήριξη του και πιο συγκεκριμένα: η συντήρηση, τα ανταλλακτικά, τα πυρομαχικά, η Εκπαίδευση, τα παρελκόμενα έργα υποδομής, οι δυνατότητες εκσυγχρονισμού ή παράτασης της διάρκειας ζωής ή αναβάθμισης και κάθε άλλο συναφές και κρίσιμο, για την εκτίμηση του συνολικού κόστους, στοιχείο.

γ. Πρόταση για την ασφάλεια εφοδιασμού με βάση τις υπάρχουσες και άμεσα διαθέσιμες στην Ελλάδα δυνατότητες παραγωγής, συμπαραγωγής και υποστήριξης-

Όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.5 Άρθρο 1 ΝΟΜΟΣ 3978/2011](#) με ισχύ την 16/6/2011

Άρθρο 76

Ενεργοποίηση του Προγράμματος Προμηθειών

1. Κάθε υποπρόγραμμα (ολοκληρωμένη πρόταση) προμήθειας αμυντικού υλικού, εφόσον είναι εντεταγμένη στο Τριετές Κυλιόμενο Πρόγραμμα, ενεργοποιείται με πρόταση του Ανωτάτου Συμβουλίου του οικείου κλάδου, που εισάγεται στο ΣΑΓΕ, το οποίο και γνωματεύει σχετικά. Στη συνέχεια ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ διατυπώνει την πρόταση του προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας ζητά τη γνώμη των Γενικών Διευθύνσεων Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων, Οικονομικού Σχεδιασμού και Υποστήριξης και Πολιτικής Εθνικής Άμυνας και Διεθνών Σχέσεων, ενώ μπορεί να θέσει το ζήτημα προς συζήτηση στο Συμβούλιο Άμυνας. Ο Υπουργός, υποχρεωτικά εφόσον το υποπρόγραμμα είναι μείζονος οικονομικής αξίας και δυνητικά σε κάθε άλλη περίπτωση, εισάγει το ζήτημα στο ΚΥΣΕΑ που αποφασίζει σχετικά μετά από γνώμη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. Για τα υπόλοιπα υποπρογράμματα, η απόφαση ενεργοποίησης λαμβάνεται από τον Υπουργό μετά από γνώμη της αρμόδιας Κοινοβουλευτικής Επιτροπής.

1Α. Κατά παρέκκλιση της διαδικασίας της ανωτέρω παραγράφου, για υποπρογράμματα των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) είναι κατώτερη από τα χρηματικά όρια του άρθρου 24 του Ν. 3978/2011, η απόφαση ενεργοποίησης λαμβάνεται από τον Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου του οικείου κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, μετά από εισήγηση του Ανωτάτου Συμβουλίου του οικείου κλάδου. Για τα υποπρογράμματα αυτά γίνεται ενημέρωση της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής ανά εξάμηνο.

Όπως προστέθηκε με το [Άρθρο 32 ΝΟΜΟΣ 4407/2016](#) με ισχύ την 27/7/2016

2. Με την απόφαση ενεργοποίησης υποπρογράμματος καθορίζεται και η διαδικασία εκτέλεσης της προμήθειας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης 81/2009 και στη σχετική εθνική νομοθεσία.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑΣ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 3421/2005 "ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ" (ΦΕΚ 302/Α΄) ΚΑΙ ΤΟΥ Π.Δ. 292/2003 "ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΝΟΜΩΝ ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ" (ΦΕΚ 248/Α΄) ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΕΦΕΔΡΟΙ ΟΠΛΙΤΕΣ

Άρθρο 77

Τροποποίηση Στρατολογικής Νομοθεσίας

1. Στην παρ. 3 του άρθρου 5 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α΄) διαγράφεται η φράση "άοπλη στρατιωτική υποχρέωση ή".

2. Στο άρθρο 13 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, η υποπαράγραφος ζ` της παραγράφου 1 και το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 αντικαθίστανται ως εξής: "ζ. Οι μοναχοί ή οι δόκιμοι μοναχοί, που μονάζουν σε Μονή του Αγίου Όρους, εφόσον το επιθυμούν. 3. Οι υπαγόμενοι στις διατάξεις των υποπαραγράφων α` και ζ` της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου υπέχουν στρατιωτικές υποχρεώσεις, εφόσον, πριν από τη συμπλήρωση του τεσσαρακοστού πέμπτου έτους της ηλικίας τους, παύσουν να υφίστανται οι λόγοι της απαλλαγής."
3. Στο άρθρο 13 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 7 όπως παρακάτω και η υπάρχουσα παράγραφος 7 αναριθμείται σε 8: "7. Για την εφαρμογή του άρθρου αυτού ισχύουν τα καθοριζόμενα από το άρθρο 8 του παρόντος νόμου."
4. Στο άρθρο 16 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, η παράγραφος 3 καταργείται και οι παράγραφοι 4 και 5 αναριθμούνται σε 3 και 4, αντίστοιχα.
5. Στο άρθρο 17 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, η παράγραφος 8 καταργείται και οι παράγραφοι 9 και 10 του άρθρου αυτού αναριθμούνται σε 8 και 9 αντίστοιχα.
6. Στο άρθρο 18 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, στην παράγραφο 1 υποπαράγραφο α` προστίθεται η φράση "ή Γυμνασίων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης".
7. Στο άρθρο 26 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, η παράγραφος 4 καταργείται.
8. Στο άρθρο 43 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 και το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 5 υποπαράγραφος α` καταργούνται.
9. Στο άρθρο 51 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:
  - α. Στην παράγραφο 3 προστίθεται υποπαράγραφος στ`ως εξής: "στ. Με την έναρξη της κράτησης του ανυπότακτου σε φυλακές ή σε οποιαδήποτε αρμόδια Αρχή ή με την ένταξη του σε κέντρα θεραπείας εξαρτημένων ατόμων ή με την κατάταξη του σε τακτικές ένοπλες δυνάμεις ξένου κράτους, εφόσον του χορηγηθεί αναβολή κατάταξης για οποιαδήποτε από τις παραπάνω περιπτώσεις. Η ποινική δίωξη όσων από τους παραπάνω έχουν ενταχθεί σε κέντρα θεραπείας εξαρτημένων ατόμων ή έχουν καταταγεί σε τακτικές ένοπλες δυνάμεις ξένου κράτους, αναστέλλεται για όλο το χρονικό διάστημα της αναβολής τους."
  - β. Η παράγραφος 5 τροποποιείται ως εξής: "5. Στους ανυπότακτους επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα ποινικές κυρώσεις, χρηματικό πρόστιμο, καθώς και οι στέρησεις και απαγορεύσεις που προβλέπονται από τα άρθρα 53 και 54 του παρόντος νόμου."
  - γ. Προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής: "6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται το ύψος του χρηματικού προστίμου, που επιβάλλεται

στους ανυπότακτους, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, η διαδικασία, καθώς και κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την καταβολή του."

10. Στο άρθρο 52 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, η παράγραφος 3 τροποποιείται όπως παρακάτω και προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: "3. Στους λιποτάκτες επιβάλλονται οι οριζόμενες από το Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα κατά περίπτωση ποινικές κυρώσεις, χρηματικό πρόστιμο, καθώς και οι στερήσεις και απαγορεύσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 53 και 54 του παρόντος νόμου. 4. Η παράγραφος 6 του άρθρου 51 του παρόντος νόμου ισχύει αναλογικά και για τους λιποτάκτες."

11. Το άρθρο 55 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής:

α. Αντικαθίσταται ο τίτλος του άρθρου ως εξής: "Ρύθμιση στρατιωτικών υποχρεώσεων ειδικών κατηγοριών ομογενών".

β. Στην παράγραφο 1 αντικαθίσταται η φράση "σε χώρα του τέως Ανατολικού Συνασπισμού ή την Τουρκία" με τη φράση "στο Αζερμπαϊτζάν, την Αρμενία, τη Γεωργία, το Καζακστάν, την Κιργιζία, τη Λευκορωσία, τη Μολδαβία, την Ουκρανία, το Ουζμπεκιστάν, τη Ρωσική Ομοσπονδία, το Τατζικιστάν, το Τουρκμενιστάν, την Αλβανία και την Τουρκία".

γ. Στην παράγραφο 2 αντικαθίσταται η φράση "σε χώρα του τέως Ανατολικού Συνασπισμού ή την Τουρκία" με τη φράση "σε χώρα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού".

δ. Από την παράγραφο 4 διαγράφεται η φράση "οι χώρες Προέλευσης

Άρθρο 78 **Ζητήματα εναλλακτικής υπηρεσίας**

Στο Κεφάλαιο Ι (Άοπλη στρατιωτική υποχρέωση -Εναλλακτική υπηρεσία των αντιρρησιών συνείδησης) του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`), όπως ισχύει, επέρχονται τροποποιήσεις ως εξής:

α. Από τον τίτλο του Κεφαλαίου Ι διαγράφεται η φράση "Άοπλη στρατιωτική υποχρέωση".

β. Στο άρθρο 59 παράγραφος 1 η φράση "τη στρατεύσιμη στρατιωτική τους υποχρέωση" αντικαθίσταται με τη φράση "τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις".

γ. Στο άρθρο 59 η υποπαράγραφος α` της παραγράφου 3 αντικαθίσταται ως εξής: "α. Όσοι έχουν υπηρετήσει ενόπλως για οσοδήποτε χρονικό διάστημα στις ελληνικές ή ξένες Ενοπλες Δυνάμεις ή στα Σώματα Ασφαλείας, μετά τον ενστερνισμό των πεποιθήσεων που τους εμποδίζουν στην εκπλήρωση ένοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης για λόγους συνείδησης."

δ. Στο άρθρο 59 παράγραφος 4 διαγράφεται η φράση "είτε άοπλη στρατιωτική υποχρέωση είτε".

ε. Από τον τίτλο του άρθρου 60 διαγράφεται η φράση "της άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης ή".

στ. Στο άρθρο 60 αντικαθίστανται οι παράγραφοι 1 και 2 ως εξής: "1. Οι αναγνωριζόμενοι ως αντιρρησίες συνείδησης υποχρεούνται να εκπληρώσουν εναλλακτική υπηρεσία, διπλάσια από εκείνη που θα εκπλήρωναν εάν υπηρετούσαν ενόπλως. 2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, επιτρέπεται η απόλυση των αντιρρησιών συνείδησης και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου υπηρεσίας που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο, όχι όμως πριν από τη συμπλήρωση του μέγιστου χρόνου πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας, που ισχύει για την οριστική απόλυση των ενόπλως υπηρετούντων οπλιτών οποιουδήποτε κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, προσαυξημένου τουλάχιστον κατά δύο (2) μήνες."

ζ. Στον τίτλο του άρθρου 61 διαγράφεται η φράση "της άοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης ή".

η. Στο άρθρο 61 καταργείται η παράγραφος 1 και οι παράγραφοι 2 και 3 αναριθμούνται σε 1 και 2, αντίστοιχα.

θ. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 62 διαγράφονται οι φράσεις "κατά περίπτωση" και "ή η κατάταξη τους στις Ένοπλες Δυνάμεις για άοπλη στρατιωτική υποχρέωση".

ι. Στον τίτλο του άρθρου 64 διαγράφεται η λέξη "κατάταξη", η παράγραφος 1 καταργείται και οι παράγραφοι 2 έως και 9 αναριθμούνται σε 1 έως και 8, αντίστοιχα.

ια. Η υποπαράγραφος δ' της αναριθμημένης παραγράφου 2 του άρθρου 64 τροποποιείται ως εξής: "Δικαιούνται τροφή και στέγη από τον φορέα στον οποίο διατίθενται και εφόσον αυτός αδυνατεί, καταβάλλεται σε αυτούς χρηματικό ποσό, το ύψος του οποίου, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με τη διαδικασία της καταβολής του, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας, Οικονομικών και των συναρμόδιων Υπουργών."

ιβ. Στο άρθρο 64 οι αναριθμημένες παράγραφοι 4, 5, 6, 7 και 8 τροποποιούνται ως εξής:

"4. Εκπίπτουν από το δικαίωμα εκπλήρωσης εναλλακτικής υπηρεσίας όσοι: α. Εμπíπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 59 του νόμου αυτού. β. Κηρύσσονται ανυπότακτοι, λόγω μη παρουσίας τους στον φορέα που διατέθηκαν εντός της καθοριζόμενης προθεσμίας. γ. Διαπράττουν πειθαρχικά ή ποινικά αδικήματα, τα οποία μπορούν να επιφέρουν, για το προσωπικό του φορέα που διατέθηκαν, απόλυση ή λύση της σχέσης εργασίας. 5. Σε περίπτωση έκπτωσης από το δικαίωμα εκπλήρωσης εναλλακτικής υπηρεσίας, το υπόλοιπο των υποχρεώσεων εκπληρώνεται ενόπλως. Ο χρόνος εναλλακτικής υπηρεσίας που διανύθηκε αναγνωρίζεται ως χρόνος ένοπλης στρατιωτικής υποχρέωσης κατά το ήμισυ. 6. Στην περίπτωση της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου το υπόλοιπο του χρόνου που υποχρεούνται να εκπληρώσουν οι εκπίπτοντες δεν μπορεί να είναι μικρότερο των έξι μηνών. 7. Όσοι εκπληρώνουν εναλλακτική υπηρεσία παρέχουν δικαίωμα χορήγησης αναβολής λόγω υπηρετούντος αδελφού,

της οποίας η διάρκεια είναι ίση με το χρόνο της στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης που θα εκπλήρωναν, αν υπηρετούσαν ενόπλιως. 8. Όσοι συμπληρώνουν τον καθορισμένο χρόνο εναλλακτικής υπηρεσίας απολύονται από τον φορέα στον οποίο διατέθηκαν. Αυτοί παρέχουν εναλλακτική εφεδρική υπηρεσία, της οποίας η διάρκεια και οι λεπτομέρειες εκπλήρωσης καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως."

ιγ. Στο άρθρο 64 προστίθεται παράγραφος 9, ως εξής: "9. Προσαυξάνεται η διάρκεια της εναλλακτικής υπηρεσίας κάθε φορά που οι αντιρρησίες συνείδησης: α. Ασκούν συνδικαλιστική δραστηριότητα ή συμμετέχουν σε απεργία κατά το χρονικό διάστημα της εναλλακτικής υπηρεσίας τους. Στην περίπτωση αυτή η εναλλακτική υπηρεσία αυξάνεται για χρόνο ίσο με τις ημέρες απεργίας. β. Τιμωρούνται κατά το χρονικό διάστημα της εναλλακτικής υπηρεσίας τους, εξαιτίας παράβασης των διατάξεων για χορήγηση αδειών απουσίας, με ποινές οι οποίες ισχύουν για τους υπαλλήλους του φορέα που διατέθηκαν. Στην περίπτωση αυτή η εναλλακτική υπηρεσία αυξάνεται για χρόνο διπλάσιο των ημερών αδικαιολόγητης απουσίας."

ιδ. Στον τίτλο του άρθρου 65 διαγράφονται οι φράσεις "άοπλη στρατιωτική υποχρέωση ή" και "πολιτική κοινωνική".

ιε. Στο άρθρο 65 παράγραφος 2 διαγράφεται το δεύτερο εδάφιο. ιστ. Στο άρθρο 65 προστίθενται παράγραφοι 3 και 4, ως εξής: "3. Όσοι έχουν εκπληρώσει ενόπλιως τη στρατεύσιμη στρατιωτική τους υποχρέωση και αρνούνται για λόγους συνείδησης να εκπληρώσουν τις εφεδρικές τους υποχρεώσεις, εφόσον αναγνωρίζονται ως αντιρρησίες συνείδησης, εξαιρούνται από την πρόσκληση για κατάταξη και διαγράφονται από την εφεδρεία των Ενόπλων Δυνάμεων, με την απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του παρόντος νόμου. 4. Για τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις αναγνώρισης των αναφερομένων στην προηγούμενη παράγραφο, εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των άρθρων 59 έως 64 του παρόντος νόμου."

Άρθρο 79

Ρύθμιση υποχρεώσεων αντιρρησιών συνείδησης που έχουν συμπληρώσει το τριακοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 22 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

1. Όσοι συμπληρώνουν το τριακοστό τρίτο έτος της ηλικίας τους μπορούν να εξαγοράσουν το υπόλοιπο της εναλλακτικής τους υπηρεσίας, εφόσον έχουν διατεθεί ή θα διατεθούν σε φορείς του δημόσιου τομέα και αφού προηγουμένως εκπληρώσουν εναλλακτική υπηρεσία είκοσι (20) ημερών.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 22 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

2. Το χρηματικό ποσό που καταβάλλεται για εξαγορά κάθε μήνα εναλλακτικής υπηρεσίας, η αναπροσαρμογή του, ο τρόπος, η διαδικασία και οι προθεσμίες καταβολής καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τον αρχικό καθορισμό του δεν μπορεί να είναι μικρότερο του χρηματικού ποσού που καταβάλλεται για την εξαγορά κάθε μήνα στρατεύσιμης στρατιωτικής υποχρέωσης από τους αναφερόμενους στο άρθρο 57 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α'). Τα

χρηματικά ποσά, που καταβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, αποτελούν έσοδα του Δημοσίου και περιέρχονται στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

3. Όσοι διετελέσαν ή διατελούν σε ανυποταξία και συμπληρώνουν το τριακοστό πέμπτο (35ο) έτος της ηλικίας τους μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2016, εφόσον έχουν υποβάλει ή θα υποβάλουν δικαιολογητικά για την υπαγωγή τους στις διατάξεις περί αντιρρησιών συνείδησης (Κεφάλαιο Γ του ν. 3421/2005) μέχρι και την ημερομηνία αυτή και παρουσιάσουν εμπρόθεσμα για την εκπλήρωσης εναλλακτικής τους υπηρεσίας, λόγω της ως άνω υπαγωγής τους, εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 32 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

4. Το αξιόποινο της ανυποταξίας των παραπάνω εξαλείφεται με παραγραφή, αίρονται οι σχετικές συνέπειες και οι δικογραφίες τίθενται στο αρχείο με πράξη του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 32 ΝΟΜΟΣ 4278/2014](#) με ισχύ την 4/8/2014

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Αρχηγού του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία διάθεσης σε φορείς και στρατολογικής τακτοποίησης των αναφερομένων στις προηγούμενες παραγράφους, οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την υπαγωγή στις διατάξεις του άρθρου αυτού, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.7 Άρθρο 12 ΝΟΜΟΣ 4361/2016](#) με ισχύ την 1/2/2016

6. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σε περίοδο επιστράτευσης, πολέμου ή έκτακτης ανάγκης σε περίοδο ειρήνης, είναι δυνατόν να αναστέλλεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 80 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Πρόσθετες στρατιωτικές υποχρεώσεις που επιβλήθηκαν για ανυποταξίες ή λιποταξίες που συντελέστηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, διέπονται από τις προϊσχύσασες διατάξεις.

2. Όσοι έτυχαν αναβολής κατάταξης ως κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος που διαπρέπουν σε επιστημονικές εργασίες ή έρευνες στο εξωτερικό, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, δικαιούνται να υπαχθούν στις διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του π.δ. 292/2003 (ΦΕΚ 248/Α'), σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται από τις διατάξεις των άρθρων αυτών.

3. Όσοι αντιρρησίες συνείδησης έχουν εκπέσει από το δικαίωμα εκπλήρωσης εναλλακτικής υπηρεσίας, μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού κατ' εφαρμογή του άρθρου 64 παράγραφος 4 υποπαράγραφοι δ' και ε' του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α'), όπως ίσχυαν πριν την κατάργησή του με το νόμο αυτόν και δεν έχουν

εκπληρώσει τη στρατεύσιμη στρατιωτική τους υποχρέωση, δικαιούνται να ζητήσουν εκ νέου την υπαγωγή τους στις διατάξεις περί αντιρρησιών συνείδησης, εντός τριμήνου από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

4. Όσοι από τους παραπάνω διέτελεσαν οποτεδήποτε ή διατελούν σε ανυποταξία, επειδή δεν εκπλήρωσαν ενόπλως το υπόλοιπο των στρατιωτικών τους υποχρεώσεων με την ανάληψη υπηρεσίας στον φορέα που διατίθενται εξαιρούνται από την πρόσκληση ή τις προσκλήσεις για τις οποίες κηρύχθηκαν ανυπότακτοι.

5. Το αξιόποιο της ανυποταξίας τους, εξαλείφεται με παραγραφή και αίρονται όλες οι σχετικές συνέπειες. Οι δικογραφίες για τις ανυποταξίες τίθενται στο αρχείο με πράξεις του εισαγγελέα του αρμόδιου στρατιωτικού δικαστηρίου.

6. Η ισχύς των διατάξεων του Κεφαλαίου Α` του τρίτου μέρους του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην του άρθρου 65 η ισχύς του οποίου αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2011.

Άρθρο 81

Ειδικοί Έφεδροι Οπλίτες

1. Όσοι εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ενόπλως ως οπλίτες, δύνανται με αίτηση τους να παραμένουν στις τάξεις των ΕΔ με την ιδιότητα τους αυτή και μετά την εκπλήρωση αυτών, ως έφεδροι οπλίτες, κατά την έννοια του άρθρου 2 παρ. 5 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`).

2. Δυνατότητα επανακατάταξης στις ΕΔ, κατόπιν αίτησης τους, ως οπλιτών από την Εφεδρεία έχουν και οι έφεδροι, οι οποίοι εκπλήρωσαν ενόπλως τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ως οπλίτες, εφόσον δεν έχουν παρέλθει τρία (3) έτη από την ημερομηνία της οριστικής τους απόλυσης.

3. Οι παραπάνω ονομάζονται Ειδικοί Έφεδροι Οπλίτες (ΕΕΦΟΠ) και λογίζεται ότι εκπληρώνουν εφεδρική στρατιωτική υποχρέωση, κατ` εφαρμογή του άρθρου 5 παρ. 4 του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`).

4. Η διάρκεια της επιπλέον εφεδρικής στρατιωτικής υποχρέωσης τους καθορίζεται σε εξάμηνα και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριών (3) ετών.

5. Η εφεδρική τους υποχρέωση εκπληρώνεται με το βαθμό και την ειδικότητα που φέρουν, στον κλάδο των ΕΔ που υπηρετούν ή στην Εφεδρεία του οποίου ανήκουν.

6. Μετά την εκπλήρωση της εφεδρικής στρατιωτικής υποχρέωσης που τους καθορίστηκε, απολύονται οριστικά από τις τάξεις των ΕΔ, χωρίς άλλη διαδικασία.

7. Για τους ΕΕΦΟΠ που υπηρετούν στις ΕΔ κατ` εφαρμογή του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται αποκλειστικά οι διατάξεις του ν.3421/2005 (ΦΕΚ 302/Α`).

8. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας καθορίζονται θέματα παροχών, τοποθετήσεων, περιπτώσεων απολύσεων, προσόντων και προϋποθέσεων ένταξης στο θεσμό, αδειών, υπηρεσιακής τους κατάστασης, διάρκειας της υποχρέωσης, διαδικασίας κατάταξης τους και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΚΑΙ ΘΥΜΑΤΩΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 82

Κατηγορίες αναπήρων και θυμάτων πολέμου

1. Η παράγραφος 9γ του άρθρου 10 του ν.δ. 1044/1971 (ΦΕΚ 245/Α΄), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

"9.γ. Σε όσους μόνιμους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές και υπαξιωματικούς, δόκιμους έφεδρους αξιωματικούς και οπλίτες θητείας συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στα πολεμικά γεγονότα της χρονικής περιόδου από την 20ή Ιουλίου έως την 20ή Αυγούστου 1974 στην Κύπρο, καθώς και στα γεγονότα που έλαβαν χώρα το 1964 στην Τυληρία και Λευκωσία και το 1967 στην Κοφινού και τους Αγίους Θεοδώρους της Κύπρου, καθώς και στις χήρες αυτών εν ειρήνη που παραμένουν άγαμες και ελλείπει αυτών στα τέκνα τους, εφόσον αυτά έχουν αναπηρία άνω του 60%. Οι κατά το προηγούμενο εδάφιο δικαιούχοι, που δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 5 του π.δ. 37/2009 (ΦΕΚ 54/Α΄), καθώς και οι χήρες και τα τέκνα αυτών ικανοποιούνται μόνον εφόσον μετά την υποβολή των αιτήσεων από τους δικαιούχους των περιπτώσεων α΄ β΄ και δ΄ της παρούσας παραγράφου υπάρχουν θέσεις περιπτέρων. Οι δικαιούχοι της κατηγορίας αυτής, που πληρούν τους όρους του άρθρου 5 του π.δ. 37/2009 (ΦΕΚ 54/Α΄), και οι χήρες και τα τέκνα τους ικανοποιούνται κατά προτεραιότητα έναντι των δικαιούχων των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παρούσας. Για τις χήρες και τα τέκνα ισχύουν σε κάθε περίπτωση τα Κριτήρια του άρθρου 5 του π.δ. 37/2009 (ΦΕΚ 54/Α΄). Από την εφαρμογή της παρούσας περίπτωσης εξαιρούνται όσοι ενεπλάκησαν κατά τις παραπάνω περιόδους με οποιονδήποτε τρόπο σε παράνομες δραστηριότητες σε βάρος της νόμιμης λειτουργίας του πολιτεύματος της Κυπριακής Δημοκρατίας."

2. Στην παρ. 9 του άρθρου 10 του ν.δ. 1044/1971 (ΦΕΚ 245/Α΄), όπως ισχύει, προστίθεται περίπτωση δ΄ ως εξής: "δ. στα αναφερόμενα στο άρθρο 1 του ν. 1897/1990 (ΦΕΚ 120/Α΄) πρόσωπα, εφόσον δεν υφίστανται δικαιούχοι των περιπτώσεων α΄, β΄ και γ΄ της παρούσας."

3. Το άρθρο 13 παρ. 4 του ν.δ. 1044/1971 (ΦΕΚ 245/Α΄) αντικαθίσταται ως εξής : "4. Εφόσον σε δημοτικό διαμέρισμα υφίστανται άδειες περιπτέρων προς διάθεση και δεν υπεβλήθησαν αιτήσεις δικαιούχων των παραγράφων 1 και 3, εντός έτους από τη δημοσιοποίηση τους, τηρούμενης της διαδικασίας της παραγράφου 1(α) του άρθρου 14 του παρόντος νόμου, οι άδειες αυτές παραχωρούνται με την παρακάτω σειρά στους δικαιούχους του άρθρου 10 παράγραφος 9γ του παρόντος, σε άτομα με αναπηρία και πολυτέκνους, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 10 παράγραφος 11 του παρόντος νόμου και στα αναφερόμενα στο άρθρο 1 του ν. 1897/1990 (ΦΕΚ 120/Α΄) πρόσωπα. Οι κατά τα ανωτέρω δικαιούχοι του άρθρου 10 παράγραφος 9γ του παρόντος, που δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 5 του π.δ. 37/2009 (ΦΕΚ 54/Α΄), οι χήρες και τα τέκνα τους, ικανοποιούνται μόνον εάν δεν έχουν υποβληθεί αιτήσεις από τις λοιπές κατηγορίες της παρούσας παραγράφου."

4. Το άρθρο 2 της Κ.5671/1487/9.8.1984 (ΦΕΚ 549 Β΄), όπως ισχύει, κοινής υπουργικής απόφασης αντικαθίσταται ως εξής: "2. Σε περίπτωση θανάτου του εκμισθωτή η μίσθωση συνεχίζεται από τη σύζυγο και τα τέκνα αυτού. Σε περίπτωση μη υπάρξεως διαδόχων δικαιούχων αυτού η μίσθωση συνεχίζεται μέχρι τη λήξη της με το νέο δικαιούχο. Σε περίπτωση θανάτου του μισθωτή, η

μίσθωση συνεχίζεται μεταξύ όποιων εκ του/της συζύγου και των τέκνων αυτού υποβάλουν τη δήλωση του αμέσως επόμενου εδαφίου, οι οποίοι και υπεισέρχονται από κοινού στη μισθωτική σχέση. Στην περίπτωση αυτή τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου εντός τεσσάρων μηνών από το θάνατο του μισθωτή και ανεξαρτήτως του αν αποποιήθηκαν την κληρονομιά του κληρονομούμενου μισθωτή δηλώνουν εγγράφως έκαστος εξ αυτών στην αρμόδια υπηρεσία τη βούληση τους για τη συνέχιση της μισθώσεως προσκομίζοντας πιστοποιητικό πλησιέστερων συγγενών. Παράλειψη της δήλωσης αυτής λογίζεται ως αρνητική δήλωση με συνέπεια τον αποκλεισμό από τη μισθωτική σχέση του παραλείψαντος τη δήλωση."

5. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 23 του ν.δ. 1044/1971 (ΦΕΚ 245/Α`), όπως ισχύει, προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής: "Εφόσον δεν υπεβλήθησαν αιτήσεις των δικαιούχων του προηγούμενου εδαφίου οι άδειες αυτές παραχωρούνται με την παρακάτω σειρά στους δικαιούχους του άρθρου 10 παράγραφος 9γ του παρόντος νόμου, σε άτομα με αναπηρία και πολυτέκνους, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 10 παράγραφος 11 του παρόντος νόμου και στα αναφερόμενα στο άρθρο 1 του ν. 1897/1990 (ΦΕΚ 120/Α`) πρόσωπα. Οι κατά τα ανωτέρω δικαιούχοι του άρθρου 10 παράγραφος 9γ του παρόντος, που δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 5 του π.δ. 37/2009 (ΦΕΚ 54/Α`), ικανοποιούνται μόνον εάν δεν έχουν υποβληθεί αιτήσεις από τις λοιπές κατηγορίες της παρούσας παραγράφου."

6. Το άρθρο 25 παράγραφος 2 του ν.δ. 1044/1971 (ΦΕΚ 245/Α`) αντικαθίσταται ως εξής : "2. Στις σχολάζουσες θέσεις περιπτέρων εντός των κεντρικών ζωνών των πόλεων αποκαθίστανται ανάπηροι πολέμου, ανάπηροι επιχειρήσεων Κύπρου, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 παράγραφος 9γ του παρόντος νόμου, με ποσοστό αναπηρίας 100%, οι ανάπηροι ειρηνικής περιόδου του ν. 1370/1944 (ΦΕΚ 82/Α`) με ποσοστό αναπηρίας 100% και ανάπηροι με ποσοστό αναπηρίας 100%. Μεταξύ αυτών προτιμώνται οι τυφλοί και οι παραπληγικοί. Σε περίπτωση μη υποβολής αιτήσεως από δικαιούχα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου, εντός εύλογου χρόνου και όχι πέραν του εξαμήνου από της αναρτήσεως του σχετικού πίνακα σχολαζόντων περιπτέρων, κυλικείων, καφενείων και κουρείων, αποκαθίστανται κατά σειρά οι λοιποί δικαιούχοι του άρθρου 13 του παρόντος νόμου." 7. Η παράγραφος 3(θ) του άρθρου 9 του π.δ. 37/2009 (ΦΕΚ 54/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "θ. Πλήρες πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης τύπου Α`."

Άρθρο 83

Ζητήματα νοσοκομειακής περίθαλψης

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

1. Στους μόνιμους αξιωματικούς, ανθυπασπιστές και υπαξιωματικούς, δόκιμους έφεδρους αξιωματικούς και οπλίτες θητείας, οι οποίοι συμμετείχαν με οποιονδήποτε τρόπο στα πολεμικά γεγονότα της χρονικής περιόδου από την 20ή Ιουλίου έως την 20ή Αυγούστου 1974 στην Κύπρο, στα γεγονότα που έλαβαν χώρα το 1964 στην Τυληρία και τη Λευκωσία και το 1967 στην Κοφίνου και τους Αγίους Θεοδώρους της Κύπρου, καθώς και στις συζύγους ή έχουσες συνάψει σύμφωνο συμβίωσης και χήρες τους εν ειρήνη, που παραμένουν άγαμες, παρέχεται πλήρης νοσοκομειακή περίθαλψη για οποιαδήποτε πάθηση στα στρατιωτικά νοσοκομεία και των τριών κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων. Το ίδιο ισχύει και για τους συγγενείς α΄ βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, εφόσον αυτοί δεν δικαιούνται υγειονομική περίθαλψη από οποιονδήποτε άλλο ασφαλιστικό

φορέα. Από την εφαρμογή του παρόντος εξαιρούνται όσοι ενεπλάκησαν κατά τις παραπάνω περιόδους, με οποιονδήποτε τρόπο, σε παράνομες δραστηριότητες σε βάρος της νόμιμης λειτουργίας του πολιτεύματος της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

2. Τα έξοδα περίθαλψης βαρύνουν τον κύριο ασφαλιστικό φορέα υγειονομικής περίθαλψης των δικαιούχων της παραγράφου 1. Αν δεν είναι ασφαλισμένοι, οι σχετικές δαπάνες καλύπτονται από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.).

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

3. Για την παροχή της ανωτέρω περίθαλψης υποβάλλονται τα εξής δικαιολογητικά:

α) αίτηση του ενδιαφερομένου προς το στρατιωτικό νοσοκομείο του κλάδου των ΕΔ, στον οποίο υπηρέτησε ο ίδιος ή συγγενής του, με την οποία δηλώνει και τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του,

β) πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης τύπου Α' από το οποίο πρέπει να προκύπτει ότι ο αιτών υπηρέτησε στην Κύπρο κατά τις χρονικές περιόδους της παραγράφου 1,

γ) υπεύθυνη δήλωση, με την οποία ο ενδιαφερόμενος δηλώνει αν είναι ασφαλισμένος ή όχι ασφαλισμένος σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

4. Σε περίπτωση επείγοντος περιστατικού, τα παραπάνω δικαιολογητικά μπορεί να υποβληθούν μέσα σε τρεις (3) ημέρες από την ημερομηνία εισαγωγής για ενδονοσοκομειακή νοσηλεία.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

5. Η ανωτέρω περίθαλψη παρέχεται σε νοσοκομείο του κλάδου των Ενόπλων Δυνάμεων, στον οποίο υπηρέτησε ο δικαιούχος ή συγγενής του, το οποίο εδρεύει στον τόπο της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου. Αν δεν υπάρχει τέτοιο νοσοκομείο ή αν το υφιστάμενο αδυνατεί να διαχειριστεί το συγκεκριμένο περιστατικό, η περίθαλψη παρέχεται από κατάλληλο νοσοκομείο των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, το οποίο βρίσκεται εγγύτερα του τόπου της μόνιμης κατοικίας του δικαιούχου.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

6. Σε κάθε περίπτωση, το αίτημα για περίθαλψη εγκρίνεται από τον Διευθυντή της οικείας νοσηλευτικής μονάδας των Ενόπλων Δυνάμεων.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

7. Το δικαίωμα περίθαλψης είναι προσωποπαγές και δεν μεταβιβάζεται ή επεκτείνεται σε άλλα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου.

Όπως τροποποιήθηκε με το [Άρθρο 10 ΝΟΜΟΣ 4609/2019](#) με ισχύ την 3/5/2019

Άρθρο 84

Χρήση στρατιωτικών ακινήτων από ΟΤΑ

Ακίνητα ιδιοκτησίας του Ταμείου Εθνικής Άμυνας, του Ταμείου Εθνικού Στόλου και του Ταμείου Αεροπορικής Άμυνας μπορεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του κάθε Ταμείου να παραχωρούνται κατά χρήση στο Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ιδίως στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, εφόσον τα ακίνητα αυτά δεν είναι αναγκαία για τις Ένοπλες Δυνάμεις και με την παραχώρηση της χρήσης εξυπηρετούνται λόγοι γενικού συμφέροντος. Η παραχώρηση της χρήσης μπορεί να γίνεται χωρίς αντάλλαγμα. Με την κατά το πρώτο εδάφιο απόφαση καθορίζονται τυχόν πρόσθετοι όροι υπό τους οποίους τελεί η παραχώρηση, η οποία μπορεί να ανακληθεί εφόσον αρθούν οι λόγοι που την επέβαλαν. Στη ρύθμιση των προηγούμενων εδαφίων δεν εμπíπτον τα ακίνητα που ανήκουν στο πεδίο προστασίας του άρθρου 109 του Συντάγματος.

Άρθρο 85

Τροποποίηση διατάξεων του ν.δ. 445/1974

1. Η περίπτωση β` της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. δ. 445/1974 (ΦΕΚ 160/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "β) Ανθυπασπιστές, εάν κριθούν προακτέοι, προάγονται στον επόμενο βαθμό με τη συμπλήρωση οκτώ (8) ετών στον κατεχόμενο βαθμό ή δεκαεννέα (19) ετών συνολικής στρατιωτικής υπηρεσίας από την κατάταξη τους, από τα οποία πέντε (5) έτη στον κατεχόμενο βαθμό του Ανθυπασπιστή."

2. Η υποπαράγραφος γ` της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. δ. 445/1974 (ΦΕΚ 160/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "γ. Το Σώμα Υλικού Πολέμου, που περιλαμβάνει τις Γενικές Ειδικότητες των Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών Υλικού Πολέμου, των Ανθυπασπιστών και Υπαξιωματικών Υλικού Πολέμου Πυροτεχνουργών και των Τεχνιτών Υλικού Πολέμου."

Άρθρο 86

Αναδρομικότητα Βαθμολογικής Προαγωγής

Για το στρατιωτικό προσωπικό των ΕΔ που βάσει των διατάξεων του παρόντος νόμου αποκτά δικαίωμα αναδρομικής βαθμολογικής προαγωγής, δεν γεννώνται δικαιώματα αναδρομικής καταβολής των αντίστοιχων αποδοχών. Από την παρούσα διάταξη εξαιρούνται οι περιπτώσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 22, των παραγράφων 1 έως 5 του άρθρου 24 και της παραγράφου 3 του άρθρου 26.

Άρθρο 87

Μεταβατικές ρυθμίσεις για τις συμβάσεις αντισταθμιστικών ωφελημάτων (ΑΩ)

Όπως καταργήθηκε με την [Παρ.8 Άρθρο τρίτο ΝΟΜΟΣ 4376/2016](#) με ισχύ την 5/4/2016

1. Συμβάσεις αντισταθμιστικών ωφελημάτων που είχαν συναφθεί μεταξύ του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και προμηθευτών αμυντικού υλικού και οι οποίες έληξαν, συνολικά ή εν μέρει ανεκτέλεστες, με αποτέλεσμα την επιβολή ποινικών ρητρών σε βάρος των αντισυμβαλλομένων του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

μπορούν να αναβιώσουν μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την έκδοση της υπουργικής απόφασης της επόμενης παραγράφου, εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας δηλώσει εγγράφως προς αυτό ότι επιθυμεί την υπαγωγή του στην παρούσα ρύθμιση αντί της καταβολής ποινικών ρητρών.

Όπως καταργήθηκε με την [Παρ.8 Άρθρο τρίτο ΝΟΜΟΣ 4376/2016](#) με ισχύ την 5/4/2016

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας που εκδίδεται μετά από διαβούλευση με τους συλλογικούς φορείς της αμυντικής βιομηχανίας και γνώμη της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής, η οποία διατυπώνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα που αναφέρονται στο περιεχόμενο και τον τρόπο εκτέλεσης των νέων συμβάσεων αντισταθμιστικών ωφελημάτων, καταρτίζεται πρότυπη σύμβαση, θεσπίζονται οι αναγκαίες εγγυήσεις διαφάνειας, εισάγονται διαδικασίες ελέγχου των σχετικών δικαιολογητικών, δειγματοληπτικού αρχικά και σε περίπτωση εντοπισμού παράβασης γενικευμένου χαρακτήρα, και προβλέπεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Όπως καταργήθηκε με την [Παρ.8 Άρθρο τρίτο ΝΟΜΟΣ 4376/2016](#) με ισχύ την 5/4/2016

3. Η διάρκεια των νέων αυτών συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει την 31η Δεκεμβρίου 2014, το δε αντικείμενο τους εντάσσεται σε κατάλογο προγραμμάτων αντισταθμιστικών ωφελημάτων που καταρτίζεται από τους συλλογικούς φορείς της αμυντικής βιομηχανίας της χώρας προς όφελος αυτής και σύμφωνα με τις παραγωγικές δυνατότητες των μελών της. Ο κατάλογος υποβάλλεται στη Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων για αξιολόγηση και οριστικοποίηση του κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης. Οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας.

Όπως καταργήθηκε με την [Παρ.8 Άρθρο τρίτο ΝΟΜΟΣ 4376/2016](#) με ισχύ την 5/4/2016

4. Η οικονομική αξία του φυσικού αντικειμένου των νέων συμβάσεων προσδιορίζεται με βάση τις διεθνώς ισχύουσες τιμές. Η ονομαστική αξία τους πρέπει να αντιστοιχεί κατ' ελάχιστο στο ένα τέταρτο της ανεκτέλεστης πιστωτικής υποχρέωσης του υποκείμενου σε παροχή αντισταθμιστικών ωφελημάτων. Προς το σκοπό αυτόν αξιοποιούνται όλα τα διαθέσιμα συγκριτικά στοιχεία. Καταργείται η έννοια της πιστωτικής αξίας και δεν μπορούν να προβλέπονται συντελεστές υπολογισμού της.

Όπως καταργήθηκε με την [Παρ.8 Άρθρο τρίτο ΝΟΜΟΣ 4376/2016](#) με ισχύ την 5/4/2016

5. Οι νέες συμβάσεις πριν τη σύναψη τους ελέγχονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο, διέπονται από το ελληνικό δίκαιο, ενώ οι σχετικές διαφορές κρίνονται από τα ελληνικά δικαστήρια.

Όπως καταργήθηκε με την [Παρ.8 Άρθρο τρίτο ΝΟΜΟΣ 4376/2016](#) με ισχύ την 5/4/2016

6. Μετά το πέρας της προβλεπόμενης στην παράγραφο 1 προθεσμίας ενημερώνεται η αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή για τα αποτελέσματα της εφαρμογής του άρθρου αυτού. Ο Υπουργός μπορεί στο στάδιο μεταξύ του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο και της σύναψης της σύμβασης να ζητήσει τη γνώμη της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. Στην επιτροπή αποστέλλονται ούτως ή άλλως αντίγραφα όλων των συμβάσεων πριν τη σύναψη τους.

Όπως καταργήθηκε με την [Παρ.8 Άρθρο τρίτο ΝΟΜΟΣ 4376/2016](#) με ισχύ την 5/4/2016

7. Στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου αυτού μπορούν να υπαχθούν και ισχύουσες συμβάσεις αντισταθμιστικών ωφελημάτων, εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας δηλώσει εγγράφως ότι επιθυμεί την αντικατάσταση της από σύμβαση νέου τύπου.

Όπως καταργήθηκε με την [Παρ.8 Άρθρο τρίτο ΝΟΜΟΣ 4376/2016](#) με ισχύ την 5/4/2016

8. Οι ρυθμίσεις της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 2 ως προς τον τρόπο ελέγχου των δικαιολογητικών μπορούν να επεκταθούν και στις ισχύουσες συμβάσεις των αντισταθμιστικών ωφελημάτων, εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας δηλώσει εγγράφως ότι συμφωνεί.

Όπως καταργήθηκε με την [Παρ.8 Άρθρο τρίτο ΝΟΜΟΣ 4376/2016](#) με ισχύ την 5/4/2016

Άρθρο 88

Τροποποίηση διατάξεων του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α') "Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΣΕΙ)"

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 1 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α'), όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής: "1. Τα Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΣΕΙ) είναι ισότιμα με τα ιδρύματα του πανεπιστημιακού τομέα της ανώτατης Εκπαίδευσης, όπως αυτή ορίζεται κάθε φορά από την κείμενη νομοθεσία, παρέχοντας ισότιμη Εκπαίδευση και χορηγώντας ισότιμα πτυχία με αυτά."

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 3 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α'), όπως ισχύει, τροποποιείται ως εξής: "2. Τα Τμήματα κάθε ΑΣΕΙ μπορούν να λειτουργούν με κοινούς Τομείς οι οποίοι καλύπτουν αποκλειστικά την ακαδημαϊκή Εκπαίδευση. Ο Τομέας έχει ως έργο τη διδασκαλία, έρευνα και Εκπαίδευση μέρους του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος."

3. Το άρθρο 4 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α') αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από κοινή πρόταση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από εισήγηση του οικείου ΑΣΕΙ και γνώμη του Συμβουλίου Ανώτατης

Ακαδημαϊκής και Στρατιωτικής Εκπαίδευσης (Σ.Α.Α.Σ.Ε.), μπορεί να οργανώνονται, να λειτουργούν, να συγχωνεύονται, να μετονομάζονται ή να καταργούνται Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) σε θέματα Στρατιωτικής, Ναυτικής και Αεροπορικής Επιστήμης και Τεχνολογίας και σε γνωστικά αντικείμενα σχετικά με τις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και λειτουργικές ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων και της Εθνικής Άμυνας της χώρας.

2. Π.Μ.Σ. της προηγούμενης παραγράφου οργανώνονται είτε αυτοδύναμα από τα ΑΣΕΙ είτε από τα Πανεπιστήμια σε συνεργασία με τα ΑΣΕΙ είτε από τα ΑΣΕΙ σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια. Για τα κοινά μεταπτυχιακά προγράμματα, την αρμοδιότητα χορήγησης των μεταπτυχιακών τίτλων έχουν τα Πανεπιστήμια, εκτός εάν άλλως ορίζεται στο σχετικό προεδρικό διάταγμα.

3. Στα Π.Μ.Σ. των ΑΣΕΙ δύνανται να φοιτούν απόφοιτοι ΑΣΕΙ, καθώς και απόφοιτοι Ιδρυμάτων της Ανώτατης Εκπαίδευσης της ημεδαπής και αλλοδαπής.

4. Προϋπόθεση για την αυτοδύναμη οργάνωση Π.Μ.Σ. από τα ΑΣΕΙ είναι η ολοκλήρωση της διαδικασίας εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης αυτών.

5. Η Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου (Α.ΔΙ.Σ.ΠΟ.) και η Σχολή Εθνικής Άμυνας (Σ.ΕΘ.Α.) μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμφωνίες συνεργασίας με Πανεπιστήμια για τη διοργάνωση μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, σεμιναρίων, ανταλλαγών φοιτητών και για κάθε άλλη συναφή δραστηριότητα. Τα σχετικά με την πιστοποίηση ή οργάνωση των δραστηριοτήτων αυτών, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων."

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "1. Όργανα Διοίκησης του ΑΣΕΙ για την εκπαιδευτική του λειτουργία είναι: α. Συλλογικά: (αα) Το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο (Ε.Σ.) (ββ) Η Ακαδημαϊκή Συνέλευση (ΑΣ) β. Μονοπρόσωπα: (αα) ο Διοικητής (ββ) ο Υποδιοικητής (γγ) ο Διευθυντής Στρατιωτικής Εκπαίδευσης (δδ)ο Κοσμήτορας (εε) οι Διευθυντές Τομέων".

5. Το εδάφιο εε` της περίπτωσης α`της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "(εε) Τέσσερις Διευθυντές Τομέων με θητεία δύο ετών. Εκλέγονται από την Α.Σ., με μυστική ψηφοφορία, σε ειδική συνεδρίαση που συγκαλεί ο Κοσμήτορας τουλάχιστον ένα μήνα πριν την ανάληψη των καθηκόντων τους στο Ε.Σ.. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση. Εάν οι Διευθυντές Τομέων δεν επαρκούν για την κάλυψη των κενών θέσεων ή για οποιονδήποτε λόγο αποβεί άκαρπη η διαδικασία εκλογής και είναι αδύνατη η συγκρότηση του Ε.Σ., τότε για την κάλυψη των κενών θέσεων υποβάλλουν υποψηφιότητα Καθηγητές, Αναπληρωτές Καθηγητές ή Επίκουροι Καθηγητές. Εκλέγονται από την Α.Σ. με μυστική ψηφοφορία, σε ειδική συνεδρίαση που συγκαλεί ο Κοσμήτορας τουλάχιστον ένα μήνα πριν την ανάληψη των καθηκόντων τους στο Ε.Σ.. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση."

6. Το εδάφιο αα` της περίπτωσης δ` της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "(αα) Αποφασίζει ή εισηγείται στον εποπτεύοντα Υπουργό Εθνικής Άμυνας, μέσω του οικείου Γενικού

Επιτελείου, σύμφωνα με τον Οργανισμό του ΑΣΕΙ, επί όλων των θεμάτων που αφορούν την Εκπαίδευση."

7. Το εδάφιο γγ` της περίπτωσης δ`της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "(γγ) Ορίζει μετά από εισήγηση του Διευθυντή του οικείου Τομέα τους Διευθυντές των εργαστηρίων, οι οποίοι είναι Καθηγητές ή Αναπληρωτές Καθηγητές ή Επίκουροι Καθηγητές και είναι υπεύθυνοι για την οργάνωση και λειτουργία των εργαστηρίων. Στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχει Διευθυντής Τομέα εισηγείται ο Κοσμήτορας."

8. Το εδάφιο δδ` της περίπτωσης δ`της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "(δδ) Εισηγείται στον εποπτεύοντα Υπουργό Εθνικής Άμυνας, μέσω του οικείου Γενικού Επιτελείου, για θέματα που αφορούν στην ίδρυση, κατάργηση ή τις εν γένει μεταβολές Τομέων ή Π.Μ.Σ., καθώς και στις θέσεις προσωπικού."

9. Στην περίπτωση δ` της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) προστίθεται εδάφιο ηη` ως ακολούθως: "(ηη) Επιλέγει, μετά από εισήγηση του Διευθυντή Στρατιωτικής Εκπαίδευσης, τους Στρατιωτικούς Εκπαιδευτές (ΣΕ)."

10. Μετά την περίπτωση ε`της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) προστίθεται νέα περίπτωση στ`ως ακολούθως: "στ. Τη γραμματειακή υποστήριξη του Ε.Σ. αναλαμβάνει η Γραμματεία του Ε.Σ.. Η Γραμματεία του Ε.Σ. υπάγεται στον Διοικητή της Σχολής."

11. Η περίπτωση στ` της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αναριθμείται ως ζ`και τροποποιείται ως ακολούθως: "ζ. Ειδικότερα θέματα οργάνωσης, λειτουργίας και αρμοδιοτήτων του Ε.Σ., καθώς και θέματα οργάνωσης και λειτουργίας της Γραμματείας του Ε.Σ. ρυθμίζονται στον Οργανισμό του οικείου ΑΣΕΙ."

12. Το εδάφιο αα` της περίπτωσης β` της παραγράφου 5 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "(αα) Προΐσταται της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Εκπαίδευσης, διευθύνει και εποπτεύει την παρεχόμενη στρατιωτική Εκπαίδευση, σύμφωνα με το νόμο αυτόν και τον οικείο Οργανισμό."

13. Η περίπτωση α` της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "6.α. Ο Κοσμήτορας είναι μέλος του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) του οικείου ΑΣΕΙ, στη βαθμίδα του Καθηγητή και εκλέγεται με μυστική ψηφοφορία από την Α.Σ.. Ο Κοσμήτορας έχει θητεία τεσσάρων ακαδημαϊκών ετών. Δεν επιτρέπεται η εκλογή Κοσμήτορα για δύο συνεχείς θητείες, καθώς και η εκλογή για περισσότερες από δύο θητείες συνολικά. Ως θητεία για την εφαρμογή της διάταξης αυτής νοείται η χρονική περίοδος ανάμεσα σε δύο εκλογικές διαδικασίες. Η θητεία στο παραπάνω αξίωμα πριν την έναρξη του παρόντος νόμου δεν λαμβάνεται υπόψη για τους περιορισμούς αυτής της παραγράφου."

14. Το εδάφιο αα` της περίπτωσης β` της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "(αα) Προΐσταται της

Κοσμητείας, διευθύνει και εποπτεύει την παρεχόμενη ακαδημαϊκή Εκπαίδευση, σύμφωνα με το νόμο αυτόν και τον οικείο Οργανισμό."

15. Μετά την περίπτωση β` της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) προστίθεται νέα περίπτωση γ` ως ακολούθως: "γ. Ο Κοσμήτορας, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, αναπληρώνεται από τον Αναπληρωτή Κοσμήτορα, ο οποίος είναι το αρχαιότερο μέλος ΔΕΠ μεταξύ των Διευθυντών Τομέων. Η αναπλήρωση αφορά σε κάθε αρμοδιότητα του Κοσμήτορα πλην εκείνων της συμμετοχής του στο Ε.Σ., στο Σ.Α.Α.Σ.Ε. και στα Όργανα Εκλογής, Επιλογής και Εξέλιξης του Διδακτικού Προσωπικού."

16. Η περίπτωση α` της παραγράφου 7 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "α. Ο Διευθυντής Τομέα είναι μέλος ΔΕΠ στη βαθμίδα του Καθηγητή ή του Αναπληρωτή Καθηγητή, εάν δεν υπάρχει ενδιαφερόμενος Καθηγητής στον Τομέα. Εκλέγεται για δύο ακαδημαϊκά έτη, με δυνατότητα επανεκλογής, από σώμα εκλεκτόρων που αποτελείται από το σύνολο των μελών ΔΕΠ του Τομέα και από ένα μέλος του Ειδικού Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) και του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τομέα που εκλέγονται από το σύνολο του Ε.Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Τομέα αντίστοιχα."

17. Η παράγραφος 8 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "8. Ειδικότερα θέματα σχετικά με την εκλογή των ανωτέρω αιρετών οργάνων, τη συμμετοχή τους στο Ε.Σ., τη διοικητική υποστήριξη τους, την αναπλήρωσή τους, καθώς και θέματα οργάνωσης, λειτουργίας και διοικητικής υποστήριξης της Κοσμητείας και της Διεύθυνσης Στρατιωτικής Εκπαίδευσης καθορίζονται στον Οργανισμό του οικείου ΑΣΕΙ."

18. Μετά την παράγραφο 8 του άρθρου 5 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) προστίθεται νέα παράγραφος 9 ως εξής:

"9.α. Η Α.Σ. απαρτίζεται από το σύνολο των μελών του ΔΕΠ του ΑΣΕΙ, από έναν εκπρόσωπο του Ε.Ε.ΔΙ.Π. και έναν εκπρόσωπο του Ε.Τ.Ε.Π., οι οποίοι εκλέγονται μεταξύ τους με ετήσια θητεία, σε ειδικές συνεδριάσεις των μελών Ε.Ε.ΔΙ.Π. και των μελών Ε.Τ.Ε.Π. του ΑΣΕΙ αντίστοιχα, που συγκαλεί ο Κοσμήτορας τουλάχιστον ένα μήνα πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους.

β. Της Α.Σ. προεδρεύει ο Κοσμήτορας. Τη γραμματειακή υποστήριξη της Α.Σ. αναλαμβάνει η Γραμματεία του Ε.Σ.. Απαρτία επιτυγχάνεται όταν παρευρίσκονται, κατ` ελάχιστο, τα μισά συν ένα μέλη της Α.Σ.. Η απαρτία διαπιστώνεται από τον προεδρεύοντα πριν από την έναρξη της συνεδρίασης. Εάν δεν υπάρχει απαρτία, συντάσσεται σχετικό πρακτικό, με μέριμνα του προεδρεύοντα, και η συνεδρίαση αναβάλλεται. Στην περίπτωση αυτή το όργανο συγκαλείται εκ νέου μέσα σε δέκα ημέρες από την πρώτη σύγκληση και ευρίσκεται σε απαρτία ανεξάρτητα από τον αριθμό των παρόντων μελών.

γ. Η ΑΣ συνέρχεται σε τουλάχιστον τέσσερις τακτικές συνεδριάσεις εντός του ακαδημαϊκού έτους. Η ΑΣ συνέρχεται και εκτάκτως, κατόπιν προσκλήσεως του προεδρεύοντα ή εφόσον το ζητήσει εγγράφως το 1/3 τουλάχιστον του συνόλου των μελών της. Στην τελευταία περίπτωση η έκτακτη σύγκληση του οργάνου είναι υποχρεωτική για τον προεδρεύοντα.

δ. Η Α.Σ. έχει τις ακόλουθες Αρμοδιότητες: (αα) Εκλέγει τον Κοσμήτορα και τα αιρετά μέλη του Ε.Σ. του ΑΣΕΙ. (ββ) Ορίζει τα μέλη των Εκλεκτορικών Σωμάτων για την εκλογή, επιλογή, εξέλιξη και μονιμοποίηση του ΔΕΠ. (γγ) Εισηγείται προς το Ε.Σ., δια του Κοσμήτορα, επί θεμάτων που αφορούν στη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του ΑΣΕΙ και ειδικότερα επί των Προγραμμάτων Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών, του ερευνητικού προσανατολισμού, των ακαδημαϊκών συνεργασιών με πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, της ίδρυσης και κατάργησης Τομέων και Εργαστηρίων, του προγραμματισμού προκήρυξης νέων θέσεων διδακτικού εκπαιδευτικού προσωπικού και της διασφάλισης της ποιότητας. Επιπλέον, εισηγείται για την ανακήρυξη των ομότιμων καθηγητών και των επίτιμων διδασκόντων του ΑΣΕΙ μετά από πρόταση που υπογράφεται τουλάχιστον από τρία μέλη ΔΕΠ."

19. Μετά την παράγραφο 4 του άρθρου 6 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α') προστίθεται νέα παράγραφος 5 ως εξής:

"5. Στο πλαίσιο του Σ.Α.Α.Σ.Ε., συγκροτείται Διασχολικό Συμβούλιο ΑΣΕΙ (Δι.Σ.Α.Σ.Ε.Ι.) αποτελούμενο από τους Διοικητές, τους Διευθυντές Στρατιωτικής Εκπαίδευσης και τους Κοσμήτορες των ΑΣΕΙ. Αρμοδιότητες του Συμβουλίου είναι ο συντονισμός των δραστηριοτήτων και η γενικότερη συνεργασία μεταξύ των ΑΣΕΙ, η από κοινού εξέταση θεμάτων που αφορούν στην Εκπαίδευση στα ΑΣΕΙ και η υποβολή εισηγήσεων στο Σ.Α.Α.Σ.Ε.. Του Δια-σχολικού Συμβουλίου προεδρεύει ο αρχαιότερος μεταξύ των Διοικητών των ΑΣΕΙ και βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται ο Πρόεδρος και τέσσερα μέλη του, μεταξύ των οποίων -υποχρεωτικά- δυο εκ των Κοσμητόρων. Οι συνεδριάσεις πραγματοποιούνται εκ περιτροπής στις εγκαταστάσεις των τριών ΑΣΕΙ, τουλάχιστον τρεις φορές μέσα σε κάθε ακαδημαϊκό έτος και οι αποφάσεις λαμβάνονται κατ' απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου."

20. Το στοιχείο β' του άρθρου 7 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α') αντικαθίσταται ως εξής: "β. Το Στρατιωτικό Διδακτικό Προσωπικό (ΣΔΠ) και τους Στρατιωτικούς Εκπαιδευτές (ΣΕ)."

21. Η παράγραφος 7 του άρθρου 9 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α') τροποποιείται ως εξής: "7. Στοιχεία τα οποία συνεκτιμώνται ιδιαίτερα κατά την κρίση για κατάληψη θέσης ΔΕΠ είναι το ήθος, η προσωπικότητα του υποψηφίου και η κοινωνική του προσφορά. Είναι δυνατή η εκλογή και εν ενεργεία αξιωματικών, υπό τις προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου αυτού, οι οποίοι καταλαμβάνουν την αντίστοιχη θέση, αφού προηγουμένως παραιτηθούν από την ενεργό υπηρεσία μετά την εκλογή τους."

22. Το άρθρο 21 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α') αντικαθίσταται ως εξής: "

Άρθρο 21:

Στρατιωτικό Διδακτικό Προσωπικό (ΣΔΠ) και Στρατιωτικοί Εκπαιδευτές (ΣΕ)

1. Το Στρατιωτικό Διδακτικό Προσωπικό (ΣΔΠ) των ΑΣΕΙ αποτελείται από αξιωματικούς εν ενεργεία των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας ή του Λιμενικού Σώματος ή Στρατιωτικούς Δικαστές, οι οποίοι διορίζονται για τη διδασκαλία μαθημάτων της ακαδημαϊκής Εκπαίδευσης.

2. Τα μέλη του ΣΔΠ των ΑΣΕΕ πρέπει να έχουν τα εξής προσόντα: α. Να είναι κάτοχοι πτυχίου Πανεπιστημίου ή ΑΣΕΙ ή της Στρατιωτικής Σχολής Αξιωματικών Σωμάτων (ΣΣΑΣ). β. Να φέρουν το βαθμό τουλάχιστον του Λοχαγού ή αντιστοίχου των άλλων κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων.

3. Ο διορισμός των μελών ΣΔΠ του ΑΣΕΙ γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, με σύμβαση ορισμένου χρόνου μερικής απασχόλησης σύμφωνα με το άρθρο 5 του π.δ. 407/1980 (ΦΕΚ 112/Α`).

4. Οι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών, το διδακτορικό δίπλωμα, το επιστημονικό έργο και η εμπειρία του υποψήφιου μέλους ΣΔΠ πρέπει να είναι συναφή με το γνωστικό αντικείμενο της θέσης και με τα διδακτικά καθήκοντα που θα αναλάβει.

5. Τα μέλη του ΣΔΠ τοποθετούνται και ανήκουν σε Τομείς.

6. Το έργο του ΣΔΠ είναι κατ` εξοχήν διδακτικό και περιλαμβάνει: α. Διδασκαλία προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων. β. Διεξαγωγή φροντιστηριακών μαθημάτων. γ. Διεξαγωγή εξετάσεων, αξιολόγηση σπουδαστών και εποπτικά καθήκοντα στην εξεταστική διαδικασία. δ. Διεξαγωγή εργαστηριακών ασκήσεων σε συνεργασία με τον Διευθυντή του οικείου Εργαστηρίου. ε. Επίβλεψη διπλωματικών εργασιών.

7. Οι Στρατιωτικοί Εκπαιδευτές (ΣΕ) των ΑΣΕΙ είναι Αξιωματικοί εν ενεργεία, των Ενόπλων Δυνάμεων, του Λιμενικού Σώματος ή των Σωμάτων Ασφαλείας, κάτοχοι τουλάχιστον πτυχίου ΑΣΕΙ ή Πανεπιστημίου. Οι ΣΕ παρέχουν εκπαιδευτικό έργο σε αντικείμενα της στρατιωτικής Εκπαίδευσης και αμείβονται με ωριαία αντιμισθία, το ύψος της οποίας καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και Οικονομικών. Η ανάθεση εκπαιδευτικού έργου στους ΣΕ γίνεται με απόφαση του Αρχηγού του οικείου ΓΕ, ύστερα από εισήγηση του Διευθυντή Στρατιωτικής Εκπαίδευσης και πρόταση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου του ΑΣΕΙ."

23. Το άρθρο 25 του ν.3187/2003 (ΦΕΚ 233/Α`) αντικαθίσταται ως εξής: "

1. Για την προκήρυξη θέσεων, εκλογή, μονιμοποίηση και εξέλιξη των μελών ΔΕΠ των ΑΣΕΙ ισχύουν αναλογικά οι διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά για την εκλογή, μονιμοποίηση και εξέλιξη των μελών ΔΕΠ των Πανεπιστημίων.

2. Τα ΑΣΕΙ λογίζονται σε κάθε περίπτωση ως αυτοδύναμα Τμήματα. Ως Πρόεδρος του Τμήματος νοείται ο Κοσμήτορας του ΑΣΕΙ. Ως Γενική Συνέλευση του Τμήματος νοείται η Α.Σ. του ΑΣΕΙ.

3. Το όργανο εκλογής, επιλογής, εξέλιξης και μονιμοποίησης του λοιπού Διδακτικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού, πλην Στρατιωτικών Εκπαιδευτών, είναι η Ακαδημαϊκή Συνέλευση. Επί θεμάτων διαδικασιών προκήρυξης, εκλογής, επιλογής, εξέλιξης και μονιμοποίησης εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις περί Πανεπιστημίων.

4. Το όργανο επιλογής των Στρατιωτικών Εκπαιδευτών είναι το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Άμυνας ρυθμίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου."

24.α. Όπου στην κείμενη νομοθεσία περί ΑΣΕΙ αναφέρεται ο όρος "Πρόεδρος Ακαδημαϊκών Θεμάτων", νοείται εφεξής ο Κοσμήτορας.

β. Η θητεία των υφιστάμενων αιρετών οργάνων στα ΑΣΕΙ εξακολουθεί να ισχύει έως τη λήξη της.

γ. Όπου στις κείμενες διατάξεις περί ΑΣΕΙ αναφέρεται ο όρος "Διεύθυνση Ακαδημαϊκής Εκπαίδευσης", νοείται εφεξής η Κοσμητεία.

δ. Διαδικασίες εκλογής, επιλογής, εξέλιξης και μονιμοποίησης του Διδακτικού - Εκπαιδευτικού Προσωπικού, στις οποίες έχουν συγκροτηθεί και αποφασίσει/γνωμοδοτήσει τα αντίστοιχα όργανα, ολοκληρώνονται σύμφωνα με το προϊσχύον θεσμικό πλαίσιο. Σε κάθε άλλη περίπτωση εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 89

Τροποποίηση διατάξεων του ν.2238/1994 (ΦΕΚ 151/Α')

Στην παράγραφο 5 του άρθρου 6 του ν.2238/1994 (ΦΕΚ 151/Α') προστίθεται περίπτωση ιδ' ως εξής: "ιδ) Από 1.1.2010 και κατά ποσοστό 65% τα ειδικά επιδόματα επικίνδυνης εργασίας και η ειδική αποζημίωση που προβλέπονταν στην παρ. 7 του άρθρου 14, όπως ίσχυε πριν την κατάργηση της με την παρ. 7 του άρθρου 5 του ν.3842/2010 (ΦΕΚ 58/Α')."

Άρθρο 90

Καταργούμενες διατάξεις

1. Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου καταργούνται οι παρακάτω διατάξεις:

α. Το άρθρο 53 του α. ν. 833/1937 (ΦΕΚ 351/Α').

β. Το π.δ. 269/1993 (ΦΕΚ 115/Α'). γ. Το π. δ. 46/2005 (ΦΕΚ 64/Α'). δ. Ο ν.2439/1996 (ΦΕΚ 219/Α'), υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 91 του παρόντος νόμου.

2. Τα άρθρα 50 και 51 του π.δ. 292/2003 "Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων στρατολογικής φύσης" (ΦΕΚ 248/Α') καταργούνται από 1.1.2011.

3. Κάθε γενική και ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του νόμου αυτού ή ρυθμίζει τα ίδια θέματα με διαφορετικό τρόπο καταργείται, εκτός των περιπτώσεων στις οποίες ρητά προβλέπεται, στις διατάξεις του νόμου αυτού, ότι ειδικές διατάξεις διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 91

Έναρξη ισχύος

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των επομένων παραγράφων, ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Για τα στελέχη των ΕΔ που μέχρι την 31.12.2012 συμπληρώνουν είκοσι πέντε (25) έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 5 έως 10, 11, πλην των παραγράφων 11 και 12 αυτού, 12 έως 14 και 16 έως 22 του ν.2439/1996 (ΦΕΚ 219/Α').Ειδικότερα για όσους εκ των ανωτέρω προέρχονται από παραγωγικές σχολές του ΠΝ, ο χρόνος των υποπαραγράφων β' και γ' της παραγράφου 8 του άρθρου 5 του Ν. 2439/1996 (Α' 219) υπολογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας μονίμου Αξιωματικού πέρα από τα δεκατρία (13) έτη από την κατάταξη τους. Ειδικά για τους Αξιωματικούς Ραδιοναυτίλων, Τεχνικής Υποστήριξης και Υπηρεσιών Υποστήριξης της ΠΑ που μέχρι την 31.12.2012 συμπληρώνουν είκοσι πέντε (25) έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις της υποπαραγράφου 8δ του άρθρου 3 του ν.2439/1996 (ΦΕΚ 219/Α').

Όπως τροποποιήθηκε με την [παρ.6 Άρθρο 110 ΝΟΜΟΣ 3978/2011](#) με ισχύ την 16/6/2011

3. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Γ του πρώτου μέρους του παρόντος νόμου και των άρθρων 30,32 (εκτός της παραγράφου 1α) και 35, 36 (εκτός της παραγράφου 13α), 37 και 38 εφαρμόζονται από 1.1.2011.

4.Οι διατάξεις των άρθρων 15 εως 22 και 24 εως 29, του άρθρου 31, της παραγράφου 1α του άρθρου 32, του άρθρου 34 και της υποπαραγράφου 13α του άρθρου 36, εφαρμόζονται από 1.1.2012.

5. Η περίπτωση ε' του άρθρου 23 εφαρμόζεται για τα στελέχη που μεταπίπτουν στις ειδικές καταστάσεις που αναφέρονται σε αυτήν μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

6. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 85 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται από 1.1.2011.

7. Οι διατάξεις των άρθρων 41 εως 52 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται για τις υποθέσεις που θα εισαχθούν προς κρίση ενώπιον των Πειθαρχικών Συμβουλίων μετά την έναρξη ισχύος του.

8.Οι διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 2439/1996 εφαρμόζονται και για όσα στελέχη των ΕΔ συμπληρώνουν τον καθοριζόμενο από το άρθρο 27 του παρόντος νόμου χρόνο προαγωγής στον επόμενο βαθμό, εφόσον κρίνονται για προαγωγή στον ίδιο βαθμό ανωτάτου Αξιωματικού στις ίδιες τακτικές ή έκτακτες κρίσεις με στελέχη που μέχρι τις 31.12.2012 συμπλήρωσαν είκοσι πέντε (25) έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας.

Όπως τροποποιήθηκε με την [Παρ.2 Άρθρο 47 ΝΟΜΟΣ 4456/2017](#) με ισχύ την 1/3/2017

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 22 Σεπτεμβρίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

Γ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ε. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

ΑΝΑΠΛ. ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Π. ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ

Α. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2010

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ Χ. ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ